

Revista d'ensenyament de les Illes

PISSARRA

5 €

abril - maig - juny 2008

núm. 129

Sindicat de treballadores i treballadors-Intersindical de les Illes Balears STEI-i

BIBLIOTECA DE CULTURA ARTESANA**bca@conselldemallorca.net**

La Biblioteca compta amb més de 45.000 exemplars entre llibres i fullets i una hemeroteca amb més de 600 títols de revista. Disposa, també, d'un fons audiovisual format per més de 1.800 vídeos, més de 600 discs compactes i 3.900 fotografies i diapositives.

SERVEIS

- Consulta en sala
- Informació bibliogràfica
- Préstec personal
- Préstec interbibliotecari
- Reprografia
- Accés gratuït a internet i servei Wi-Fi
- Ofimàtica
- Multimèdia
- Mediateca
- Activitats
- Hemeroteca i publicacions oficials
- Formació d'usuaris
- Informació local

ARXIU GENERAL DEL CONSELL DE MALLORCA**mgil@conselldemallorca.net**

L'Arxiu del Consell està format pels documents que la institució ha emès i rebut al llarg de la seva trajectòria i abraça un extens període que s'inicia el 1257 i arriba fins a l'actualitat.

SERVEIS

- Consulta en sala
- Reprografia

ARXIU DEL SO I DE LA IMATGE**asiml@conselldemallorca.net**

Arxiu especialitzat en cinema, fotografia, música i història oral, relacionats amb Mallorca, de lliure accés per a tots els ciutadans.

SERVEIS

- Servei d'accés i consulta
- Servei de reprografia
- Biblioteca auxiliar especialitzada en fotografia i cinema
- Activitats culturals i educatives
- Publicacions

cultur@

BIBLIOTECA LLUÍS ALEMANY**bla@conselldemallorca.net**

Biblioteca especialitzada en temàtica balear: de la història a l'art; dels costums a la cartografia; de la religió a la ciència...

SERVEIS

- Consulta en sala
- Reprografia
- Préstecs
- Exposicions dels fons bibliogràfics

UNITAT DE GESTIÓ I COORDINACIÓ DE BIBLIOTEQUES**gmas@conselldemallorca.net**

La Xarxa compta amb 72 biblioteques integrades de forma plena a la vida cultural dels nostres municipis

SERVEIS

- Consulta en sala
- Préstec -tant personal com col·lectiu i interbibliotecari.

MUSEU KREKOVIC**a/e:cromaguera@conselldemallorca.net**

La col·lecció permanent es divideix en tres àmbits temàtics: el primer és dedicat a l'imperi dels inques i a les civilitzacions preincaiques; el segon àmbit, a l'Estat espanyol i a les Balears i la seva dimensió americana; i el tercer, al Perú, passat i present, i a la pau al món.

ILLA DE LLIBRES**bla@conselldemallorca.net**

- Promoció de la cultura escrita que es produeix a la nostra illa
- Manteniment del fons viu de llibres produïts per les editorials privades i públiques a disposició dels lectors i les persones interessades a adquirir-los.

UNITAT DE PUBLICACIONS**publicacions@conselldemallorca.net**

- Gestió i distribució d'edicions:
- Publicacions editades al Servei de Cultura
- Col·lecció «Mixtàlia»
- Col·lecció «Miscel·lània»

CAPELLA DE LA MISERICÒRDIA**bla@conselldemallorca.net**

Exposicions temporals

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de l'ensenyament de les Illes Balears.

EDITA:

Sindicat de Treballadores i Treballadors Intersindical de les Illes Balears

Carrer Jaume Ferran, 58
07004 Palma

Telf. 971 90 16 00

Fax. 971 90 35 35

Pàg. WEB: www.stei-i.org

E-Mail:

mallorca@stei-i.org

llevant@stei-i.org

menorca@stei-i.org

eivissa@stei-i.org

CONSELL DE DIRECCIÓ

I REDACCIÓ:

Biel Caldentey

Pere Lomas

Onofre Martí

Tomàs Martínez

Pere Polo

Neus Santaner

Sebastià Serra

COORDINACIÓ:

Joan LLadonet

S'agraeix la col·laboració de les autores i dels autors dels articles.

MAQUETACIÓ, COMPOSICIÓ

I IMPRESSIÓ:

Antoni Martínez

Escola de Formació en

Mitjans Didàctics.

C/ Marià Canals, 13

07005 Palma

Tel. 971 91 00 60

PUBLICITAT:

Jaume Ferran, 58

07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

FOTOS:

Miquel Àngel Dora

Pere Polo

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió de les seves autores i dels seus autors.

Dipòsit Legal: PM 533/79

ISSN: 1133-052X

Editorial	5
Crònica del IX Congrés de l'STEI-i	6
Joan Lladonet	
Biel Caldentey, secretari general de l'STEI-i	10
Joan Lladonet	
Informe de la Comissió Executiva	14
Neus Santaner	
Reportatge fotogràfic del Congrés	17
Resum de la ponència d'Acció Sindical	28
Sebastià Serra	
Síntesi i esment dels canvis a la ponència d'Organització i Estatuts	32
Tomàs Martínez	
Neus Santaner, més de trenta anys de sindicalisme	40
Joan Lladonet	
Reptes de futur dels integrants de la Comissió Executiva elegida de l'STEI-i	44
L'STEI-i defensa l'educació com a servei públic que contribueix a la cohesió social	50
Montserrat Casas	
Crònica del seminari "Educació, sindicalisme i globalització"	51
Joan Lladonet	
30 anys creant futur	66
Bartomeu Cantarellas	
Un intent d'establir les bases de la cultura de pau a l'IES S'Arenal: <i>la mediació de conflictes</i>	68
Cándida Enciso Figueroa i Antònia Lladonet i Riera	
Llibres	70

CONVIVÈNCIA - BULLYING

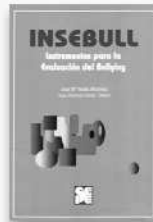
David Álvarez, Luis Álvarez, José Carlos Núñez (coord.)
Aprende a Resolver Conflictos (Llibre+CD)
 2007, 232 p. 30 €

Mª Inés Monjas Casares (Dir.)
Cómo promover la convivencia
 2008, 437 p. 30 €

Manuel Segura Morales
Jóvenes y adultos con problemas de conducta
 2007, 133 p. 16 €

José Mª Avilés, Juan Antonio Elices
INSEBULL:
Instrumentos para la Evaluación del Bullying
 2007, 50 p. 18 €

DÈFICIT D'ATENCIÓ

Isabel Orjales Villar
Programa de entrenamiento para descifrar instrucciones escritas
 2007, 136 p. 13 €

Isabel Orjales, Matxalen de Miguel
Programa de entrenamiento en planificación
 2007, 95 p. 14 €

Isabel Orjales Villar
Programa de entrenamiento para descifrar instrucciones escritas con contenido matemático 1
 2007, 186 p. 16 €

Rocío Monge Díez
Inversiones gráficas – silábicas – numéricas
 2008, 220 p. 18 €

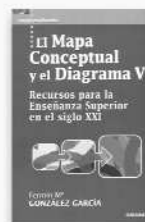
José Luis Galve, Manuel Trallero, Alejandro J. Dioses
Fundamentos para la intervención en el aprendizaje de la ortografía
 2008, 291 p. 21,50 €

Equip textos
Aprende a comprender
 2008, 94 p. 12,90 €

TÈCNiques D'ESTUDI

Fermín Mª González García
El mapa conceptual y el diagrama V
 2008, 177 p. 18,20 €

embat

Llibres

EDUCACIÓ INFANTIL

E. Twombly y G. Fink
Edades & Etapas
 2008, 135 p. 13,50 €

Pilles Julián
La comunicación niños-adultos
 2007, 110 p. 12 €

Luis López González
Relajación en el aula
 2007, 427 p. 26 €

DÈFICIT D'ATENCIÓ - HIPERACTIVITAT

Inmaculada Moreno García
Hiperactividad infantil
 2007, 200 p. 14 €

Ignacio Pascual-Castroviejo
Hiperactividad
 2008, 236 p. 26 €

Yolanda Elías, Bruno Estaño
Transtorno por déficit de atención e hiperactividad
 2006, 240 p. 17 €

EDUCACIÓ/LIDERATGE/FORMACIÓ

M^a del Pilar Berzosa Grande
Un modelo de intervención sistemática en la escuela
 2007, 207 p. 12 €

Ramiro Marques
Profesoras-es muy motivadas-os
 2008, 134 p. 14 €

José M. Querol, Mª Victoria Reyzábal
La mirada del otro
 2008, 394 p. 13,31 €

Begoña Gros (coord.)
Videjuegos y aprendizaje
 2008, 149 p. 14 €

editorial

IX CONGRÉS DE L'STEI-i

Durant trenta anys i escaig de la història de l'STEI-i, com si fos una prova de la seva vitalitat, s'han celebrat nou congressos. El IX Congrés de la Intersindical STEI-i es va clausurar el proppassat dissabte dia 10 de maig, després que la mesa enuncïà el resultat de les votacions que el conjunt dels assistents havia realitzat, amb un quasi total suport a la candidatura de la nova Executiva i a la llista dels membres del Consell Plenari Intersindical, amb un nombre de vots favorables de 101 congressistes a cada una de les candidatures. En el cas de la votació per als components del Consell Plenari Intersindical, l'elecció es va fer mitjançant el procediment de llistes obertes, ja que aquesta esmena va ser acceptada per la majoria de congressistes mentre es debatia la ponència referent als estatuts i a l'organització. Una vegada acabat el Congrés, la nova Executiva va procedir a l'elecció de **Gabriel Caldentey** com a nou secretari general del Sindicat.

Els components de la Comissió Executiva els podreu conèixer a aquesta mateixa revista a un article on els trobareu explicant quins són els seus reptes de futur.

El Congrés també serví per acomiadar de l'Executiva, amb l'agraïment a tota la feina que havia fet i als molts esforços que hi havia dedicat, a qui ha estat al llarg dels darrers vuit anys secretària general de l'STEI-i, la nostra companya **Neus Santaner**, que a partir d'ara formarà part del Consell Plenari Intersindical. Les sessions del Congrés posaren de manifest la força i el vigor que les distintes qüestions que es varen debatre suscitaven entre l'assistència, amb moltes estones d'un nivell argumental, dialèctic i de contrast d'opinions gairebé excel·lent, que va donar lloc a un debat molt viu i enriquidor.

Ara la Intersindical STEI-i comença una nova etapa, amb una trajectòria de més de 30 anys de lluita i de feina que són el seu millor referent, amb una base ben sòlida i amb uns mitjans humans que l'encoratgen

a afrontar el futur amb les millors garanties. Uns dels objectius dels propers quatre anys, segons posaren de manifest les primeres paraules del nou secretari general, ha de ser l'assoliment de noves fites d'implantació i afiliació en sectors laborals distints d'aquells que s'han incorporat al llarg dels darrers temps; així com també l'exigència a les distintes administracions d'un veritable compromís pel reforçament de l'ensenyament públic i de la resta de serveis públics, que solucioni d'una vegada les greus mancances que pateixen des de fa molt de temps.

Ara el que cal és fer el que l'STEI-i ha fet sempre: afrontar els reptes que se li presentin amb la màxima fermesa, defensar la seva independència davant qualsevol dels poders de la nostra societat, mantenir-se fidel als principis que varen fer possible les seves primeres passes i lluitar per la millora de les condicions laborals i socials del conjunt de treballadores i treballadors del nostre país.

Respecte a la vaga de concertada, l'STEI-i comprèn la preocupació d'algunes persones del sector de l'ensenyament públic i, per això, voldria aclarir uns quants conceptes. No s'ha de confondre la defensa dels drets d'uns treballadors i treballadores amb la defensa d'un model d'escola. Els estatuts de l'STEI-i Intersindical i les ponències del IX Congrés recullen clarament que el nostre model és el d'escola pública. També ha de quedar clar que l'STEI-i Intersindical demana una distribució equitativa de l'alumnat a tots els centres, un decret d'admissió d'alumnes que promogui la cohesió social i que no afavoreixi centres guetos, la majoria dels quals es donen a alguns centres públics. Així ho hem defensat al Consell Escolar de les Illes Balears. Podeu veure la posició que ha mantingut l'STEI-i en aquest punt al nostre web: www.stei-i.org.

CRÒNICA DEL IX CONGRÉS DE L'STEI-i

Joan Lladonet, coordinador de Pissarra

Els dies 9 i 10 de maig es va celebrar el IX Congrés de l'STEI-i, que tenia aquest lema: "L'alternativa".

El divendres horabaixa, dia 9, va començar amb l'acreditació dels delegats i delegades. A continuació, Josep Coll va fer una breu presentació de l'acte, recordant la bona feina feta pel sindicat durant els 30 anys d'existència. Va explicar com es desenvoluparia la sessió, va glossar la tasca duta a terme en l'àmbit de reivindicacions laborals, en la participació en els àmbits internacionals, en la cooperació amb Llatinoamèrica i el Marroc, en l'àmbit de la conservació mediambiental, en el de la igualtat entre homes i dones i en el de la defensa de la llengua catalana. A continuació hi varen intervenir les persones convidades de diferents partits polítics, sindicats i organitzacions. Tots varen agrair la invitació, varen felicitar l'STEI-i i el varen encoratjar a dur endavant un congrés profitós. Aquestes eren les persones que assistien a l'acte, la majoria de les quals, però no totes, varen dirigir unes paraules als assistents. Estan col·locades per ordre de presentació: David Abril, coordinador d'Esquerra Unida; Antoni Baos i Neus Canals, de CCOO; Sebastià Reixach, secretari general tècnic de la Conselleria de Comerç i Indústria; Gabriel Barceló, secretari general del PSM-EN; Margalida Seguí Pastor, del SITESIB; Juana González, secretària general de la federació d'ensenyament d'USO; Margalida Tous Ferrer, directora general de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears; Bernat Ramis Ripoll, director general de Funció Pública del Govern de les Illes Balears; Catalina Julve, d'UM; Alfred Ros Rodrigo i Andreu Beltran Sales

d'UOB; Miquel Mestre Morey, secretari d'organització del PSIB - PSOE; Cristina Ferrer, en representació de la batlessa de Palma, regidora d'Educació, Igualtat i Drets Cívics; Gabriel Vicenç, conseller de Mobilitat i Ordenació del Territori del Govern de les Illes Balears; Miquel Martorell, director general de Planificació i Centres, en representació de la consellera d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears; Miquel Batle i Marta Monfort, de l'escola catòlica de les Illes Balears; Carme Santamaria Pascual, secretària general i Pilar Díaz Sánchez, secretària d'Organització, les dues de FETE-UGT. Es varen llegir notes enviades per diferents persones d'altres països que no havien pogut assistir i que també varen felicitar l'STEI-i: Joviel Acevedo, secretari general de l'STEG i Carlos Fuentes, delegat magisterial davant la Comissió, ambdós de Guatemala; Ana Gaspar, FENPROF, de Portugal; Ahmed Achernan, president de l'Associació per al Desenvolupament Ambiental (ATED) a Chefchaouen (Marroc); Fernando Rodal, secretari general de la Confederació d'Educadors Americans (CEA); Francisco Nenna, responsable de Relacions Internacionals de la Confederació de Treballadors de l'Educació, d'Argentina; Emir Sader, secretari executiu i Pablo Gentili, secretari executiu adjunt, ambdós de CLACSO; Tania Guerra, de la Confederació d'Educadors Americans (CEA), de Brasil; Rosalina Tuyuc, coordinadora general de CONAVIGUA, de Guatemala; Julio Benjamín Roca, president d'ADEHGUA, de Guatemala; Juçara Dutra Vieira, tesorera de la CNTE de Brasil i vicepresidenta de la IE; Israel Montano Osorio, secretari general del consell executiu d'Andes 21 de junio, de El Salvador; Isabel Rivera González, presidenta de l'Institut de Pedagogia Popular (IPP), de Perú i Manuel García Zamarreño, del Secretariat de la Federació d'STEA intersindical d'Aragó.

Neus Santaner, secretaria general de l'STEI-i fins a aquell moment va agrair l'assistència de les persones citades, dels congressistes i de les persones que ens havien felicitat d'altres llocs més llunyans. Va aprofitar per fer un homenatge amb una placa commemorativa a Gabriel Palmer, afiliat des del començament del sindicat i professor del col·legi de Montision, per la seva feina desinteressada que va fer, administrant els comptes de l'STEI-i quan encara no existien persones destinades a la tasca sindical. Gabriel, emocionat, va acceptar l'obsequi. Neus Santaner va agrair la presència de la Confederació

Sindical de l'Alternativa de Catalunya i també al CEDIB que havia ajudat amb una degustació de productes de les Illes. A continuació i després d'un llarg aplaudiment es va fer un pisolabis amb els productes indicats.

Una vegada acabada la menjada i beguda per reposar forces i l'intercanvi social, ja només amb els congressistes, Tomàs Martínez, secretari d'organització de l'STEI-i, va anunciar que com que l'assistència era superior a la meitat més un dels congressistes, hi havia quòrum suficient per aprovar el reglament del Congrés. Es va aprovar per 113 vots a favor i una abstenció.

La Comissió Executiva sortint va proposar les persones següents per a la mesa congressual, que seria la que dirigiria la tasca del Sindicat durant el temps del Congrés:

President: Onofre Martí Mir

Secretària: Maria Sampol

Vocals: Montserrat Nadal

Margarita Nenno

Catalina Font

Es va passar a votació i va ser acceptada per unanimitat dels 113 congressistes assistents. A petició del president de la mesa, la Comissió Executiva, que acabava el seu mandat, i que estava formada per: Paulí Aguiló Vicente, Emília Bosch Avellà, Biel Caldentey Ramos, Àngels Cardona

Palmer, Tomàs Martínez Miró, Vicenç Martorell Palou, Margalida Mas Ferriol, Mariví Mengual Llull, Tomeu Parets Amengual, Francesc Ramis Trujillo, Paquita Rigo Pons, Neus Santaner Pons, Margalida Sarris Moll i Sebastià Serra Juan, va presentar a través de la Secretària General Neus Santaner el seu Informe, que hem extractat a un altre escrit. A continuació es va fer la votació de l'informe, que es va aprovar amb 91 vots a favor i 4 abstencions.

El president de la Mesa va explicar com es pensava desenvolupar la feina per aprovar la ponència d'Organització i Estatuts, elaborada per Tomàs Martínez i Gabriel Caldentey; el primer va ser el que va explicar la defensa de la redacció inicial i l'acceptació o transacció d'esmenes. Havien presentat esmenes Neus Santaner, els mateixos ponents, Francesc X. Alomar, Àngels Cardona, Margalida Mas, Maria Antònia Font, Miquel Gelabert, Jordi Poquet, Josep Coll, Caterina Sánchez i 14 persones més i gent de les Pitiüses. Es varen debatre les esmenes i es varen votar les que no hi havia consens en la seva acceptació i no havien estat admeses pel ponent. Al final, es va aprovar la ponència amb 95 vots a favor i 5 abstencions.

Aproximadament a les 12 hores de dissabte, dia 10, va intervenir Pilar Gregori, de la Intersindical Valenciana, Àngel Jiménez de la IAC, de Catalunya; Assumpta Barben, d'USTEC - STES; Belén Arrondo, d'STEE- EILAS; Salvador Duran, del Sindicat Ferroviari de Catalunya; Carlos Sanz, de l'STEM, Begoña Suárez, de la Confederació Intersindical, que també varen agrair la tasca feta per l'STEI-i i la invitació al Congrés.

Després es va procedir a fer el mateix que el dia anterior amb la ponència d'Acció Sindical, presentada i defensada per Sebastià Serra. Varen presentar esmenes a aquesta ponència Neus Santaner, Josep Coll, Àngels Cardona, Maria Antònia Font, Francesc X. Alomar, Pitiüses, Miquel Gelabert, Margalida Mas, Jordi Poquet i Antònia Albertí. Una vegada acabat el debat de les esmenes que no havien estat acceptades pel ponent, es va procedir a la votació global de la ponència que es va aprovar per 88 vots a favor i una sola abstenció.

El president de la mesa congressual va llegir la llista de les persones que s'havien presentat per formar part de la **Comissió Executiva Intersindical**: Paulí

Aguiló Vicente, Francesc X. Alomar Novilla, Emília Bosch Avellà, Biel Caldentey Ramos, Àngels Cardona Palmer, Margalida Català Joan, Maria Antònia Font Gelabert, Pere J. Lomas Torres, Onofre Martí Mir, Tomàs Martínez Miró, Vicenç Martorell Palou, Margalida Mas Ferriol, Ramon Mondéjar Coll, Francesc Manuel Ramis Trujillo, Francesca Rigo Pons, Maria Sampol Ballester i Sebastià Serra Juan. També va presentar la llista de persones que es presentaven al **Consell Plenari Intersindical**: Francesca Bergas Mas, Sebastià Bonet Maimó, Maties Cerdà Moragues, Catalina Cortada Obrador, Catalina Font Gelabert, Miquel Gelabert Genovart, Júlia González Ruano, Neus Llaneras Fuster, S. Montserrat Nadal Fullana, Pere Polo Fernández, Pilar Rigo Pons, Neus Santaner Pons, Margalida Sarris Moll, Guillem Serra Serra, Joana Tur Planells, Catalina Vanrell Berga i Marcos Vives Gras.

Acte seguit es va passar a llegir l'única Resolució que s'havia presentat al Congrés, per part d'Àngels Cardona, *Cap a una igualtat real entre dones i homes*, que va ser aprovada per 61 vots a favor i 4 abstencions.

Després es va procedir a les votacions, tal i com manava el Reglament, havien de ser secretes i amb utilització d'urnes. Els resultats de la votació a la Comissió Executiva Intersindical va ser favorable:

Vots a favor: 94

Abstencions: 6

Nuls: 1

Seguidament es va procedir a fer la votació per al Consell Plenari Intersindical. Es va advertir que com que s'havia aprovat al Congrés fer aquesta votació a través de llistes obertes, encara que només hi hagués una llista amb el nombre de persones requerides, es podia fer una creu per a tota la llista o únicament a les persones que es volgués votar. Hi va haver 101 congressistes votants; la persona més votada va rebre 95 vots i la menys, 84. Hi va haver 3 vots en blanc. Per tant, totes les persones que s'havien presentat a la llista varen sortir elegides.

Biel Caldentey va demanar la paraula per agrair la tasca desenvolupada per Neus Santaner, tant la de

secretària general com la d'activista sindical, així com a Pere Polo per la seva dedicació al Sindicat des de la seva fundació.

El IX Congrés es va tancar a les 19 hores de dia 10 de maig, amb el cant de La Balanguera i *La Internacional*.

Finalment, i ja a part del Congrés, que havia acabat, es va reunir la Comissió Executiva per conèixer les tasques que cadascú realitzaria durant els propers quatre anys. Pel seu interès reproduïm el nom de les persones i la distribució de secretaries i vocalies:

- ♦ Gabriel Caldentey, **secretari general**
- ♦ Paulí Aguiló, **secretari d'ensenyament privat**
- ♦ Francesc Alomar, **secretari d'organització**
- ♦ Tomàs Martínez, **vocal adjunt a la Secretaria d'organització**
- ♦ Àngels Cardona, **secretària de la dona**
- ♦ Maria Antònia Font, **secretària d'ensenyament públic**
- ♦ Pere Lomas, **secretari territorial de Pitiüses**
- ♦ Onofre Martí, **secretari territorial de Menorca**
- ♦ Vicenç Martorell, **secretari d'administració local**
- ♦ Emília Bosch, **vocal adjunta a la Secretaria d'administració local**
- ♦ Margalida Mas, **secretària d'administració i finances**
- ♦ Francesca Rigo, **vocal adjunta a la Secretaria d'administració i finances (afiliació)**
- ♦ Ramon Mondéjar, **secretari de formació**
- ♦ Francesc Ramis, **secretari de moviments socials**
- ♦ Maria Sampol, **secretària d'administracions i serveis públics**
- ♦ Margalida Català, **vocal adjunta a la Secretaria d'administracions i serveis públics (Sanitat)**
- ♦ Sebastià Serra, **secretari d'acció sindical intersindical** □

BIEL CALDENTHEY, SECRETARI GENERAL DE L'STEI-i

Joan Lladonet, coordinador de la revista Pissarra

Va néixer a Palma, l'any 1955, és mestre d'escola i llicenciat en Pedagogia per la UIB, afiliat a l'STEI-i des de l'any 1978, moment en què va començar a fer feina com a professor interí a diverses escoles de Mallorca. Ha estat membre del Consell Escolar de l'Estat des de 1991 a 1997 i del Consell Escolar de les Illes Balears des de la seva creació, l'any 2001. Ha format part de les successives Comissions Executives de l'STEI-i, ocupant càrrecs diversos: secretari d'acció sindical, secretari d'organització i de comunicació, entre d'altres, accedint al càrrec de secretari general en el proppassat IX Congrés. És una persona compromesa a fer front a les injustícies, la pobresa i la desigualtat d'aquest món capitalista globalitzat, participant tant a través de delegacions de l'STEI-i i d'STEs-Intersindical a fòrums socials, tant europeus com mundials, on es defensen estratègies per poder aconseguir un món millor, pensant que "un altre món és possible". Amb congruència amb el model d'escola que defensa l'STEI-i, ha reivindicat una escola pública i laica, amb una millora de les condicions d'escolarització i laborals per al conjunt de tots els treballadors i les treballadores de l'ensenyament, un model d'escola que ha de fer efectiu el principi d'igualtat d'oportunitats i la compensació de les desigualtats d'origen sociocultural.

entrevista a ...

Biel, tu has estat una persona que has dedicat la major part de la teva vida activa a l'acció sindical a l'STEI-i. Ens pots explicar amb poques paraules unes pinzellades de la teva trajectòria al sindicat?

Em vaig afiliar l'octubre de 1978, quan vaig començar a fer feina com a interí al CP de Sencelles. He participat activament en totes les accions i reivindicacions que el Sindicat ha duit a terme durant aquests darrers trenta anys. Des de l'any 1986 les he duit a terme amb més responsabilitats com a alliberat sindical i com a membre de la Comissió Executiva, he ocupat càrrecs diversos: secretari d'acció sindical, secretari d'organització i de comunicació, entre d'altres, accedint al càrrec de secretari general en el proppassat IX Congrés. Record la vaga de l'ensenyament públic del curs 1987-88 com un veritable exercici de formació sindical pràctica, que em va fer reafirmar en la importància que té la participació i la lluita per intentar assolir millores en benefici de l'ensenyament i dels treballadors i de les treballadores.

"Vull fer un esment a companys i companyes que ens han acompanyat al llarg d'aquests trenta anys..."

Vull fer un esment a companys i companyes que ens han acompanyat al llarg d'aquests trenta anys, gràcies als seus esforços, a vegades amb projecció pública o més interna, han aconseguit que l'STEI-i sigui la primera força sindical a tots els àmbits de l'ensenyament, i que això ens hagi animat per oferir aquest model sindical al conjunt de treballadores i treballadors de les Illes Balears. Vull fer una especial

menció dins aquest reconeixement col·lectiu a Pere Polo, per la seva dedicació i trajectòria al sindicat des del principi de la creació de l'STEI-i, setembre de 1977. Actualment com a director de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics impulsa la formació amb una doble vessant, com a actualització metodològica i didàctica del professorat i com a formació crítica dels i de les ensenyants, obrint-la també als altres sectors laborals, així com la seva implicació en el camp de la cooperació internacional, amb un equip de persones també compromeses, i a Neus Santaner, amb la qual he compartit gran part d'aquesta trajectòria sindical, especialment en els darrers vuit anys, durant els quals hem impulsat la Intersindical. Vull destacar el seu compromís sindical i la seva preparació i lluita en el camp del feminisme, així com la seva vehemència i constància a l'hora de defensar el model d'escola pública i el conjunt de treballadores i treballadors de l'ensenyament.

Quines són les raons per les quals l'STEI-i ha guanyat totes les eleccions en el sector de l'ensenyament durant més de trenta anys de la seva existència i a la vegada, en els darrers vuit anys, aconseguir estendre's amb èxit a altres sectors laborals?

Crec que ha estat la constància en el treball amb què sistemàticament els nostres quadres sindicals visiten i escolten el conjunt del professorat, tant si són crítiques com si són propostes reivindicatives, així com els nostres compromisos amb un model d'escola i amb els drets i els trets que caracteritzen el nostre poble... la reclamació de més autogovern i més implicació de les administracions en la defensa de la llengua catalana...

entrevista a ...

"...durant aquests darrers quatre anys hem anat augmentat la nostra presència a altres sectors laborals..."

L'STEI-i va decidir dedicar recursos materials i persones a impulsar la implantació a àmbits d'altres administracions públiques, tant funcionaris com laborals, a fi i efecte d'eixamplar el nostre camp d'actuació i representativitat sindical, objectius que s'han assolit amb èxit, essent la primera força sindical a l'àmbit de la Mesa General de Negociació, que integra tots els funcionaris i personal laboral de l'Administració autonòmica. Així mateix l'any 2001 assolírem un acord amb l'STIB, que tenia una significativa representativitat a l'Administració local a través de la qual es varen presentar a les eleccions sindicals de 2002 amb la nostra denominació d'STEI, duent a terme una tasca conjunta que va culminar amb la plena integració i adaptació de l'STEI com a Intersindical en el VIII Congrés de l'any 2004, i durant aquests darrers quatre anys hem anat augmentant la nostra presència a altres sectors laborals, com neteja, serveis ferroviaris de Mallorca, sanitat, comitès d'empresa com Radiotelevisió de Mallorca, IBANAT, SEMILLA...

Quines creus que seran a partir d'ara les línies d'actuació de l'STEI-i, tant davant les patronals com davant l'Administració?

En el pla dels objectius sindicals, consolidar-nos en els sectors en què estam fortament implantats,

reforçar-nos en els sectors laborals en els quals hem iniciat el nostre recorregut sindical, en definitiva, dotar de més pluralitat sectorial l'STEI-i Intersindical. Davant el Govern autonòmic, exigir i reclamar els compliments dels seus acords de Govern que marcaven una línia d'enfortiment de l'ensenyament, de potenciació de la xarxa pública, de duplicar al llarg d'aquesta legislatura els recursos econòmics a través dels pressupost d'educació, d'afavorir la cohesió social, impulsant els drets i els plans per a les capes socials més desfavorides; quant a l'àmbit de la nostra llengua i cultura, que hi hagi una política decidida i activa amb el seu impuls i expansió a tota la societat. Nosaltres estarem de part de les organitzacions, entitats cíviques, polítiques i sindicals que reclamin una actuació decidida del Govern autonòmic davant el central per modificar l'actual sistema de finançament de la CAIB, perquè la ciutadania d'aquestes Illes sigui tractada per part de l'Estat espanyol en termes d'igualtat i equitat.

Davant les patronals de l'ensenyament privat, seguirem exigint l'estricta compliment i respecte als drets dels treballadors i treballadores del sector i la democratització del funcionament dels seus centres educatius. Per a la plena equiparació en el funcionament i en el sistema de contractació del personal dels centres privats concertats cal un canvi legislatiu que el PSOE, governant a l'Estat central, ha impedit amb l'aprovació de la LOE.

Pel que fa referència al conflicte que els treballadors i les treballadores de l'ensenyament concertat i les organitzacions sindicals representatives tenen amb la Conselleria d'Educació, s'ha de dir que és conseqüència d'una deslleialtat institucional del Govern autonòmic des del moment que la proposta d'acord del 7 de febrer de 2008, formulada per l'esmentada conselleria fou, amb posterioritat a les eleccions del 9 de març, anul·lada amb l'argument que no hi havia disponibilitats pressupostàries en el pressupost de l'any 2009, a causa de l'endeutament d'aquesta Comunitat autònoma, mentrestant, el personal sanitari ha anat arribant a acords després de vagues i tancaments, amb la Conselleria de Salut, fins i tot, amb recursos econòmics imputables al pressupost del 2008. Això és una política discriminatòria i despectiva cap als treballadors i les treballadores de l'ensenyament. Esperam que hi hagi un replantejament que dugui a una sortida racional i acordada

entrevista a ...

d'aquest conflicte. Ens agradaria que quan surti la revista el problema ja s'hagi resolt.

"...privilegiant circuits d'informació restringits i estranys, que es podrien qualificar de clientelistes"

Pel que fa referència a l'ensenyament públic, recordam a la Conselleria d'Educació que ha de desplegar plenament l'acord del 4 de febrer de 2008 que l'STEI-i, amb la resta d'organitzacions sindicals, va subscriure per la potenciació de les plantilles del professorat, per fomentar l'estabilitat dels equips docents als centres i per iniciar mesures com la implantació progressiva als centres de primària i d'adults de personal d'administració i serveis, a més d'obrir la negociació per la incorporació del complement específic de la Comunitat autònoma amb les pagues extraordinàries de juny i desembre de l'any 2008, la regulació de l'any sabàtic, la millora del fons social, entre d'altres temes; també volem denunciar la pràctica obstructionista i de desinformació que la Conselleria d'Educació ha estat duent a terme, deixant de passar per la Mesa Sectorial d'Educació temes laborals, privilegiant circuits d'informació restringits i estranys, que es podrien qualificar de clientelistes i com a exemple concret, l'estranya circular que la FADESIB ha adreçat a tots els centres públics de secundària, respecte al procediment per solucionar les despeses de les petites millores i reparacions dels seus centres, sense haver passat aquesta informació per la Mesa Sectorial d'Educació, sense informació prèvia a les organitzacions sindicals representatives del professorat, i generant una confusió en els centres afectats, ja que semblava com si l'hagués enviada la mateixa Conselleria. Malgrat això, puc dir que el tracte institucional que du a terme la direcció general de Personal Docent és diferent del que acab de denunciar. Hi ha transparència informativa i pel que fa a les seves competències passen per la Mesa Sectorial d'Educació i les diferències són les pròpies de qualsevol procés de negociació.

Estam esperant també que la Conselleria d'Educació endegui un pla negociat amb les organitzacions representatives de la comunitat educativa per la millora integral de l'ensenyament públic i un pla actiu per la reducció del fracàs escolar, que per a nosaltres sempre és un fracàs social, que requereix a

més de mesures educatives, altres de política general, i reduir la taxa d'abandonament escolar.

Explica als afiliats i simpatitzants quins creus que són els principals reptes de l'STEI-i cara al futur.

Assolir els objectius que he exposat al llarg de tota l'entrevista, contribuir al debat ideològic que reforci l'espai públic com l'adient per fer front a les desigualtats socials i a la necessària redistribució de la riquesa i de l'accés no discriminatori al camp del coneixement, tant a escala de l'Estat espanyol com en el pla internacional, recordant principis tan elementals com que les diferències entre les polítiques progressistes i les neoconservadores passen per enfortir i prestigiar el sector públic, considerar com a drets i no mercaderies l'educació, la salut, el transport..., millorar les condicions socials de tots els treballadors i treballadores, així com dur endavant polítiques socials i econòmiques que redistribueixin la renda cap als segments de la ciutadania més desafavorits; en definitiva, fer front no només amb el discurs sinó amb la pràctica al neoliberalisme, que vol estendre la recepta de la privatització, incloent la seva gestió, com a remei universal a l'eficiència i eficàcia dels serveis públics. □

INFORME DE LA COMISSIÓ EXECUTIVA

Neus Santaner, exsecretària general de l'STEI-i

Aquests darrers quatre anys no han estat fàcils per la majoria de la ciutadania i tampoc no ho han estat per practicar un sindicalisme com el del nostre model sindical amb un govern del PP a la Comunitat Autònoma que durant tres anys, des del maig del 2004 al maig del 2007 han fet de la seva actuació una política molt lesiva per a les treballadores i treballadors en l'aspecte laboral, educatiu, sanitari, del medi ambient, lingüístic, cultural, territorial, etc.

La creació d'associacions i entitats, com Acció Familiar, la Conselleria d'Immigració, la creació de l'Institut d'Estudis Baleàrics, o la Fundació Balear contra la Violència de Gènere o la sortida de l'Institut Ramon Llull tengueren com a objectiu dur a terme activitats que, directament o indirecta, el Govern no podia realitzar en contra de la nostra llengua i cultura, o per dinamitzar les realitats de millora iniciades a la legislatura anterior que no podien acceptar. A la sanitat pública la seva tasca ha estat anar privatitzant hospitals: el de Manacor, Son Llàtzer, el futur Son Espases, i anar cobrint els càrrecs de la gestió sense tenir en compte la titulació, els mèrits i la competència pública. La privatització s'ha estès, també, a l'àmbit de l'administració local, on en la majoria de municipis no es creen places amb concursos públics, sinó que es fan contractacions temporals o es privatitzen àrees com la neteja, les escoles de música, les escoletes infantils... també ha passat el mateix a la resta de conselleries. El denominador comú d'aquesta política ha estat la corrupció, la prepotència i la tudada de diners públics que ens ha hipotecat el futur de la comunitat autònoma de les Illes Balears per molts d'anys.

"...ens varen donar esperances que alguna cosa canviaria amb la unió de les forces de centreesquerra. Ha passat quasi un any i encara no albiam grans canvis, més bé al contrari."

A l'àmbit estatal, el Govern del PSOE, poc o res ha fet per millorar aquesta situació. Així, si bé cal recordar que el 26 de maig es va suspendre

l'aplicació de la Llei de Qualitat a l'ensenyament, pocs mesos després s'aprovà la LOE sense el consens de la majoria de la comunitat educativa. Hem de ressaltar que fa poc es posà en marxa la reforma de la Seguretat Social, que juntament amb la connivència de les patronals i els grans sindicats, endureix moltíssim els requisits per poder percebre les prestacions socials que fins ara es podien tenir. L'estatut de l'empleat públic, l'estatut docent, la reforma de les pensions... són altres de les reformes legislatives que lesionen totes les persones que treballen en el sector públic.

Els resultats de les darreres eleccions autonòmiques ens varen donar esperances que alguna cosa canviaria amb la unió de les forces de centreesquerra. Ha passat quasi un any i encara no albiam grans canvis, més bé al contrari. L'excusa del gran endeutament deixat pel Govern del PP, és la que va frenant moltes actuacions que des del nostre model s'haurien d'haver iniciat. Malgrat tots els vents que van bufant en contra del seu rumb, l'STEI-i ha seguit endavant i s'ha de remarcar amb contundència que mai, mai, al llarg dels més de 30 anys d'existència no havia obtingut els resultats, ni l'afiliació, ni els béns, ni la implantació, ni el reconeixement polític i social que té actualment. Això ha estat possible gràcies a l'esforç i dedicació de moltes persones, que al llarg d'aquest temps, unes amb més i altres amb no tanta implicació han fet de la tasca sindical una part molt important de la seva vida, que han cregut que val la pena treballar pel nostre projecte sindical.

Aquesta dedicació duta a terme per tantes persones que des d'Eivissa, Menorca, Manacor, Inca, Sóller, Escola de Formació en Mitjans Didàctics i la seu central a Palma ha anat enllaçada amb la fidelitat de la immensa majoria de les nostres delegades i delegats, de les persones que conformen totalment o parcial les juntes de personal i comitès d'empresa, del suport de l'afiliació i, també del suport de les persones treballadores que, malgrat no ser afiliades ens donen suport en les nostres actuacions.

Sé ben cert que no ens imaginàvem, quan iniciàrem el camí d'obertura cap a altres sectors laborals a partir del V Congrés, que arribaríem a aconseguir el que hem anat fent fins ara. Així, l'any 1996, en el si d'aquest congrés s'obria un nou camp d'acció sindical, diferent al que coneixíem des dels nostres orígens. Els resultats els començarem a veure en els resultats de les eleccions sindicals de 1998 i l'STEI-i inicià la seva presència a la funció pública de la Comunitat Autònoma, tant entre el personal funcionari com entre el personal laboral.

Així, durant els anys 2002, 2003 i 2004 les sigles STEI-i varen ser conegudes no solament als sectors de l'ensenyament, on s'havia consolidat com la primera força sindical, sinó que també va ser el sindicat dels treballadors i les treballadores de l'Estalvi i de l'Administració local, de la Sanitat i s'augmentà la seva presència a l'Administració autonòmica. L'STEI-i esdevingué la quarta força sindical de les illes Balears, amb quasi el 5% de tots els delegats i delegades. El VII Congrés de l'STEI-i celebrat el 28 de maig de 2004 culminà el procés d'integració de l'STIB. El VIII Congrés, celebrat el dia 29 del mateix mes, plantejà adequar l'organització de l'STEI-i a la nova realitat amb la modificació estatutària per dotar-se d'òrgans intersindicals i sectorials i per establir noves línies d'actuació i d'acció sindical.

"...com en qualsevol recorregut que s'ha de fer, s'ha trobat bones drecceres, ha hagut de superar pujades i baixades, entrebancs i fins i tot traïcions i transfugues..."

El passat mes de novembre es va celebrar el IX Congrés de la Confederació d'STEs-Intersindical, un Congrés que ha vist néixer la Confederació

Intersindical, fruit de la unió de la Confederació d'STEs-Intersindical i el Sindicat Ferroviari (SF).

La Intersindical STEI-i en el seu caminar, com en qualsevol recorregut que s'ha de fer, s'ha trobat bones drecceres, ha hagut de superar pujades i baixades, entrebancs i fins i tot traïcions i transfugues, a pesar de tot, tenint en compte els resultats electorals, l'increment de l'afiliació, el nombre de persones que han passat pels nostres cursos de formació, el material editat, els projectes de cooperació realitzats, etc., etc., podem dir que l'STEI-i no ha equivocat la direcció ni les accions fetes han estat errades.

Anem a explicar els resultats d'aquest camí:

1. Afiliació

Si comparem l'afiliació que teníem el maig de 2004 amb l'actual, podem destacar:

Un increment global en aquests quatre anys del 28'6 per cent, que es tradueix:

- per sectors: de major a menor increment remarcam el que s'ha produït a l'ensenyament públic, al sector del personal laboral de la CAIB, a l'ensenyament privat, a la sanitat pública, entre el funcionariat no docent, i a altres sectors laborals (així podríem esmentar l'afiliació a empreses públiques com SEMILLA, l'IBANAT o en empreses municipals com: TIRME, EMSF, EMAYA...), a l'administració local i, finalment hem d'esmentar que hem començat a obrir un caminet dins l'hoteleria.
- per illes, l'augment més fort s'ha produït a Eivissa, seguit de Mallorca, Menorca i Formentera.

2. Resultats electorals

a) Ensenyament públic:

Candidatures	STEI-i	UGT	CCOO	ANPE	USO	CSIF
Vots a cada candidatura	3.557	1.199	756	576	96	148
Nombre de delegats de la Junta de personal docent no universitari de les Illes Balears	23	7	5	4	0	0

Amb aquests resultats l'STEI-i torna a revalidar la majoria absoluta i, fins i tot, incrementa la seva representativitat.

- b) A l'ensenyament concertat, també, en aquest sector ha tornat a ser el que ha obtingut la majoria absoluta. Així, d'un total de 259 delegades de personal en té 141; USO, 53; FSIE, 41; CCOO, 15 i FETE-UGT, 9. Això representa percentualment que l'STEI-i té la majoria absoluta amb el 54'44 per cent de representativitat al sector de l'ensenyament privat concertat; USO, el 20'46%; FSIE, el 15'83%; CCOO, el 5'79% i FETE-UGT, el 3'47%.

Quant al sector de l'ensenyament reglat no concertat l'STEI-i és l'únic sindicat al comitè del col·legi Lluís Vives format per 9 membres. També l'STEI-i és representatiu a l'àmbit de les escoles infantils, però s'hi ha perdut la majoria. No té representació a la resta de convenis de l'ensenyament.

- c) A la Junta de personal funcionari docent i investigador de la Universitat de les Illes Balears l'STEI-i obtingué 10 membres d'un total de 15; FETE-UGT, 3 i CCOO, 2. A la Junta del personal d'administració i serveis, formada per 11 membres, l'STEI-i n'aconseguí 7; FETE-UGT, 3 i CCOO, 1. En el comitè d'empresa del personal laboral docent i investigador i el personal laboral d'administració i serveis format per 17 persones, l'STEI-i n'obtingué 12, FETE-UGT, 3 i CCOO, 2.
- d) A les eleccions de 2006 del funcionariat de la Comunitat Autònoma, a la Junta de personal composta per 23 membres, l'STEI-i en va obtenir 6; CCOO, 6; UGT, 4; USO, 4 i la CSI-CSIF, 3. Amb aquests resultats l'STEI-i va ser l'única organització sindical que millorà els seus resultats, passant de 4 a 6 persones membres a la Junta, empatant amb CCOO.

- e) A l'àmbit de la sanitat, les eleccions sindicals que se celebraren el 14 de desembre de 2006 per formar les juntes de personal funcionari i estatutari de les Illes Balears s'obtingueren els resultats següents: 26 membres a CEMSATSE; 17 a CCOO; 16 a UGT; 13 a USAE; 9 a CSI-CSIF; 5 a l'STEI-i i 3 a SITESSIB. Respecte a les anteriors eleccions hi ha hagut un increment del vot que ha suposat tenir una persona més de l'STEI-i a la Junta de personal. A Menorca, on mai no s'havia presentat cap candidatura, aquesta vegada es va obtenir una delegada.

Els resultats d'educació, funció pública i sanitat han fet possible que l'STEI-i sigui la primera força sindical a la Mesa General de Negociació de la nostra Comunitat. A la fundació Hospital de Manacor, també hi tenim representació. A GESMA, a les eleccions anteriors, l'STEI-i va aconseguir representació amb 5 delegats i delegades, la CSIF 7, UGT 4, CCOO 3 i CEMSATSE 2. En aquestes darreres eleccions, celebrades fa un mes, a causa de les accions dels trànsfugues i a actuacions molt poc ètiques no s'han presentat les nostres candidatures i ara està en mans del nostre servei jurídic. Al Servei Balear de Salut (SERBASA), en el comitè de 9 persones, n'hi tenim una, 2 la CSIF, 2 UGT i 4 CCOO.

- f) A les eleccions a l'Administració local que, igual com succeeix a l'ensenyament privat es realitzen empresa per empresa, en aquest cas ajuntament per ajuntament, hem de dir que no ha estat possible presentar-nos a tots el municipis de totes les Illes. És un dels reptes que té plantejada la Intersindical, però a pesar de tot, ens cal ressaltar la majoria de l'STEI-i als ajuntaments d'Inca, Calvià, Manacor, Valldemossa, Alaró, Alcúdia, Sant Llorenç, Sineu i Selva. A l'ajuntament de Palma, malgrat la campanya de descrèdit dels trànsfugues, de 23 delegades i delegats, l'STEI-i en té tres, essent la 4a força sindical i la més votada a l'àmbit dels bombers. I no oblidem que tenim presència als ajuntaments de Marratxí, Bunyola, Artà, Sóller, Eivissa i Sa Pobla.

- g) A altres sectors, l'STEI-i forma part del comitè de la ràdio i TV de Mallorca (2 membres de 5). Hem d'esmentar els bons resultats a l'empresa SELSA que realitza la tasca de neteja a l'ajuntament de

Palma i a les escoletes del seu Patronat municipal de guarderies, que de 9 membres del seu comitè, 7 són de l'STEI-i; també cal esmentar la majoria absoluta al FCC, de l'àmbit dels jardins de Palma, que en tenim 3 de 5.

L'STEI-i té representació al Consell de Mallorca, a l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, a l'IBANAT i altres.

"...un Govern del PP durant tres anys, des del mes de maig del 2004 al maig del 2007, que ha dut a terme en molts de casos polítiques lesives vers l'ensenyament en català..."

3. El marc d'actuació de l'STEI-i

a) A l'ensenyament públic, durant aquest període l'STEI-i, com a sindicat majoritari, ha encapçalat els processos de negociació amb l'Administració. Aquests quatre anys darrers no han estat fàcils per dur a terme un sindicalisme que treballa per l'escola pública com a model educatiu, i ens hem trobat amb un Govern del PP durant tres anys, des del mes de maig del 2004 al maig del 2007, que ha dut a terme en molts de casos polítiques lesives vers l'ensenyament en català: primer amb l'ordre de primer ensenyament, després amb la intenció d'equiparar el 4t d'ESO amb el nivell C i finalment amb el Decret sobre el model trilingüe que pretenia reduir la presència del català als centres educatius.

Les principals millores aconseguides són per ordre cronològic:

- Pacte d'estabilitat per al professorat interí 2004-2008. (BOIB núm. 82 de 12-06-2004) que un any més tard es feu extensible a EOI i Escola superior de Disseny 2005-2008.
- Acord per a la Conciliació de la vida laboral i familiar. (BOIB núm. 196 de 31-12-2005)
- El juliol de 2007 signarem l'Acord per a la millora de l'ensenyament públic. (BOIB núm. 114 de 12-08-2006). Aquest acord inclou un ample ventall d'aspectes que van des de la millora en les plantilles a millores retributives i laborals.

El 4 de febrer de 2008 hem signat amb la Conselleria d'Educació i Cultura el "Pla d'Estabilitat del personal docent i la millora del sistema educatiu" amb els objectius d'assegurar l'estabilitat de plantilla als centres, la mobilitat en algunes especialitats i incrementar el professorat als centres d'infantil i primària d'una línia, en concret de PT, AL o AD. També hem negociat la dotació del personal administratiu i de serveis als centres de primària, adults etc. També ho hem fet per dotar els centres de persones mediadores culturals, assistents socials, educadores i treballadores socials i per incrementar l'oferta d'ocupació pública en 2.500 places a 4 anys, garantint 1.500 places per fer efectiu el pacte d'estabilitat i per millorar les condicions sociolaborals del professorat major de 55 anys.

b) A l'ensenyament privat concertat, hem de tenir en compte que tots els convenis que s'apliquen són estatals, és a dir, la seva negociació és llunyana i, a més a més, la manca de representació de la Confederació d'STEs a les meses fa que les nostres propostes no arribin i la nostra actuació sigui de denúncia constant. Així el paper de l'STEI-i, referent als convenis esmentats és testimonial, denunciant el deteriorament de les condicions sociolaborals i del lesiu paper que exerceixen tant sindicats com patronals, que sistemàticament accepten retallar els drets del conjunt de les persones treballadores del sector. No obstant, seguim amb el nostre paper reivindi-

catiu, reclamant la negociació d'un Conveni d'àmbit autonòmic. A les meses de negociació de l'ensenyament concertat hem fet arribar les nostres reivindicacions, denúncies i posicions sobre els temes presentats.

"...mobilitzacions, amb recollides de signatures, concentracions, etc., i amb la convocatòria de vaga per davant, es signà un preacord amb la Conselleria del Govern anterior."

Pel que fa a la negociació autonòmica, l'STEI-i ha aconseguit impulsar i fer complir l'Acord del febrer de 2004 que ha representat una adequació de plantilles, que ha permès la reducció d'una hora lectiva, la incorporació a la nòmina d'un complement retributiu que està dignificant el salari del professorat i del personal d'administració i serveis, un complement per al professorat del 1r Cicle d'ESO i l'aplicació d'un calendari d'abonament de la paga dels 25 anys d'antiguitat a l'empresa i els acords de recol·locació del professorat per la reducció d'aules concertades. L'agost de 2007 s'acabà l'aplicació d'aquest acord, però amb els increments salarials aconseguits per als companys i companyes del sector públic es produïren uns desviaments que havien de traslladar-se al sector de la concertada, perquè si no es feia així, no s'aconseguia la fita de l'analogia retributiva. Després de diverses mobilitzacions, amb recollides de signatures, concentracions, etc., i amb la convocatòria de vaga per davant, es signà un preacord amb la Conselleria del Govern anterior. En haver-se produït un canvi de govern, s'ha hagut de reiniciar el procés de negociació, però totes les accions dutes a terme fins ara, des de concentracions, recollida de signatures, escrits als grups parlamentaris i als diputats i diputades, a hores d'ara encara no hem pogut signar amb el Govern actual cap acord, malgrat les manifestacions fetes pel president i la consellera d'Educació el 7 de gener d'enguany. L'argumentació donada ha estat el dèficit pressupostari deixat pel govern del PP.

c) A l'Administració local l'STEI-i compta amb un nombre petit de delegats i delegades

compromesos en la feina, s'ha obtingut representació, com hem dit abans, en els ajuntaments més grans de l'illa de Mallorca, com són Manacor i Inca, amb majoria absoluta, a Calvià, amb majoria, i a Palma. I també a municipis més petits.

A altres institucions, com són el Consell de Mallorca, hem ratificat la nostra representació, i a l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, organisme de nova creació, hi hem obtingut un bons resultats, a pesar de les actuacions dels sindicats anomenats més representatius.

També s'han negociat convenis laborals i pactes de les condicions laborals de funcionaris a diferents ajuntaments. S'han signat acords per arribar a l'equiparació del plus de residència al de Canàries, com és el cas d' Inca, Calvià, Consell de Mallorca i Palma. També s'ha arribat a acords, per l'aplicació de la Llei 6/2005 de Coordinació de les Polícies Locals de les Illes Balears, pel que fa al canvi de grups del D al C, i del C al B.

Pel que fa al sector de Correus, si bé aquest no és pròpiament d'Administració local, sinó que correspon a l'Administració central, per motius d'organització interna i d'origen fou inclòs dins el sector de l'Administració local, cal dir que, des del moment de la conversió d'aquesta entitat en societat anònima, el personal funcionari va poder passar a altres llocs de feina dins l'Administració central, fet que va donar lloc a que l'afiliació minvàs, i que les persones que duïen tot el pes sindical, deixassin de pertànyer a aquesta entitat; a dia de avui, ha estat impossible trobar substituïts, quedant un petit grup de gent afiliada.

d) El tema de la igualtat

Com a sindicat que s'esforça perquè la igualtat sigui una realitat, no una simple recepta, des de l'àrea de la dona de l'STEI-i s'han treballat bàsicament els següents objectius de forma transversal a tots els sectors i àmbits on realitzam la nostra feina sindical:

- 1) Col·laborar per fomentar la lectura de gènere.
- 2) Defensar els drets laborals de les dones (així durant el curs 2004-2005, es presenten dues

esmenes a les condicions discriminatòries de les dones policies embarassades i són acceptades).

- 3) Participar en els actes reivindicatius per promoure la igualtat entre ambdós sexes (tots aquests anys, l' STEI-i ha participat activament en els actes del 25 de novembre, dia de la no violència cap a les dones i el 8 de març, dia de la dona).

"...Cal esmentar, també, que al llarg de l'any 2007, es denuncia la tramesa de correus electrònics sexistes que es reben a l'Ajuntament de Calvià."

- 4) Denunciar constantment les discriminacions per raó de gènere (així hem denunciat a l'Institut de la dona i a l'"Instituto de la Mujer" la discriminació laboral de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears (2004); l'excarceració de l'imam de Fuengirola; l'aportació econòmica de l'Institut de la dona al bonus escolar; el maig de 2005, sobre la constitució dels tribunals d'oposició a la Funció Pública; el calendari dels bombers; a la Caixa d'estalvis sobre la retirada del llibre: "Tolerància zero"; la plana web del partit polític ASI, per sexista i violenta. Durant l'any 2007, es denuncien dos anuncis: un de la Conselleria d'Esports i l'altre d'unes tanques publicitàries a Andratx. Cal esmentar, també, que al llarg de l'any 2007, es denuncia la tramesa de correus electrònics sexistes que es reben a l'Ajuntament de Calvià. Després d'una campanya en els mitjans de comunicació, es contacta amb l'Institut de la dona i es visita el cap dels inspectors de treball, i es deixen d'enviar els correus).
- 5) Promoure espais dins la pròpia organització. S'ha assistit a les reunions de l'Organització confederal de dones a Madrid. També a les jornades anuals d'aquesta organització a Granada, Gijón, Madrid i Sta. Cruz de Tenerife. Durant el curs 2004-2005, es va assistir a la 49 sessió de l'ONU sobre els drets de les dones a la ciutat de Nova York, durant la qual es mantingueren contactes, entre

d'altres, amb la Internacional de l'Educació. Hem participat activament a les reunions de la Plataforma per a la igualtat, per aconseguir un Consell de dones. Quant a formació, s'han impartit una sèrie de cursos relacionats amb la dona: curs sobre La Llei d'igualtat, sobre prevenció de violència de gènere, sobre igualtat de gènere en els contes, sobre coeducació, salut i gènere, el taller de dones a Esporles. L'any 2005 impulsàrem la creació de l'ASSOCIACIÓ DE DONES EDUCADORES DE LES ILLES BALEARS, ja que per mitjà d'aquesta associació s'ha pogut accedir a les subvencions de diferents organismes com s'Institut i l'Institut de la dona, fins arribar a formar part del Consell Rector de l'Institut de la dona el mes d'octubre de 2007. Cal destacar la importància del material didàctic com a eina d'acció sindical. Així hem elaborat material divers: pòsters "Som iguals, som diferents"; un monogràfic de Pissarra sobre violència de gènere; propostes didàctiques cada 25 de novembre i cada 8 de març amb el suport d'un cartell: Prevenció de la violència domèstica a l'Ensenyament Secundari; Guia per al professorat i llibre; el calendari "Temps de dones, dones en el temps", allà on cada dia de l'any va acompanyat pel nom d'una dona i un fet rellevant a fi i efecte de donar visibilitat a les dones que han tengut un pes en la Història; la Carpeta de la coeducació per a Eivissa; "Dones d'ahir, dones de demà"; la "Guia sexual per infants de 6 a 12 anys"; el tríptic: "El vot femení" i el de "Sindicades".

"El Congrés Internacional Virtual d'Educació (CIVE Educa) que ja té 2 edicions, on hi han participat 4.410 alumnes i 2.413 persones ponents."

e) L'Escola de Formació en Mitjans Didàctics

L'Escola de Formació ha patit també les actuacions derivades de la Conselleria d'Educació del Govern del PP. No obstant, l' STEI-i ha seguit oferint una formació d'acord amb la nostra idiosincràsia i d'acord amb les necessitats que té, que són moltes, el professorat. En aquests darrers

quatre anys s'han realitzat: a) 153 cursos de Formació permanent per al professorat, als quals hi han assistit 3.208 persones docents i han estat impartits per 347 professores i professors. b) 36 cursos cursos per al funcionariat (amb l'EBAT) amb 752 persones que hi han assistit i que han estat impartits per 52 professores i professors. c) 21 cursos amb la Conselleria de Treball i Formació, de Formació ocupacional amb 348 persones assistents, que han estat impartits per 34 professores i professors. d) 33 cursos de formació a distància en els quals hi han participat 884 persones i han estat impartits per 58 professores i professors. e) 34 cursos de preparació d'oposicions per a professorat amb 288 persones assistents i impartits per 39 professores i professors. S'ha d'esmentar que més del 80% de les persones que hi han assistit, han aprovat. f) 13 cursos de preparació d'oposicions per al funcionariat de la CAIB amb 157 persones assistents i impartits per 12 professores i professors.

També l'EFMD ha organitzat 2 seminaris amb 132 persones assistents i 19 persones ponents, un titulat "Globalització, educació i desigualtats educatives" i, l'altre, realitzat dintre dels actes per celebrar els nostres 30 anys, titulat: "Globalització, educació i sindicalisme". El Congrés Internacional Virtual d'Educació (CIVE Educa) que ja té 2 edicions, on hi han participat 4.410 alumnes i 2.413 persones ponents. S'han organitzat 11 conferències i 6 exposicions.

Quant a edicions i publicacions s'han editat 14 llibres, la revista PISSARRA, els STEI-INFORMA, les agendes escolars i les d'Administracions Públiques de l'STEI-i, d'altres agendes escolars i revistes escolars, ja que ens encarreguen la seva edició. I s'han editat 7 DVDs.

f) Accions dutes a terme en defensa de la normalització de la nostra llengua i cultura

Gairebé tota la normativa que fa referència al català i que ha tret el govern balear del PP durant la seva legislatura ha anat en contra de la llengua pròpia de la nostra Comunitat. L'STEI-i ha trobat il·legalitats i incompliments de diverses lleis i ha impugnat tota la normativa que ha sortit al BOIB després d'una consulta acurada amb els serveis

jurídics del sindicat. Així podem esmentar la impugnació a l'intent d'exempció de català als majors de 50 anys; la defensa de l'emissora en català SOM RÀDIO, on l'STEI-i va formar part de la Plataforma en defensa d'aquesta emissora; davant la no convocatòria del Consell Social de la Llengua Catalana de les Illes Balears (CSL) en tot l'any 2004, l'STEI-i presentà juntament amb l'Obra Cultural Balear, l'Institut d'Estudis Eivissencs, el moviment de renovació pedagògica de Menorca i l'associació d'escriptors en llengua catalana un recurs contenciós administratiu als jutjats per "inactivitat de l'Administració"; davant l'ordre d'elecció per part de les mares i dels pares de la llengua del primer ensenyament dels seus fills a l'escola, l'STEI-i presentà una demanda judicial perquè l'ordre sortia al BOIB sense haver passat, com és prescriptiu, per la consulta del Consell Escolar de les Illes Balears; l'STEI-i aconseguí que el professorat de llengua catalana i literatura dels IES no estigués obligat a formar part dels tribunals que han d'avaluar i corregir les proves no reglades de català dels nivells B, C i D de la direcció general de Política Lingüística; l'STEI-i realitzà tota una sèrie d'accions davant l'anunci per part de la Conselleria d'equiparar el nivell C a l'aprobat de llengua catalana i literatura de 4t d'ESO que varen fer que la Conselleria rectificàs i, finalment no donassin el nivell C a l'alumnat d'aquest nivell; també vàrem impugnar el Decret Trilingüe.

"Al llarg d'aquests quatre anys hem dut a terme projectes d'investigació en matèria de prevenció de riscos laborals centrats en el món educatiu..."

g) Accions dutes a terme a iniciativa de l'STEI-i a la Junta de Personal Docent i a la Mesa Sectorial d'Educació

Des del traspàs de les competències educatives, la Junta de Personal Docent no universitari ha compartit protagonisme amb la Mesa Sectorial d'Educació i en molts de casos ha estat el lloc on s'han elaborat les propostes de negociació que posteriorment des de l'STEI-i hem adreçat a l'Administració mitjançant la Mesa Sectorial per a la seva negociació. L'STEI-i ha estat el principal dinamitzador de la Junta de Personal Docent no universitari de les Illes Balears, ja que ha presentat el 100% de les resolucions que es debaten i s'aproven a la Junta. La nostra tasca ha anat més enllà, i hem treballat per la consolidació d'un model d'escola pública modern i amb capacitat de resposta davant els nous reptes que planteja una societat complexa com la nostra. Treballam per l'enfortiment de l'ensenyament en català i arrelat a la nostra terra i cultura.

h) Accions dutes a terme en matèria de prevenció de riscos laborals

Després d'anys de reclamacions, finalment a l'any 2006 s'han constituït el comitès de Seguretat i Salut Laboral propis d'Educació. Des de l'STEI-i hem aconseguit que aquests comitès siguin per illes, per tenir més proximitat amb els treballadors i els llocs de treball. L'STEI-i hi està representat amb cinc membres a Mallorca, dos a Menorca i dos a Pitiüses. Al llarg d'aquests quatre anys hem dut a terme projectes d'investigació en matèria de prevenció de riscos laborals centrats en el món educatiu, aquests són:

- Programa d'investigació del disseny del lloc de treball del professorat d'infantil i primària dels centres docents de la CAIB.
- Avaluació de factors psicosocials entre els docents de diferents centres educatius.
- Programa d'investigació del lloc de treball en pantalles de visualització de dades.
- Durant el curs 2007-2008 es fa un programa d'investigació sobre violència en el lloc de treball.

e. Edició del llibre *Riscos psicosocials a l'ensenyament*.

f. Realització de Jornades a Mallorca, Menorca i Eivissa sobre Salut laboral i riscos psicosocials a l'ensenyament.

La finalitat d'aquests projectes d'investigació, que hem publicat en CD, és posar de manifest les mancances que trobam en matèria de prevenció i per consolidar la cultura de salut laboral i prevenció. La realització d'aquests projectes d'investigació i jornades sobre el tema ens serveixen com a punt de trobada i per extreure conclusions que es converteixen en propostes i així millorar les condicions laborals.

"Donades les característiques de l'STEI-i, seguim optant per mantenir-nos en la posició de denúncia en tots els àmbits dels orígens de les desigualtats."

i) Accions dutes a terme des del sector de les administracions públiques

Com tots els sectors laborals, les empleades i empleats públics també han patit la funesta política del Govern del PP, i també la que ha impulsat el Govern central amb l'ajut dels sindicats que es denominen majoritaris, així podríem esmentar la pèrdua del poder adquisitiu, els plans de pensions, la camaleònica reivindicació per equiparar el plus d'insularitat, etc. La denúncia constant davant les irregularitats per cobrir vacants d'ocupació pública, també ha estat una tasca que l'STEI-i ha fet. Les accions que giren en torn de la reivindicació d'incrementar el plus d'insularitat fins a l'equiparació amb el que tenen a les Illes Canàries han estat una constant al llarg d'aquests quatre anys. Una altra de les campanyes de denúncia que s'han dut a terme en aquest sector ha estat contra el pla de pensions de les empleades i empleats públics. Com a fet positiu volem esmentar que l'STEI-i, en el mes de desembre de 2004 signà el Pla d'Estabilitat i l'Acord de Legislatura 2005-2007.

Hem de ressaltar que des que es va iniciar la sectorització dins la Intersindical, es va crear l'STEI-INFORMA, específic per a l'afiliació que no és d'ensenyament, per tal de reforçar l'acció sindical quotidiana en els centres de treball.

j) La tasca a l'àmbit de la cooperació

L'espai obert dins el camp de la cooperació i sensibilització per part de l'STEI-i s'ha anat consolidant durant els darrers 4 anys. Donades les característiques de l'STEI-i, seguim optant per mantenir-nos en la posició de denúncia en tots els àmbits dels orígens de les desigualtats. El treball que estam realitzant és gràcies a la col·laboració d'escoles, ajuntaments, entitats públiques, privades, associacions de mares i pares, voluntaris, cooperants i d'un equip tècnic. S'ha d'esmentar que dintre de l'àmbit de la cooperació de les Illes Balears, som de les poques entitats que treballen en totes les illes de la nostra Comunitat. La nostra tasca se centra en: a) la sensibilització; la formació basada en cursos d'Educació per al Desenvolupament; la realització de Seminaris Internacionals, l'edició de material didàctic i la capacitació de docents a Llatinoamèrica. En els últims 4 anys hem comptat amb la participació de 130 voluntàries i voluntaris que han arribat a més de 18.000 docents de Guatemala, Hondures, i Perú. Així mateix 12 persones d'Amèrica llatina s'han capacitat a les Illes.

Quant als projectes de cooperació per al desenvolupament hem de dir que s'han realitzat en els últims quatre anys més de 80 projectes de cooperació per al desenvolupament a Hondures, El Salvador, Nicaragua, Guatemala, Perú, Brasil, Argentina i al Marroc.

Volem esmentar:

- Projectes d'alfabetització per a horts familiars (participant més de 500 dones maies de Guatemala) i projectes de microcrédits (més de 400 dones de comunitats desarrelades de Guatemala)
- Projectes de construcció d'habitatges.
- Projectes de creació de cooperatives tèxtils.

- Projectes de potenciació dels consells de desenvolupament local.
- Projecte d'educació per la salut.
- Projectes de construcció de punts de salut a Guatemala.
- Projectes de construcció d'aules en escoles d'Hondures i Perú.
- Projectes mediambientals, concretament a Marroc.
- Projectes de formació del professorat.
- Projectes de formació per a nins i adolescents treballadors a Perú.

"Al llarg de la legislatura anterior, l'STEI-i va ser l'organització més crítica en la política educativa del Govern..."

k) Altres aspectes a destacar en la nostra tasca com a organització sindical

Com a sindicat sociopolític, hem participat en les qüestions politicosocials que afecten la nostra societat. Per aquest motiu formam part de diverses entitats com: la Plataforma per la Democràcia i la Globalització Social, l'assemblea d'entitats organitzadores del Fòrum Social de Mallorca, la Plataforma Antifeixista de Mallorca i la Plataforma 31 de desembre, entre d'altres. Hem donat suport i hem participat activament en totes les mobilitzacions i lluites en defensa del territori, la llengua i la cultura catalanes, entre d'altres lluites. Hem donat suport a les mobilitzacions com la de Salvem La Real, Ses Fontanelles, Can Tàpera, etc. No podem deixar d'esmentar l'actuació de les conselleres i consellers (persones que formen part del Consell) que en nom de l'STEI-i participen activament en el si del Consell Escolar Autòmic, tant en la comissió permanent, com en les diferents comissions. Al llarg de la legislatura anterior, l'STEI-i va ser l'organització més crítica en la política educativa del Govern, mitjançant les seves propostes, les

esmenes als projectes de llei presentats i demandes. Tampoc no podem deixar d'esmentar la nostra presència als altres consells escolars, al de Menorca, Eivissa, Mallorca (que fa més d'un any i mig que no s'ha convocat), al d'Inca, etc. No podem oblidar-nos tampoc, que l'STEI-i forma part del Consell Econòmic i Social de la UIB.

Però, també cal recordar que, a pesar de tenir més del 10% de representativitat, no formam part ni del Consell Econòmic i Social de la Conselleria de Treball ni del Consell de la FP.

l) La nostra situació econòmica

Respecte al pressupost de fa quatre anys l'hem incrementat en quasi un 60%, i això suposa presupostar la nostra activitat d'aquest any en quasi 600.000 euros. Del total d'ingressos per afiliacions, l'any 2004 suposava un 68% del total i en el 2008 suposa el 78%. Les despeses més significatives són les de telèfon i quilometratge, les vies bàsiques de la nostra acció sindical. L'any 2004 es va comprar el pis existent sobre el local de l'STEI-i de Palma i que està totalment pagat, tant la compra com la seva adequació. L'any 2005 es comprà el local de la seu de Manacor, per la qual cosa es va fer un préstec hipotecari que es va amortitzant mensualment i s'ha liquidat el préstec per a la seva adequació i equipament. L'estiu de 2006, obrírem una seu a Sóller, que encara no està dotada de personal permanent i que es paga un lloguer de 100 euros mensuals. També l'any 2006 es canvià el local de Ciutadella, que ha guanyat amb espai i infraestructura, és de lloguer, igual com el d'Eivissa. El novembre de 2006 inaugurarem el local d'Inca, que és del seu ajuntament i que solament es va adequar i equipar.

m) El repte de futur de l'STEI-i com a Intersindical

Ja hem dit abans que s'han presentat diversos problemes derivats de la construcció conjunta de la Intersindical, problemes que s'han intentat resoldre i poden desaparèixer amb una millor coordinació intersectorial i la consolidació d'un model de funcionament que, respectant la programació, la feina i les decisions dels òrgans sectorials, tenguí present la necessitat d'aportació de recursos de tots els sectors al projecte d'Intersindical.

"...és un model vàlid que ens situa com a quarta força sindical a les Illes Balears amb un total de 307 delegats i delegades..."

S'han de potenciar les àrees de treball, les secretaries de caràcter intersectorial i les dinàmiques dels diferents sectors, evitant actuacions que no encaixin ni amb els estatuts ni amb les línies generals de l'organització.

Els Estatuts i el Reglament Intern semblen adients, amb les modificacions pertinents que es plantegen a consideració del IX Congrés, encara que, en la pràctica, no s'han aplicat plenament. El model d'intersindical que hem consolidat a partir de la unió d'esforços de l'STIB i l'STEI-i és un model vàlid que ens situa com a quarta força sindical a les Illes Balears amb un total de 307 delegats i delegades, amb majoria absoluta al sector de l'ensenyament primari i secundari, públic i privat concertat i a l'universitari; també ens situa com a primera força sindical a la mesa general de negociació de la CAIB, amb implantació al sector de Sanitat, a l'Administració local, a empreses públiques i privades, i al Consell de Mallorca.

El repte per als propers quatre anys és la consolidació d'aquest model sindical alternatiu, el creixement als diferents sectors on hi som presents i l'obertura cap a altres sectors, des de la tasca realitzada per la pròpia intersindical o a partir de la col·laboració amb altres forces o grups sindicals. Per aconseguir aquests objectius s'ha d'aprofundir en l'estructura organitzativa que possibiliten els actuals Estatuts i s'han d'introduir alguns canvis que facin més fàcil i efectiu el repte que ens proposam. □

Josep Coll presenta el Congrés. Al fons, membres de la Comissió Executiva cessant.

Membres de la Comissió Executiva presideixen l'inici del Congrés.

David Abril, coordinador d'Esquerra Unida.

Antoni Baos i Neus Canals, de CCOO.

Gabriel Barceló, secretari general del PSM-EN.

Juana González, secretària general de la Federació d'Ensenyament d'USO.

Catalina Julve, d'Unió Mallorca.

Miquel Mestre, secretari d'Organització del PSIB-PSOE.

Miquel Martorell, director general de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura

Reportatge fotogràfic IX Congrés

Les persones que formaven la mesa congressual.

Neus Santaner, secretària general de l' STEI-i, agraeix l'assistència a tots i a totes.

Neus Santaner entrega un obsequi a l'homenajat Gabriel Palmer.

Neus Santaner llegeix l'informe de la Comissió Executiva.

Tomàs Martínez, secretari d'Organització, defensa la ponència d'Organització i Estatuts.

Membres de l'Executiva sortint i grup de convidats de la Confederació Intersindical.

Biel Caldentey, secretari de Comunicació i Acció Sindical de l' STEI-i, intervé en una ponència.

Maria Antònia Font, secretària d'Ensenyament Públic, defensa una esmena.

Jordi Poquet defensa una esmena.

Els assistents segueixen amb atenció el desenvolupament del Congrés.

M. Assumpció Granero intervé en la defensa d'una esmena.

Jaume Bonet intervé en la discussió d'una esmena.

Marcos Vives intervé en la discussió d'una esmena.

Recompte de vots.

Pilar Gregori, de la Intersindical Valenciana.

Àngel Jiménez, de la IAC, de Catalunya.

Belén Arrondo, d'STEE-EILAS.

Salvador Duran, del Sindicat Ferroviari de Catalunya.

Votació d'una esmena a una ponència

Joan Blanco, de la Intersindical Valenciana i altres convidats de Catalunya i Euskadi.

Carlos Sanz, de l'STEM.

Josep Coll defensa una esmena.

Sebastià Serra, secretari d'Administracions Públiques, presenta la ponència d'Acció Sindical

Biel Caldentey agraeix la tasca de Neus Santaner i Pere Polo.

Se celebra la votació nominal a la Comissió Executiva i al Consell Plenari Intersindical. Al fons, Pere Polo fotografia el moment.

Begoña Suárez, de la Confederació Intersindical i d'STEs-Intersindical.

La Comissió Executiva de l'STE-i elegida en el IX Congrés.

Àngels Cardona, secretària de la Dona, presenta una Resolució sobre igualtat real d'homes i dones.

Es canta La Balanguera i La Internacional.

RESUM DE LA PONÈNCIA D'ACCIÓ SINDICAL

Sebastià Serra,
secretari d'Acció Sindical Intersindical

Dins aquest breu resum de la ponència podem remarcar l'anàlisi del context polític i social, amb especial incidència en l'actual situació política tant des de la perspectiva nacional com de l'estatal i internacional. També hem analitzat l'actual panorama sindical i la necessitat de construir una alternativa a l'actual model sindical. A partir d'aquí la ponència estableix els eixos bàsics que marcaran la nostra acció sindical i d'altra banda, determina les línies generals d'actuació dins els diversos sectors on ja estam implantats.

El lema del IX Congrés parteix del ferm convenciment que el nostre model sindical es transformi en el sindicalisme del futur i ens compromet a seguir avançant en l'extensió de la nostra Intersindical a altres sectors i a plantejar alternatives a les noves realitats que estan aflorant en els diferents àmbits en els quals podem actuar. La nostra presència com a organització intersindical ha d'anar augmentant, sense intentar copiar el funcionament d'altres organitzacions sindicals amb estructures centralitzades i burocratitzades.

Ara, després d'aquests 10 primers anys d'implantació a altres sectors, podem començar a fer-ne un balanç positiu. Però també hem de fer la reflexió de com anar avançant i consolidant aquest model d'intersindical. Caldren canvis organitzatius per poder assimilar, ampliar i consolidar aquesta implantació.

"El dret a decidir com a poble també passa pel dret que tenen les treballadores i els treballadors de les nostres illes a tenir un marc propi de relacions laborals..."

També hem de ser conscients que la implantació del nostre model sindical, especialment fora de l'àmbit de l'Administració pública, tan sols serà possible des d'un doble vessant: a través de la nostra pròpia acció sindical, contactant amb les treballadores i els treballadors per organitzar-los en àmbits de la Intersindical on encara no hi som presents, però també i necessàriament des de la confluència amb grups de treballadors i treballadores organitzats sin-

dicalment i amb altres organitzacions sectorials amb les quals podem compartir bàsicament el model sindical. És possible, i fins i tot saludable, que hi hagi diferents punts de vista dins d'un sindicalisme unitari; aquestes diferències no són, per si soles, motiu suficient per impedir la convivència, sinó que han de poder coexistir democràticament dins d'una mateixa organització.

El dret a decidir com a poble també passa pel dret que tenen les treballadores i els treballadors de les nostres illes a tenir un marc propi de relacions laborals i on l'acció sindical assoleixi no tan sols les reivindicacions estrictament laborals, sinó també la lluita per la defensa de les capes més desfavorides de la població i la justícia social, per la millora de la nostra qualitat de vida, per la defensa dels nostres drets col·lectius i individuals, per la defensa del territori i la sostenibilitat mediambiental, per la defensa de la nostra llengua i cultura i per uns serveis públics de qualitat.

Per assolir aquesta fita és necessària la il·lusió de saber que amb compromís i una voluntat ferma podem transformar la realitat i podem construir una nova alternativa que sigui el referent sindical i socio-polític dels treballadors i les treballadores de les Illes Balears.

Construïm l'alternativa

La característica principal que defineix el nostre model sindical és la seva naturalesa assembleària i participativa. La pràctica assembleària és la garantia de fer un sindicalisme proper a la realitat. No obstant això, no s'ha d'ocultar que aquest model coexisteix en una realitat en la qual són majoritàries les actituds de delegació enfront de les de participació. El repte que cal superar és, a partir del reconeixement de les dificultats que pateix el model participatiu, trobar fórmules que respectin i potenciïn els components últims de l'assemblearisme, com la lliure circulació de la informació, la participació, el pluralisme i la presa col·lectiva de decisions.

Ser conseqüent amb la naturalesa assembleària exigeix que els treballadors i les treballadores disposin de la informació suficient amb la qual puguin arribar a tenir un criteri propi. Es tracta d'impregnar de realitat les anàlisis dels problemes, ser capaços de realitzar-ne valoracions ponderades i ser conscients de les possibilitats reals de progrés. La construcció d'un discurs alternatiu només és possible des d'una posició crítica amb la realitat, sense caure en dogmatismes.

És convenient prendre consciència que el pluralisme és un element essencial per poder analitzar els múltiples aspectes de la realitat, per arribar a elaborar posicions matisades, coherents i complexes, per fugir de la unilateralitat i dels esquematismes. Per a això, és necessari crear un clima de confiança, perquè es puguin defensar les posicions pròpies amb total tranquil·litat, perquè se sàpiguen recollir les aportacions positives de punts de vista distints i perquè desapareguin els prejudicis.

"...la Constitució vigent, i treballar per revisar-la, canviar-la i actualitzar-la per tal d'exercir plenament totes les prerrogatives d'un govern sobirà."

El sindicalisme en la construcció nacional

L'STEI-i reconeix com a àmbit d'actuació les Illes Balears. Aquesta actuació, però, està emmarcada dins el reconeixement de la nostra realitat nacional.

Per això, treballa per l'exercici ple de l'autogovern amb la perspectiva d'aconseguir la plena sobirania nacional. Així, aquesta Intersindical no pot sentir-se satisfeta amb la tímida reforma de l'Estatut d'aquesta passada legislatura i apostam per una profunda reforma del marc estatutari actual, amb els objectius d'omplir el sostre competencial que permet la Constitució vigent, i treballar per revisar-la, canviar-la i actualitzar-la per tal d'exercir plenament totes les prerrogatives d'un govern sobirà. Hem de poder establir relacions lliures amb altres comunitats autònomes, particularment amb les que compartim interessos estratègics, històrics, lingüístics i culturals, així com amb altres regions europees i amb les institucions de la Unió Europea i d'altres nacions i continents. També hem de poder executar, dins el nostre àmbit, aquells tractats internacionals que afectin les nostres competències.

Dins el procés de construcció de la identitat nacional, un dels principals eixos d'actuació ha de ser la defensa i promoció de la llengua i cultura catalanes, amb mesures que promoguin la discriminació positiva de la nostra llengua.

Des de l'STEI-i, com a agent transformador de la societat, hem de contribuir en la mesura de les nostres possibilitats a detenir no tan sols les polítiques antisocials, sinó també les polítiques de destrucció del territori, i continuar en la lluita per la sostenibilitat del sistema en el qual vivim, del nostre patrimoni lingüístic i cultural i dels nostres drets nacionals com a poble.

Per un marc laboral propi de les Illes Balears

Hem vist recentment, amb l'aprovació de l'EBEP i en un marc de relacions laborals cada vegada més centralitzades, que la negociació col·lectiva se situa cada vegada més allunyada de les treballadores i dels treballadors. Des de la Intersindical reivindicam un marc laboral propi de negociació. Un espai que ha d'incloure la negociació de convenis autonòmics de sector.

Aquest marc afavorirà un model de negociació més proper a la realitat laboral i econòmica del país, i permetrà estendre algunes de les millores aconseguïdes en determinats àmbits de negociació a altres col·lectius i empreses que no tenen per si sols possibilitat real de negociació col·lectiva. Així es dificultarà la implantació d'un model sindical i de negociació burocratitzat i allunyat dels treballadors i de les treballadores, en benefici d'un major control d'aquests sobre els seus representants en la negociació. Amb el model que proposam, hi haurà una major proximitat dels dirigents a les circumstàncies econòmiques i socials, a les necessitats dels empleats i empleades i, per tant, a les seves reivindicacions concretes. El coneixement del context social, polític i econòmic de les Illes, i la proximitat, serien aspectes positius en la negociació que acabarien afectant positivament els resultats d'aquesta. Estam en contra de l'arbitratge per part del TAMIB, on les patronals i els sindicats UGT i CCOO sovint no tenen cap representació real en àmbits laborals on arbitren

"Un model social avançat, just i solidari comporta la necessitat de tenir uns serveis de qualitat que cobreixin les necessitats de tota la població..."

EIXOS BÀSICS DE LA NOSTRA ACCIÓ SINDICAL

Defensa dels serveis públics

Un model social avançat, just i solidari comporta la necessitat de tenir uns serveis de qualitat que

cobreixin les necessitats de tota la població, uns serveis públics com a superadors de desigualtats. Cal potenciar aquests serveis, amb la transformació i millora de les seves estructures en nom d'una eficàcia que no només comporti la consolidació del nivell de prestacions existents, sinó que les amplii qualitativament i quantitativa. Per a això és imprescindible mantenir la titularitat i la gestió pública d'aquests serveis com una millor garantia per a la superació de desigualtats mitjançant la seva universalització.

Els corrents polítics conservadors dirigeixen un atac a l'estat social per deslegitimar-lo, al·legant que la gestió pública és deficient. Els objectius de l'Administració pública no es tradueixen en increment dels guanys, sinó en la redistribució equitativa dels béns i serveis que s'administren. D'aquesta manera, una gestió pública és més eficaç com més clars siguin els objectius polítics i socials i més i millors mitjans hi intervenguin, entre d'altres el d'una formació adequada.

Dins l'ofensiva neoliberal hi té un paper molt important la privatització dels serveis públics. És una estratègia mitjançant la qual es transfereix el patrimoni públic al sector privat. Les formes més comunes són la venda directa de les empreses més rendibles, la creació d'organismes autònoms i d'empreses públiques que desenvolupen funcions de l'Administració i la contractació d'empreses per gestionar tasques públiques. Al·legant la poca flexibilitat de les administracions públiques per adaptar-

se a les noves necessitats i amb l'eficàcia per estandard, es pressiona perquè cada vegada més serveis siguin administrats sota formes de gestió privada. A mesura que s'incrementa la privatització dels serveis, es redueix cada vegada més el control sobre els fons públics.

Hem de lluitar també per aconseguir una legislació que reconegui plenament i eficaçment l'autogovern de les Illes Balears, en el marc del qual es normalitzin uns serveis públics de qualitat gestionats des de l'eficàcia i la racionalitat, allunyats de la burocràcia i que garanteixin a la ciutadania el reconeixement i l'exercici dels seus drets. Aquests serveis públics han de tenir presents en la seva actuació la nostra cultura i llengua i les han de fer pròpies. Han de ser finançats amb fons públics i gestionats democràticament, amb transparència. Hem de lluitar per aconseguir una millora del finançament, especialment pel que fa a l'ensenyament i a la sanitat.

"...cobrir les necessitats de la ciutadania, sobretot d'aquelles persones que, per circumstàncies determinades, pateixen la injustícia social."

La convicció de construir una societat més justa, més democràtica i més solidària és la que confereix un caràcter polític i social al sindicat, que es mostra en la lluita contra la privatització dels serveis públics i en la defensa de la seva qualitat, com a expressió de la lluita contra el desmantellament de l'estat del benestar. En tot moment hem considerat que la lluita per la millora de les condicions de treball havia d'anar estretament lligada a la millora de la qualitat del servei, a la necessitat de millorar-ne la gestió i els recursos humans i materials i a l'establiment de controls ciutadans de la gestió per poder oferir així un millor servei a la ciutadania.

Els serveis i les empreses públiques són una font bàsica i fonamental per evitar l'exclusió social. Conservar-ne el caràcter i la gestió pública directa és una necessitat vital per a totes aquelles persones que entenen la vida en societat des d'un punt de vista més just i solidari i amb una distribució millor i més igualitària de la riquesa. Entenem que els serveis públics no es poden mesurar pels beneficis

econòmics que suposadament haurien de reportar, perquè no elaboren productes de venda, i perquè en ser sufragats pels impostos i les cotitzacions han de servir bàsicament per cobrir les necessitats de la ciutadania, sobretot d'aquelles persones que, per circumstàncies determinades, pateixen la injustícia social. Per tant, els serveis públics constitueixen un bé social i el suport bàsic d'una societat que pretengui un cert grau de benestar per a tota la ciutadania. Els serveis públics han de servir per garantir els drets i les llibertats ciutadanes: el dret a l'educació, a la salut, a la protecció social, a la no discriminació, a la igualtat davant la llei, etc.

A la sanitat s'ha d'aconseguir una xarxa sanitària única amb un sol model de gestió pública i amb una unificació dels modes de contractació del personal al servei de l'IBSALUT. Això implica la integració de les fundacions i GESMA dins aquesta xarxa i la dotació suficient de plantilles, recursos materials i infraestructures que garanteixin una sanitat pública i de qualitat. És fonamental exigir una millor atenció sanitària i la desaparició de les llistes d'espera per als estudis clínics, per als especialistes i per a les operacions quirúrgiques.

Pel que fa a l'Administració local, es pretén aconseguir una vertadera autonomia municipal i comarcal que permeti prestar uns serveis eficaços que ajudin a millorar la qualitat de vida de les ciutadanes i els ciutadans. Defensem una administració més propera a la ciutadania i, per tant, que l'Administració local assumeixi més competències en la prestació directa de serveis.

"L'STEI-i defensa una llei d'educació per a les Illes que situï l'escola pública com a eix vertebrador del sistema educatiu..."

En l'ensenyament, el nostre objectiu principal és defensar un ensenyament públic que sigui de qualitat i democràtic. I això significa defensar un ensenyament que eviti la selecció precoç de l'alumnat, que fugi dels mecanismes de la competitivitat, perquè aquests mecanismes alimenten les desigualtats socials entre escoles. Això vol dir també que aquest ensenyament públic ha de tenir un

finançament suficient. Els fronts de lluita són múltiples: contra les multinacionals i les organitzacions internacionals que impulsen l'evolució mercantil de l'escola i contra els governs que assegurin les condicions per desenvolupar aquesta mercantilització. La lluita contra la mercantilització a l'ensenyament és la mateixa lluita contra les privatitzacions dels serveis públics, les concertacions d'etapes no obligatòries quan encara hi ha places suficients a l'ensenyament públic, i contra les polítiques neoliberals, per això cal emmarcar aquesta lluita, en primer lloc, amb tots els sectors relacionats amb l'educació, veïns, mares i pares, estudiants, i en segon lloc, amb el conjunt dels moviments socials que lluiten contra els processos de la globalització neoliberal.

L'STEI-i defensa una llei d'educació per a les Illes que situï l'escola pública com a eix vertebrador del sistema educatiu i aposti per una millora de les condicions laborals de tot el professorat i de les condicions d'escolarització. Hem denunciat l'estat de l'educació després de quatre anys de govern del PP i hem lluitat perquè l'escola pública recuperi el seu prestigi. L'STEI-i, com a sindicat de classe i nacional de les Illes Balears, sempre ha estat en una posició capdavantera en la lluita per garantir el manteniment de la nostra identitat cultural i nacional. Treballarà perquè, per a la propera legislatura, es redacti i es posi en funcionament aquesta Llei d'educació i la Llei autonòmica de finançament que suposi com a mínim que es destini el 6% del PIB de les Illes a l'educació. És ben urgent la dotació dels recursos econòmics adients per a un bon funcionament de l'educació a les Illes. Reivindicarem la cessió de més recursos econòmics de l'Estat a la CAIB.

Quant al sector privat de l'ensenyament, l'STEI-i reivindica la negociació d'un conveni autonòmic, adaptat a la nostra realitat i negociat des de la proximitat, que permeti el reconeixement i la revalorització de la tasca i la consecució d'unes condicions laborals i salarials més dignes.

L'STEI-i defensa una universitat pública, de qualitat i plenament democràtica, fonamentada en valors de solidaritat, pacifisme i ecologisme. Només així la institució universitària podrà ser un instrument eficaç de transformació social al servei de la llibertat, la igualtat i el progrés social.

"La Intersindical ha donat suport a totes les accions que es varen realitzar per la pau i contra la guerra d'Iraq aquests darrers anys."

Lluita per la pau

Des de la nostra organització sempre donam suport al valor de la pau, a la negociació i al diàleg com a mètode de resolució de conflictes. Aquesta consideració és vàlida no tan sols pels conflictes internacionals, sinó també a l'hora d'afrontar la resolució de conflictes dins l'Estat espanyol, amb una referència especial al País Basc.

La Intersindical ha donat suport a totes les accions que es varen realitzar per la pau i contra la guerra d'Iraq aquests darrers anys. Hem de recordar que la guerra continua en aquest país i en altres del seu entorn, i també, que aquesta guerra d'ocupació ha empitjorat la seguretat en el món. D'altra banda, no podem oblidar la situació d'ocupació en què viuen els pobles palestí i sahrauí i la multitud de conflictes violents arreu del món.

Defensa del territori

La defensa d'unes bones condicions sociolaborals de les treballadores i dels treballadors va més enllà de l'àmbit del seu centre de treball, la defensa del nostre entorn forma part també de la lluita per poder viure en un món millor que ens garanteixi una bona qualitat de vida, tant a nosaltres com a les generacions futures. L'STEI-i, d'acord amb els seus

Estatuts, ha sortit en defensa del territori i el medi ambient. El desenvolupament actual és molt lluny de la sostenibilitat, és un desenvolupisme depredador ja mundialment conegut com la balearització. Les nostres illes són fràgils i cada nova infraestructura requereix un estudi i una planificació profunda per tal d'avaluar-ne els efectes socials, econòmics, demogràfics i ambientals. Actualment només es planifica el benefici econòmic immediat, sense tenir en compte que es compromet la futura qualitat de vida dels habitants d'aquestes illes i es posa en perill l'estabilitat econòmica a mitjà i a llarg termini. La lluita per la sostenibilitat mediambiental ha de ser uns dels eixos de la nostra pràctica sindical.

"Joves, immigrants i dones pateixen en major proporció els efectes de la precarietat."

Lluita contra la precarietat laboral

La precarietat laboral no es limita a un col·lectiu circumstancial, com és el dels treballadors temporals, sinó que es transforma en una qualitat fonamental del món laboral que afecta en diferents graus fins i tot les persones empleades estables. Els efectes de la precarietat no només representen inseguretats econòmiques de les persones que la sofreixen, sinó que té efectes sobre la capacitat per orientar i programar la pròpia vida personal (projectes de vida), incideix de forma important sobre la sinistra-ritat laboral (els accidents s'esdevenen en major proporció entre el personal en precari) i afecta

l'equilibri psicològic de qui la pateix. Tampoc no afecta igual tots els sectors socials. Joves, immigrants i dones pateixen en major proporció els efectes de la precarietat. Així mateix, les ocupacions on es concentra la precarietat són les de menor qualificació professional. Les formes de la precarietat no són homogènies i la intensitat de la vulnerabilitat, entesa com a indefensió de les persones treballadores en la venda de la seva força de treball, es pot mesurar per diversos índexs:

- La rotació de l'ocupació i la temporalitat en la contractació, que a la vegada depèn de la modalitat del contracte: per obra, de substitució, per temps determinat, etc.
- El grau de legalitat o d'irregularitat en què es desenvolupa el treball: alta o no en la Seguretat Social, coincidència entre funcions reals i categoria ressenyada en el contracte, pagament de les hores extres...
- La quantia i l'estructura salarial, amb conceptes retributius de major o menor fixesa: salari base, antiguitat, primes, plus de productivitat, etc. El salari ens indica la dependència econòmica enfront de l'ocupació i la potencial influència de les seves possibles variacions.
- La dispersió geogràfica de les plantilles, que pot dificultar, per organitzar-les, l'intercanvi d'idees, la presa de decisions, la tria de representants, la recepció d'informació... també produeix una diferenciació, de manera individualitzada, en les condicions laborals, una rebaixa del sentiment de col·lectiu que comparteix els mateixos problemes i una obstaculització de la unitat d'interessos i l'actuació solidària.
- La durada i distribució de la jornada. Aquí té importància també la capacitat de l'empresa per modificar-les i disposar del temps de la persona treballadora.
- La mobilitat geogràfica i funcional, el grau d'objectivitat i previsió en la seva regulació, si n'hi ha, i la capacitat de l'empresa per decidir unilateralment i sense terminis sobre aquests temes.
- L'ambient de treball i de relacions en l'empresa: estil de direcció, participació de la plantilla en

les decisions, situacions d'assetjament laboral, existència de la negociació col·lectiva, persecució sindical, actituds autoritàries dels caps, les situacions discriminatòries que pateixen les dones referents a la maternitat, acomiadaments, descens en la categoria laboral, pèrdua de complements...

- La legislació laboral i social existent, on es regulen els models de contractes, es permet o no l'existència d'ETT, es possibiliten tipus de contractes precaris o no, es defineixen els drets sindicals, es facilita o no l'acomiadament en els contractes fixos, es marquen els nivells de protecció social en cas d'atur i l'abast dels serveis socials públics.
- El control públic i el grau d'exigència, des de les administracions, sobre el compliment de la legalitat laboral per part de les empreses.

"Hem de continuar combatent la precarietat laboral, que només serveix per facilitar als empresaris una major explotació laboral."

Aquests índexs de precarietat laboral estan estretament lligats a la situació política i social i a la cultura sindical i laboral. No es poden entendre deslligats del grau d'organització i mobilització sindical. La situació actual de precarietat en l'Estat espanyol és inexplicable sense l'acceptació per part

de les direccions de les principals organitzacions sindicals de la competitivitat empresarial i l'anàlisi de la realitat econòmica. Així, s'acaba acceptant la flexibilitat laboral com a camí ineludible per mantenir l'ocupació, se'n relativitzen els efectes perniciosos i es desarmen ideològicament les classes treballadores.

La nostra aposta ha de continuar consolidant tots aquells llocs de treball que molts treballadors i treballadores ocupen des de fa temps, contracte rere contracte, i que han demostrat estar capacitats per desenvolupar-los. Hem de continuar combatent la precarietat laboral, que només serveix per facilitar als empresaris una major explotació laboral.

Una altra d'aquestes conseqüències és la sinistralitat laboral, que ens col·loca en el primer lloc dels accidents laborals mortals a Europa.

Les administracions públiques estan produint enormes bosses de personal interí sotmès a un alt grau d'explotació i precarietat, que suposa moltes vegades arrossegar la resta de treballadores i treballadors fixos a un major deteriorament de les seves condicions laborals. Per això, per consolidar aquests llocs de treball, continuem apostant per sistemes de selecció de personal a la funció pública que donin la màxima estabilitat laboral possible i que, sempre preservant els principis de mèrit, capacitat, igualtat i publicitat, valorin objectivament l'experiència laboral prèvia del personal interí i al mateix temps es combati el nepotisme.

Defensa dels col·lectius més desafavorits

Molts ciutadans i ciutadanes de la nostra societat no han aconseguit drets constitucionals com ara el dret al treball, a la protecció social i a l'habitatge, ja que no tenen ocasió d'exercir-los. Els joves, les dones i els immigrants són els sectors més afectats per aquesta situació de desocupació i precarietat laboral. El jovent illenc és el sector més castigat per la política neoliberal: estacionalitat, contractes fets, jornades de treball incompatibles amb els estudis, salaris baixos, precarietat i acomiadaments improcedents amb indemnitzacions ridícules. A més, moltes vegades tot això es disfressa amb fórmules tramposes: beques, feines sense contracte, falsos autònoms, pràctiques... Aquesta situació ha de mobilitzar el sindicalisme i l'STEI-i ha de ser l'instru-

ment per organitzar la lluita i millorar la situació del treball del jovent a la nostra terra.

"...hem d'incorporar dins les nostres plataformes reivindicatives totes aquelles mesures que afavoreixin la conciliació de la vida familiar i laboral."

Defensa dels drets de la dona treballadora

Malgrat que en el món occidental les dones varen aconseguir -no sense nombrosos esforços- importants drets civils en el segle XX, la discriminació continua existint. Les dones com a col·lectiu continuen essent ciutadanes de segona categoria; a les seves dificultats per trobar ocupació, cal afegir-hi la discriminació salarial que pateixen en moltes ocasions. L'assetjament sexual i el *mobbing* laboral són altres dels problemes d'aquest col·lectiu als quals haurem de dedicar una especial atenció.

La Intersindical de les Illes Balears ha d'assumir la defensa de la dona treballadora com una prioritat de l'acció sindical, com una àrea de caràcter transversal que incideixi en tots els sectors. Al mateix temps, hem d'incorporar dins les nostres plataformes reivindicatives totes aquelles mesures que afavoreixin la conciliació de la vida familiar i laboral. L'STEI-i ha de lluitar per construir un espai sindical a la mesura de dones i homes, unes condicions laborals, personals i professionals igualitàries i una presència paritària en els llocs de representació. Les reivindicacions d'àmbit sociolaboral que han de tenir en compte els diversos sectors del sindicat són:

- L'aplicació efectiva a tots els sectors laborals de la Llei integral contra la violència de gènere.
- L'aprovació d'una llei que impedeixi la utilització sexista de la imatge de les dones en els mitjans de comunicació.
- L'edició permanent de campanyes de sensibilització contra la violència cap a les dones.
- La representació paritària en els òrgans de l'Administració pública en els poders executiu, legislatiu i judicial, tal com estableix la Llei 3/2004, d'igualtat.
- L'exigència de participació d'organitzacions socials de dones en l'elaboració de lleis que afectin les dones.
- Un sistema sanitari que inclogui la perspectiva de gènere.
- Desenvolupament de la investigació científicocientífica que inclogui la perspectiva de gènere.
- Campanyes encaminades a avançar en la responsabilitat compartida en les tasques domèstiques i el manteniment de la llar.
- Adopció de mesures d'acció positiva per incrementar el nombre de dones i homes en aquells àmbits laborals de les administracions públiques en què estan sub-representats.
- Dotació en els centres laborals de personal substitut quan se sol·liciti reducció de jornada o un permís reconegut legalment.

- Ampliació de la baixa maternal a un període de 24 setmanes, tal com recomana l'Organització Mundial de la Salut.
- Creació d'un permís de paternitat de 4 setmanes, acumulable al de maternitat en el cas de les famílies monoparentals.
- Eliminació de qualsevol tipus de discriminació per maternitat i reducció per cura de menors entre el personal amb contracte temporal i el fix o funcionari de carrera
- Inclusió en les clàusules dels convenis col·lectius de la garantia d'igualtat d'oportunitats i de l'eliminació de la discriminació per raó de sexe, tal com marca la Llei d'igualtat.

Salut laboral i seguretat en el treball

Política preventiva: negociacions amb l'Administració i les empreses

- Promoció de la seguretat en els entorns de treball. Implantació d'una cultura preventiva des de l'Administració i les empreses, amb l'exigència d'integrar la seva prevenció en la gestió en tots els seus nivells jeràrquics i concretada en els plans corresponents.
- Exigència del Pla de prevenció i el desenvolupament dels aspectes que garanteixen la gestió preventiva: política i organització preventives i desenvolupament d'accions (avaluació de riscos no eliminats i planificació i execució d'actuacions).

- Establiment de processos i calendaris de negociació per fer efectius els drets de participació dels representants dels treballadors i de les treballadores per assolir acords.
- Exigir a l'Administració i a les empreses la seva obligació de proporcionar a les persones delegades i coordinadores de prevenció i al conjunt de treballadores i treballadors la formació, dins l'horari laboral, en l'àmbit de la salut laboral i plans de formació sobre problemàtica mediambiental (reciclatge, renous...).

Organització preventiva

- Exigir a l'Administració la creació de serveis de prevenció propis en aquells àmbits que per les seves característiques ho requereixin, com és l'àmbit educatiu.
- Funcionament periòdic i normalitzat de les meses de salut laboral i dels comitès de seguretat i salut laboral.

Desenvolupament de l'acció preventiva

- Realització de l'avaluació de riscos conforme a la Llei i comunicació als comitès de seguretat i salut i a les treballadores i treballadors.
- Exigència d'adequació dels protocols d'avaluació als perfils del lloc de treball.
- Aplicació de protocols d'actuació per identificar i avaluar riscos potencials (psicosocials, osteomusculars, exposició a camps electromagnètics, substàncies perilloses...).
- Realització d'auditories internes i externes dels serveis de prevenció i revisió de les avaluacions de riscos segons estableix la Llei de prevenció.

- Control i seguiment de l'acció preventiva i dotació pressupostària per a aquesta acció.
- Coordinació de l'acció sindical en matèria preventiva a través d'instruments com ara protocols, guies, bases de dades, denúncies a Inspecció de Treball, instituts de salut, etc.
- Aplicació de les mesures que prevegin l'adaptació o canvi dels llocs de treball, amb els canvis normatius necessaris per fer-les efectives.
- Exigència de protocols i plans preventius per a col·lectius amb problemàtica específica (precarietat laboral, itinerants, dones, joves, persones amb diversitat funcional, cultural, orientació i identitat sexuals...).
- Desenvolupament dels protocols sobre la protecció de la gestació, la maternitat i la lactància.
- Exigència de protocols per proposar com a malalties professionals en un sector, aquelles que presenten un elevat índex amb relació a d'altres sectors. Superació de l'actual Llei de Seguretat Social i consideració de malalties professionals les relacionades amb el treball.
- Exigència de compliment de plans d'emergència en els centres de treball.
- Exigència d'adopció de perspectives de gènere en les actuacions en salut laboral.
- Exigència de modificacions normatives que impedeixin que l'Administració continuï sense assumir la seva responsabilitat en els casos de persecució laboral en les administracions públiques.
- Sensibilització sobre les situacions de violència en el treball. Impulsar el debat en els centres de treball i en l'organització sobre situacions de violència laboral amb la finalitat d'adoptar línies d'actuació.

Moviments socials

A diferència del sindicalisme fortament gremialista, que no veu més enllà dels interessos immediats de la

seva afiliació, la Intersindical STEI-i, com a sindicat sociopolític que som, hem d'avançar cap a l'establiment de relacions més estretes amb aquells moviments socials amb els quals compartim valors i principis i aplicar una estratègia comuna per aconseguir un món millor.

"...hem de representar el sindicalisme que recuperi la participació, la democràcia, la pluralitat, l'autonomia i la independència com a instruments fonamentals."

Ens hem de convertir en el referent sindical que recuperi la participació, la democràcia, la pluralitat, l'autonomia i la independència com a instruments fonamentals. El nostre és un sindicalisme progressista i unitari que pretén unir les forces a les de tots els moviments socials que lluiten per unes Illes Balears i un món millor. En aquest sentit, la nostra acció sindical, a banda de les reivindicacions merament laborals, ha d'anar acompanyada de reivindicacions sociopolítiques.

Hem de ser presents, com fins ara, en totes aquelles campanyes i mobilitzacions que des de la societat civil sorgeixen per la defensa del territori, de la nostra llengua i cultura, de la pau, etc.

En l'ordre pràctic hem de treballar per estendre espais de reflexió i concertació, com ara l'assemblea d'entitats organitzadores del Fòrum Social de Mallorca, on s'expressen i valoren els criteris per enfortir l'acció conjunta de tots els moviments socials.

En resum, hem de representar el sindicalisme que recuperi la participació, la democràcia, la pluralitat, l'autonomia i la independència com a instruments fonamentals. El nostre ha de ser un sindicalisme progressista i unitari que cregui que unes altres Illes Balears i, per extensió, un altre món són possibles.

Cooperació internacional

L'STEI-i està compromès per un canvi en l'ordre mundial, té la convicció que la pobresa estructural de les majories és una violació dels drets humans i creu en la idea de la solidaritat basada en l'extensió i el gaudi de tots els drets per a totes les persones des de l'equitat de gènere.

Treballam amb comunitats i organitzacions populars que reivindiquen drets i alternatives socials i econòmiques i impulsen la democràcia participativa.

La nostra cooperació està al servei de les pròpies organitzacions populars per donar suport a processos sociopolítics de transformació social. Intentam encomanar una visió crítica de la ciutadania sobre la nostra societat i les institucions públiques i privades.

La nostra actuació va encaminada a unir voluntats i recursos per enfortir els moviments socials mitjançant la cooperació i la sensibilització, així com l'ajuda en la defensa de les cultures i de les llengües indígenes i l'augment de la seva autoestima com a poble.

Els principals valors que defensam són els de la solidaritat, el compromís, la interculturalitat, el respecte als processos, la igualtat de gènere i la ideologia i filosofia compartides.

"...l'educació és una eina eficaç de transformació social i de denúncia de les causes originàries de les desigualtats."

Aquests processos han partit inicialment centrats en el camp educatiu, de la mateixa manera que ha estat aquest l'origen de la nostra organització sindical. En aquest sentit hem anat treballant en la formació del professorat de les Illes dins els camps de la cooperació i la sensibilització, treballant en l'intercanvi de dinàmiques, metodologies i organització

dins les aules i potenciant el nivell educatiu dels docents del país del sud. Aquesta experiència s'ha estès a altres camps com el sanitari.

Els nostres principals objectius són:

- Treballar dins el camp de la solidaritat i la cooperació internacional, entenent que l'educació és una eina eficaç de transformació social i de denúncia de les causes originàries de les desigualtats.
- Acompanyar en els processos en defensa dels drets humans i de la transformació social.
- Actuar en el camp de l'educació no formal de dones i grups desfavorits.
- Impulsar processos productius solidaris al sud.
- Donar suport a les comunitats indígenes i als seus drets fonamentals. □

SÍNTESI I ESMAMENT DELS CANVIS A LA PONÈNCIA D'ORGANITZACIÓ I ESTATUTS

Tomàs Martínez,

vocal adjunt a la Secretaria d'organització

La ponència, que fou elaborada per Biel Caldentey, que era secretari d'acció sindical i comunicació i per Tomàs Martínez, que era secretari d'organització, comença fent un poc d'història dels 30 anys del Sindicat i repassa succintament els objectius proposats i els aconseguits a partir dels vuit congressos que s'han realitzat durant aquests anys. Recorda que el 16 de juny de 2001 es va establir un protocol de col·laboració entre l'STEI-i, l'UOB i l'STIB. Que durant els congressos celebrats el 28 i 29 de maig, es va culminar el procés d'integració de l'STIB en el si de l'STEI-i, i que en els Estatuts que es presenten a aprovació plantegen el canvi de denominació del Sindicat que passarà a anomenar-se Sindicat de Treballadores i Treballadors-Intersindical de les Illes Balears, amplien la Comissió Executiva i el Consell Plenari Intersindical per afavorir l'impuls sectorial i territorial i incorporen, explícitament, el criteri de paritat a l'hora d'elegir els òrgans de decisió

Esmentarem els canvis més significatius que hi ha hagut respecte dels Estatuts que eren vigents, després de ser discutides i aprovades les esmenes.

A l'article 1 es produeix el canvi de denominació del Sindicat en el sentit que hem esmentat.

L'article 6 adapta les referències que es feien a la Confederació d'STEs-Intersindical, que passa a denominar-se Confederació Intersindical.

"...el canvi de denominació del Sindicat que passarà a anomenar-se Sindicat de Treballadores i Treballadors-Intersindical de les Illes Balears..."

A l'article 20 es fa referència que els membres dels consells plenaris de cada sector podran ser proposats per la Comissió Executiva o per l'Assemblea General del sector al Consell Plenari Sindical, i aquest mateix article atribueix al Consell Plenari Intersindical la possibilitat de convocar confe-

rències sectorials per debatre les línies d'acció sindical i d'organització específiques dels diferents sectors constituïts del Sindicat. El Consell Plenari Intersindical passa a tenir 35 membres en front dels 33 que tenia.

L'article 21 amplia la Comissió Executiva que passa de 15 a 17 membres i es crea la secretaria d'Acció Sindical de la Intersindical.

El text dels Estatuts recull explícitament el criteri de paritat per a l'elecció dels òrgans de decisió. □

NEUS SANTANER, MÉS DE TRENTA ANYS DE SINDICALISME

Joan Lladonet, coordinador de la revista Pissarra

Neus Santaner va néixer el novembre de 1950 en el si d'una família nombrosa de classe mitjana, al barri de Santa Catalina. Va fer els seus primers estudis a l'escola pública del seu barri fins que ingressà a l'Institut Joan Alcover. Passà a la Universitat de Barcelona i fou de la primera promoció de les llicenciades i llicenciats en geografia i història. Exercí d'interina a diversos centres públics fins que passà a treballar al centre concertat de les monges agustines al barri del Viver durant 13 anys.

Des de l'octubre de 1986 ha treballat a l'STEI-i, primer com a alliberada de base i després com a representant del sector de l'ensenyament privat concertat a la Comissió Executiva fins a l'any 2000, que passà a ser la secretària general fins al IX Congrés que ha optat per passar a segona línia del sindicat, essent membre del Consell Plenari Intersindical. És membre del Consell Escolar de les Illes Balears des de la seva creació, del Consell Escolar de Mallorca, del de Palma, del d'Inca, del Consell de Cultura d'Inca i de l'Associació de Dones Educadores.

És coautora de "Estudio Socioeconómico de Lluçmajor y su comarca" (1970); Autora de: "El Prat de Sant Jordi i la seva dessecació" (1972), de diverses unitats didàctiques de coeducació, d'entre les que destaquem "Canviem el llenguatge" i l'adaptació de "Amb la paella però sense el mànec".

És mare d'un fill i una filla.

entrevista a ...

Tota la teva vida activa es pot dir que l'has dedicada a la defensa dels drets dels treballadors i de les treballadores en general, i de la igualtat de la dona, en particular. Explica'ns sintèticament tres o quatre reivindicacions aconseguides, de les quals estàs més satisfeta.

D'una banda, consider positiva la participació activa de les dones a l'àmbit de l'ensenyament, des del punt de vista de la reivindicació per millorar les condicions sociolaborals; de l'altra, crec que des de l'STEI-i hem fet possible la participació activa per aconseguir aquestes millores reivindicades i lluitades. I no solament les docents, sinó també, les que formen part de les quasi oblidades, me refereixo al conjunt de treballadores i treballadors del personal d'administració i serveis dels centres educatius. Hem col·laborat en aquesta millora i aquesta activitat em satisfà.

"...al llarg d'aquests anys s'han millorat les condicions sociolaborals, des del salari a la jornada..."

Malgrat s'hagi de seguir treballant per aconseguir un ensenyament de qualitat per al bé de tota la ciutadania, i això passa en primer lloc per incrementar la dotació pressupostària d'educació, per reduir les ràtios, tenir més personal de suport en un ampli sentit (educadores, mediadores, administratives...), per una formació més adient del professorat, per revaloritzar de bell nou la feina docent... consider que al llarg d'aquests anys s'han millorat les condicions sociolaborals, des del salari a la jornada, però no és suficient, s'ha de seguir treballant en aquest sentit. També hem aconseguit apropar l'escola a l'entorn, l'escola en la llengua

materna, també ha estat una fita positiva, i això ha estat possible per l'esforç i la dedicació de moltes persones.

També crec que la nostra organització ha treballat molt positivament pel manteniment del treball, del lloc de treball, per això, també record les discussions a les meses de negociació per tal de recol·locar el professorat provinent dels anomenats "centres en crisi", els centres que no s'havien adequat a la normativa o que no tenien suficient alumnat o que per altres motius tancaven.

"...vaig participar a totes les "mogudes" per tal d'instaurar al nostre petit país, juntament amb moltíssimes dones i homes, la democràcia activa."

Després de vuit anys de secretària general de l'STEI-i, i en plenitud de la teva vida, quin o quins han estat els motius pels quals has preferit passar una altra vegada a la segona línia?

Som de la generació que acabarem els estudis universitaris prest, que ens posarem a treballar prest, que ens casarem i formarem una família prest, i que ens dedicarem amb molta empena a la feina i a treballar per canviar el món. Ha arribat l'hora de frenar una mica. A la facultat ja vaig ser delegada de curs, era a les darreries dels anys 60, ui! del segle passat i des d'aleshores sempre vaig participar a totes les "mogudes" per tal d'instaurar al nostre petit país, juntament amb moltíssimes dones i homes, la democràcia activa. Quan vaig començar a treballar al col·legi de les Agustines ja me vaig presentar a les eleccions sindicals, primer al sindicat vertical, i

entrevista a ...

després per l'STEI. Tretze anys després, en Pere Polo em va oferir la possibilitat de passar a ser permanent sindical. També puc dir que som de la primera fornada de persones alliberades a l'àmbit de tot l'Estat i que encara s'hi mantenen. He estat quasi 20 anys a la Comissió Executiva i 8 a la Secretaria General, he estat duent a terme feina d'acció sindical, de negociació, d'aprendre i d'intentar transmetre... Crec que amb l'equip humà amb què compta l'STEI actualment, ja és hora de passar a segona línia.

Quin és el secret perquè l'STEI-i, durant els seus trenta anys i escaig de vida, hagi aconseguit guanyar sempre les eleccions i amb majoria absoluta?

No hi ha secret, la fórmula és practicar allò que creus, treballar per allò que creus i tenir unes companyes i uns companys amb qui compartir aquesta fórmula. És a dir, posar en pràctica un conjunt d'idees, un programa respecte al model sindical amb el qual creus i defenses, que primer va ser a l'àmbit de l'ensenyament i després s'ha anat estenent als serveis públics, la sanitat..., etc. Defensant de veritat les persones, treballant per millorar les condicions de feina, essent honestes i intentant no estafar ni decebre. Comptant amb la gent, fent que siguin participatius, encara que sovint això sigui molt costós.

Com ha estat la teva relació o la del Sindicat amb la patronal de privada - concertada o amb el ministeri primer, i després amb la conselleria, quant a l'escola pública?

Record encara quan feia acció sindical directa en els centres en què deies que eres de l'STEI i pareixia que sentien i veien el dimoni cucarell. Tal vegada perquè no feien el que legalment tocava fer-se. Crec que les relacions amb la patronal han millorat, però han de millorar molt més. Encara a l'hora de presentar les nostres candidatures a determinats centres es pressiona, es coacciona perquè es retirin, encara s'han de democratitzar actituds i centres.

Sé que és difícil d'entendre que una organització sindical com la nostra que defensa l'escola i l'ensenyament públic tengui la representació i l'afiliació que té al sector de l'ensenyament privat concertat. Tenim el 58% de representació a l'ensenyament privat concertat i un poquet més, a l'ensenyament públic. Des de fora, a vegades no ho entenen. Jo el que dic és que l'STEI-i té un model de societat, un model d'escola, un model sanitari... una utopia per la qual treballar, però hi ha una realitat, ens agradi o no, i existeixen unes persones que treballen en un o en un altre sector i, com a persones mereixen tenir unes condicions de treball i de vida dignes que cal ser millorades i defensades, si no, no seria un sindicat.

"Amb la Conselleria d'Educació actual puc dir que les coses no van gaire bé..."

Quant al ministeri, he de dir que les Illes Balears per a Madrid són "una província". Fa anys, quan no hi va haver més remei que anar a Madrid i parlar amb Maravall sobre el tema de la insularitat (que la vàrem solucionar perquè havíem embossat els jutjats del social completament, amb tantes demandes presentades), em va fer aquesta impressió, que els problemes de les Illes Balears eren problemes llunyans. L'any passat quan haguérem de parlar amb un subsecretari del MEC, el Sr. Gurrea, altra vegada a Madrid, la vaig tornar a viure aquesta sensació. Crec que el Govern de l'Estat no s'ha portat bé amb les Illes. En canvi, tenc bons records d'un director provincial del MEC, el Sr. Andreu Crespí.

entrevista a ...

Una vegada traspassades les competències educatives, amb la Conselleria del Pacte de Progrés s'aconseguien algunes millores a l'àmbit de l'ensenyament públic i no se n'aconseguien a altres àmbits, no hi va haver temps. Amb la Conselleria d'Educació del PP si bé signàrem dos Acords de millora, un per al sector de l'ensenyament públic i l'altre per al de l'ensenyament privat concertat, tenguérem moltíssims problemes, la seva política era contrària al que nosaltres entenem sobre la política educativa a fer.

Amb la Conselleria d'Educació actual puc dir que les coses no van gaire bé, no solament pel conflicte en el sector de l'ensenyament privat, sinó que pareix que no sap qui és l'STEI-i quant a representació, què som i què defensam. Per ara, la seva actuació no ens satisfà.

Quins han estat els principals obstacles per aconseguir les reivindicacions del professorat o la del personal dels altres sectors? Quins han estat i són els principals enemics, si n'hi ha?

Sempre ens han parlat de la manca de pressupost, sempre. La mala dotació pressupostària vers les Illes Balears és un mal endèmic, sigui quin sigui el signe polític que governi. Si li afegim el dèficit en què rebérem les transferències educatives i el desastre econòmic heretat del Govern anterior i la poca solidaritat amb l'actual Govern de l'Estat (a pesar de tancar l'any passat amb un superàvit de no sé quants milions d'euros) ens dona la situació actual. En aquest problema econòmic li podem afegir la poca sensibilitat per millorar les condicions econòmiques i laborals tant del professorat com de qualsevol treballador o treballadora. Veiem amb quina facilitat s'incrementen els salaris, els càrrecs públics i patim el que costa millorar els de les treballadores i treballadors. Aconseguir qualsevol reivindicació resulta molt costós en esforços. Els entrebancs en la negociació sempre existeixen i, a vegades, hi ha organitzacions sindicals que actuen com a enemigues de la classe treballadora, perquè actuen en connivència amb les patronals. Com s'expliquen sinó les grans reformes laborals?

"Si no hi ha educació ciutadana, no hi ha qualitat social. És un cercle viciós."

Ens pots explicar si creus que hi ha fracàs escolar, i si penses que n'hi ha, quines són les causes principals?

Sempre he dit que el fracàs a l'escola és un fracàs social. És una frase que resumeix un compendi de mancances d'una societat. Començant per valorar l'educació, l'escola pública (no la que veiem aquí o allà), la que vertaderament és pública en la seva gestió. No pot ser estar sempre plorant pel dèficit pressupostari i que cap govern millori aquesta situació. No pot ser que en ple segle XXI es facin escoles amb barracons. Quina idea s'han de formar les nines i els nins d'aquesta escola?, que hi hagi problemes per mantenir les escoles, que no hi hagi una dotació d'especialistes per fer un bon aprenentatge des de ben petits, que hi hagi aquestes diferències a l'hora de l'alumnat necessitat de suport, que des de l'escola es potenciï la fractura social i, a més, amb diners públics. Una societat formada per grups desarrelats, que no treballa per la integració social, que augmenta la xenofòbia; una societat amb un sector econòmic tan fluctuant al llarg de l'any, amb l'estacionalitat tan marcada implica un gran nombre de persones que pateixen també la temporalitat del seu treball; això a la llarga repercuteix en la formació de la ciutadania, en la poca valoració de l'educació. Si no hi ha educació ciutadana, no hi ha qualitat social. És un cercle viciós.

Aquesta no serà cap pregunta, si no que Pissarra t'ofereix l'oportunitat perquè et puguis adreçar als afiliats i als simpatitzants i els expliquis les causes per les quals és més necessària que mai l'acció i l'actuació sindical, ara que vivim en un món tan globalitzat.

En un món com el que vivim si les dones i homes treballadors no uneixen esforços, de ben segur que no milloraran les seves condicions ni de qualitat de vida ni de treball. Hi ha molts vents que bufen en contra d'aquesta unió, però si agafam la història de la humanitat, ens adonarem que qualsevol avanç s'ha aconseguit perquè hi ha hagut esforç, lluita. Si les reivindicacions no van acompanyades amb el suport de la gent, són paraules buides, però si aquestes reivindicacions van seguides del suport de la ciutadania, amb la seva resposta ben segur que tindrà el seu efecte. I dins aquesta tasca també hi té un lloc l'STEI-i, com ho han demostrat els seus 30 anys de vida. □

REPTES DE FUTUR DELS INTEGRANTS DE LA COMISSIÓ EXECUTIVA ELEGIDA DE L'STEI-i

Paulí Aguiló, secretari d'ensenyament privat

Des d'aquest sector, entre moltes altres coses, durant aquests quatre anys vinents durement a terme:

- Treballar, a partir d'acords que es negociïn a l'àmbit autonòmic, per aconseguir avançar cap a la dignificació retributiva dels docents, emparant-nos en el que diuen l'article 49 de la LODE i el 117 de la LOE i també en el compliment dels objectius dels Acords de l'ensenyament concertat de referència signats a aquesta Comunitat Autònoma l'11 de maig de 2001 i el 23 de febrer de 2004.
- En el mateix sentit, treballar per aconseguir millores per al personal d'administració i serveis de les escoles.
- Vetllar en defensa dels drets adquirits i de les millores laborals i retributives de les persones treballadores del sector en les negociacions dels Convenis d'ensenyament privat d'àmbit estatal, que es tracten a les meses de Madrid.
- Mantenir el millor contacte possible amb l'afiliació a fi de tenir una informació ràpida i clara.
- Mantenir les reunions mensuals assembleàries de delegades i delegats de l'STEI-i a fi de tenir intercanvis de la informació pertinent en ambdós sentits per poder afrontar millor les problemàtiques que sorgeixin.

- Potenciar el contacte personal entre l'afiliació, el professorat i els permanents sindicals, amb visites als centres, a fi d'informar de les novetats i recollir les indicacions del professorat.
- Donar a conèixer, sobretot als docents més joves, nous en el sector, quina és la filosofia i la feina feta de l'STEI-i en defensa de les persones treballadores en el sector.

Francesc X. Alomar, secretari d'organització

Tomàs Martínez, vocal adjunt a la Secretaria d'organització

Des de la Secretaria d'organització de l'STEI-i treballarem per la millora del funcionament intern del sindicat per tal que l'estructuració, relació i treball de les diferents secretaries i òrgans de govern que el conformen siguin òptims.

Àngels Cardona, secretària de la dona

Des de la Secretaria de la dona, durant els quatre anys vinents m'agradaria treballar principalment dos camps:

- a) La transversalitat, és a dir, que es faci una lectura de gènere en qualsevol manifestació o acció del sindicat, de manera que puguem ésser conscients de les discriminacions si és que n'hi ha i posar els mitjans necessaris per rebutjar-les, a la vegada que s'ofereixi una perspectiva feminista per fer possible una societat més igualitària.
- b) La progressiva incorporació de la Secretaria de la dona en tots els sectors que formen la inter-sindical.

Maria Antònia Font, secretària d'ensenyament públic

Els principals objectius són:

- Aconseguir que l'ensenyament públic sigui una prioritat del govern autonòmic, sobretot ara que probablement hi haurà un nou model de finançament i es podrà pal·liar el dèficit econòmic existent a les Illes Balears. Volem aconseguir que el govern destini més recursos econòmics i humans i que s'elabori un pla global de millora per a l'ensenyament públic escòmés des de totes les direccions generals de la Conselleria d'Educació ben coordinat i planificat, que tenguem en compte la formació del professorat, la innovació educativa, la construcció de nous centres i el manteniment dels existents, la dignificació de la professió docent, la presència de les noves tecnologies i la inclusió de tot l'alumnat als centres educatius.
- Instar la Conselleria d'Educació a fer un pla global per a la inclusió de tot l'alumnat als centres, sobretot per als de secundària i contra l'alt índex d'abandonament escolar dels nostres joves i al·lotes.
- Continuar amb les visites a tots els centres educatius de les Illes Balears cada trimestre i obrir una via més de comunicació amb l'afiliació a través d'una persona de referència a cada centre.
- Dinamitzar el plenari de sector d'educació que s'ha de constituir dins el curs vinent, la qual cosa facilitarà el debat i la presentació de propostes de cara a millorar l'educació dels nostres infants i joves.

També s'ha de treballar perquè les mesures establertes a les lleis, per exemple, les mesures educatives que figuren a la Llei contra la violència de gènere, es posin en marxa, ja que des del desembre de 2004 encara no s'han materialitzat.

La participació en el Consell Rector de l'Institut de la Dona i en el Consell de dones del Govern de les Illes Balears és un instrument vàlid per exposar la nostra posició respecte a la situació de les dones en la nostra Comunitat, així com la incorporació en la discussió de la nova Llei que substituirà l'actual "Llei per a la dona".

Es continuarà amb la tasca de participació en els actes reivindicatius i de denúncia així com en les activitats confederals que es duguin a terme.

S'oferirà la nostra col·laboració a les i als professionals amb els nostres materials, cursos de formació, estudis i d'altres.

- Impulsar el desenvolupament de les tasques i funcions dels organismes en els quals l'STEI-i hi té representació com el Consell Escolar de les Illes Balears, el de Mallorca, el de Palma, el de Menorca, el de les Pitiüses..., la Junta de personal docent no universitari, Mesa sectorial d'educació, Mesa sectorial de serveis generals, Junta de personal de funcionaris de serveis generals, Consell social de la Universitat de les Illes Balears, per exigir que l'Administració elabori un Pla d'infància i joventut amb el consens de tots els agents que estan implicats en aquest sector.

Pere Lomas, secretari territorial de Pitiüses

A Pitiüses mirem aquesta etapa, després del IX Congrés, que ara comença, com la renovació d'una oportunitat. D'una oportunitat per consolidar la feina feta i una oportunitat per plantejar-nos nous reptes. No ens mancarà ambició, voluntat i coratge per fer molta feina, de forma que l'afiliació i, en definitiva, la gent treballadora d'Eivissa i Formentera, pugui trobar en l'STEI-i Pitiüses un referent en les illes.

Onofre Martí, secretari territorial de Menorca

Els nostres principals objectius són:

- Ampliar el Sindicat a altres sectors, ja tenim una petita participació a Sanitat.
- Obrir una nova seu a Maó.

- Consolidar l'oferta de formació, camí que es va començar el curs passat a través de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics, ja que el nou local del carrer de St. Rafel de Ciutadella ens ho permet.

Tampoc, no podem deixar de banda el tema de la Junta de Personal Docent no Universitari a Menorca i el tema de les transferències en Educació.

Vicenç Martorell, secretari d'administració local

Emília Bosch, vocal adjunta a la Secretaria d'administració local

La nostra tasca serà la de planificar, elaborar i coordinar l'acció sindical a l'àmbit de l'administració

local d'acord amb les directrius generals de l'acció sindical de l'STEI-i, amb unes línies d'actuació dirigides a l'oposició de la privatització dels serveis públics i contra la gestió d'aquells serveis que poden ser duits a terme per personal propi dels ajuntaments, així com la negociació de la relació de llocs de treball a cada ajuntament, basada en criteris objectius i homogenis quan es defineixin i estableixin les particularitats de cada lloc de feina, forma de cobertura, complements específics, requisits, mobilitats, etc.

Margalida Mas, secretària d'administració i finances

Francesca Rigo, vocal adjunta a la Secretaria d'administració i finances i vocal d'afiliació

L'objectiu pels propers quatre anys és el de no tenir dificultats pressupostàries, seguir tenint autonomia econòmica amb un increment important dels ingressos propis.

Una part del finançament prové de les subvencions, legalment establertes en funció de la nostra representació, de les Administracions Públiques (Estat, Govern de les Illes Balears) i subvencions destinades especialment al sosteniment de la pròpia estructura. Se seguiran aplicant mesures de contenció de les despeses generals.

L'STEI-i està dotat d'un funcionament administratiu estructurat, amb una comptabilitat financera sòlida i una comptabilitat analítica que ha d'atendre una

institució d'unes dimensions determinades. Així mateix, s'ha d'acabar de perfilar el disseny del sistema de planificació operativa, organitzat per programes, que dona resposta als requeriments de planificació de l'activitat i pressupost econòmic recollits en el Pla d'Actuació Anual.

També cal comentar que per primera vegada hi ha una vocalia específica d'afiliació en el si de l'executiva, fet que ha de facilitar poder donar millor servei a totes les persones afiliades al nostre sindicat.

Ramon Mondéjar, secretari de formació

Com a nou membre de l'executiva de l'STEI-i, i assumint la responsabilitat de la formació, esper poder dur a terme la meua tasca de la millor manera possible. Hem d'intentar arribar a tots i a totes les persones de l'STEI-i, proposant e impulsant cursos de formació que siguin els més adients per a tots i totes.

Necessitam formar-nos en tots els camps que siguin necessaris i especialment en aquells on hem d'incidir més des de la nostra posició sindical.

Intentaré fer allò que sigui el més adient per a tothom i crec que hem d'escoltar totes les propostes que ens arribin per poder donar sortida a les inquietuds dels treballadors i treballadores.

Esper poder arribar a totes les fites que ens hem marcat i continuar amb la tasca que tan bé han duit a terme els meus antecessors.

Francesc Ramis, secretari de moviments socials

A diferència del sindicalisme fortament gremialista que no veu més enllà dels interessos immediats de la seva afiliació, la Intersindical STEI-i, com a sindicat sociopolític que som, hem d'avançar cap a l'establiment de relacions més estretes amb aquells moviments socials amb els quals compartim valors i principis i aplicar una estratègia comú per aconseguir un món millor.

Ens hem de convertir en el referent sindical que recuperi la participació, la democràcia, la pluralitat, l'autonomia i la independència com a instruments fonamentals. El nostre és un sindicalisme progressista i unitari que pretén unir les forces a la de tots els moviments socials que lluiten per unes Illes Balears i un món millor. En aquest sentit, la nostra acció sindical, a banda de les reivindicacions merament laborals, han d'anar acompanyades de reivindicacions sociopolítiques.

Hem de ser presents, com fins ara, en totes aquelles campanyes i mobilitzacions que des de la societat civil sorgeixen per la defensa del territori, de la nostra llengua i cultura, de la pau, etc.

Maria Sampol, secretària d'administracions i serveis públics

Els darrers deu anys, l' STEI-i s'ha anat implantant poc a poc en el sector de les administracions públiques.

Els propers quatre anys, el repte que tenim és continuar defensant el nostre model en els òrgans de negociació en què tenim representació: defensar un model públic, en comptes de privat, i de gestió directa, en comptes d'indirecta, dels serveis públics. A més de treballar per recuperar la pèrdua de poder adquisitiu de les persones empleades públiques, millorar-ne la formació, la salut laboral, les mesures de conciliació de la vida familiar i laboral, etc. I també el nostre objectiu és créixer dins l'àmbit de les administracions i serveis públics, perquè creim que el nostre model pot millorar les condicions de treball de totes les persones al servei de la funció pública.

Margalida Català, vocal adjunta a la Secretaria d'administracions i serveis públics i vocal de sanitat

El sector de Sanitat encara du poc recorregut dins la Intersindical STEI-i. A hores d'ara tenim delegats a les àrees de Salut de Mallorca i Menorca, el Complex Hospitalari i la Fundació Hospital de Manacor.

Per als propers anys volem consolidar l' STEI-i dins la sanitat balear, així com expandir el sindicat a tots els

àmbits, tant pel que fa a les categories laborals com a la representació territorial, pensant sobretot en Eivissa i l'Hospital Son Llàtzer. Per dur a terme aquests dos objectius és convenient que s'hi incorporin altres col·lectius que treballen en una línia semblant a la nostra.

Les nostres reivindicacions principals són les següents:

- L'illa de Mallorca s'ha d'estructurar en tres àrees: Palma, Inca i Manacor.
- L'Estatut bàsic de l'empleat públic s'ha d'aplicar sense restriccions.
- S'han de promocionar l'ús i el coneixement del català dins l'àmbit de la Sanitat.
- S'ha d'aplicar la jubilació parcial voluntària als 60 anys i la jubilació anticipada als 30 anys de servei amb el 100% dels drets del personal.

familiar, l'estabilitat en l'ocupació, les actuacions en matèria de prevenció dels riscos laborals, les mesures afavoridores de la igualtat de gènere, la defensa de la nostra llengua i cultura i dels nostres drets col·lectius com a poble i l'assoliment d'acords en la negociació col·lectiva que millorin les condicions laborals de les treballadores i treballadors, que inclogui, entre d'altres, la clàusula de revisió salarial, així com l'equiparació del plus d'insularitat dins el sector públic. □

Sebastià Serra, secretari d'acció sindical intersindical

Dins dels reptes que ens proposam dins els propers anys hem de considerar el vessant reivindicatiu i la consolidació i expansió del nostre model sindical. De fet són dos aspectes que estan lligats un a l'altre. Ens anirem expandint i consolidant en la mesura que les treballadores i treballadors vegin el nostre model sindical com una eina útil per millorar les seves reivindicacions sociolaborals, la seva qualitat de vida i els seus drets individuals i col·lectius.

La defensa d'uns serveis públics de qualitat, amb el finançament necessari que possibiliti una bona atenció a les persones usuàries d'aquest serveis, ha de ser una de les prioritats de la nostra acció sindical. Això implica dotar-los de les plantilles necessàries i d'una millora de les condicions sociolaborals del personal. De la mateixa manera, s'han de dotar els serveis públics amb les infraestructures adequades i les condicions materials per poder oferir la necessària qualitat de servei.

Dins el vessant reivindicatiu no podem deixar de banda l'ampliació i consolidació de les mesures que afavoreixen la conciliació de la vida laboral i

Informàtica Ciutat

Servei Tècnic
Venda d'Ordinadors
Servei a domicili

tenda@informaticaciutat.com

TEL: 971 289 898
FAX: 971 451 694

**C./ De la Balanguera, 10 baixos
07011 Palma de Mallorca**

L'STEI-I DEFENSA L'EDUCACIÓ COM A SERVEI PÚBLIC QUE CONTRIBUEIX A LA COHESIÓ SOCIAL

Montserrat Casas, rectora de la UIB

Ha lluitat i lluita per un ensenyament públic i gratuït en el qual és imprescindible la formació contínua i l'actualització del professorat. Sens dubte ha contribuït, juntament amb altres moviments sindicals, a la democratització dels centres, defensant un model educatiu que en totes les etapes, i per descomptat en la universitària, garanteixi un model de societat que asseguri els drets democràtics de la ciutadania.

"Ara més que mai els nostres educadors han de ser capaços de formar persones que aprenguin a ser ciutadans del món sense perdre les seves arrels."

Just als inicis de la democràcia al nostre país neix el Sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament de les Illes-Intersindical, STEI-i, amb l'objectiu de democratitzar el sistema educatiu i defensar, des de posicions progressistes, els drets de tots els que treballen en aquest àmbit.

Al llarg dels seus més de trenta anys d'existència ha defensat l'educació com a servei públic que contribueix a la cohesió social, fomentant la igualtat i apostant per la normalització lingüística com a peça clau per a la preservació de la nostra identitat com a poble. Ha lluitat per una millora de les condicions econòmiques, laborals i socials dels treballadors i ha destacat en la defensa del medi ambient per poder aconseguir un creixement responsable.

L'escola i la universitat han de ser centres on es practiqui la lliure circulació d'idees, on sigui costum el diàleg i on es cultivi la racionalitat. Cal formar persones amb capacitat d'anàlisi i de crítica, que fugin dels fanatismes; en definitiva, cal educar en l'autonomia i el respecte als altres.

És evident que tots els professionals de l'educació tenen una tasca molt important a les mans que cal que sigui valorada adequadament per la societat, no solament amb el just reconeixement econòmic reclamat per les organitzacions sindicals, sinó també amb l'adequat reconeixement social, i aquest és un aspecte pel qual també cal lluitar. Ara més que mai els nostres educadors han de ser capaços de formar persones que aprenguin a ser ciutadans del món sense perdre les seves arrels. De la seva tasca en dependrà en gran part el futur de la nostra terra. □

CRÒNICA DEL SEMINARI "Educació, sindicalisme i globalització"

Joan Lladonet, coordinador de la revista Pissarra

Durant els dies 10 d'octubre, 20, 21, 22 i 23 de novembre de 2007, i 25 i 26 de febrer de 2008, es va celebrar aquest Seminari sobre *Educació, sindicalisme i globalització* a l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i, amb la participació de més de 60 persones inscrites, i una mitjana de 40 assistents a cada sessió. Aquest Seminari va ser organitzat per l'STEI-i, dirigit pel Sr. Pere Polo, director de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i i president de l'ONGD Ensenyants Solidaris, i coordinat per la Sra. Fernanda Caro, el Sr. Bernat Sureda, i la Sra. Margarita Tarabini, professor i professores de la Universitat de les Illes Balears.

El dimecres, dia 10, a les 18 hores es va presentar el Seminari, a càrrec del Sr. Pere Polo, que va explicar que aquest era un seminari singular, ja que s'havia de desenvolupar en tres etapes, però que seguia la línia dels anteriors sobre els temes de la globalització i de l'educació habituals, encara que aquesta vegada es tractaria particularment el tema del sindicalisme. Que es tractaria el tema de l'experiència sindical aquí i a Amèrica Llatina i que s'havia aprofitat l'estada del Sr. Sigfredo Chiroque, expert en aquest tema, per fer la presentació del Seminari i per debatre si un altre sindicalisme era possible.

La presentació del ponent la va fer el Sr. Gabriel Caldentey, secretari de Comunicació de l'STEI-i, que va dir que havia

conegut el Sr. Chiroque el 2002 a Porto Alegre en el Fòrum Mundial de l'Educació, que era un dels fundadors de l'Institut de Pedagogia Popular i que era una persona compromesa amb l'educació.

"...l'educació alliberadora de Paulo Freire que va significar el compromís del magisteri en el canvi social..."

Sigfredo Chiroque va exposar la ponència *La globalització neoliberal i l'acció sindical docent a Amèrica Llatina*. Va dir que parlaria especialment de Perú. Que la importància del treball docent havia passat a un primer pla, que fins i tot el BM i la UNESCO investigaven el poder i la força del sindicalisme magisterial. Això explicava el fet que tots estiguéssim interessats a saber si

els sindicats docents tenen capacitat suficient per lluitar i liderar els necessaris canvis estructurals dels nostres pobles. Que el sistema capitalista neoliberal a l'hora de cercar culpables de les crisis educatives sempre apunta cap als docents i els sindicats de mestres com a responsables.

Va parlar de l'educació alliberadora de Paulo Freire que va significar el compromís del magisteri en el canvi social, que a les zones rurals els mestres aconseguen actuar com a líders, cosa que no es podia

fer a les zones urbanes on perdien prestigi. Va fer una mica d'història del sindicalisme i va explicar que durant la dècada dels 80, els sindicats de Perú es varen desinflar i que en la dels 90, només varen quedar construcció civil i magisteri com a dos únics sindicats. Va parlar dels grups que es varen originar al voltant de l'explotació del cultiu de la coca en els barris marginals, també varen sorgir grups indígenes a l'Amazònia peruana, que no eren sindicats, però que suposaven el naixement dels moviments socials. Que avui el sindicat de mestres tenia una gran importància i que el Govern peruà lluitava per debilitar-lo. Fins i tot, es va declarar la labor dels mestres com a servei públic per impossibilitar-los de fer vaga. Durant el 2006 i el 2007, el sindicat de mestres (SUTEP) va estar a punt de desaparèixer, fins a la vaga indefinida que varen declarar el 14 de juny, acceptada per més de la meitat del magisteri. De totes maneres, el sindicalisme va patir per la manca de seguiment de les vagues successives que es varen proposar. Es va començar a fer propaganda sobre la pèrdua d'hores no recuperades per part dels docents en defensa dels seus drets, però es va afirmar que això anava en contra dels drets dels estudiants, i que després d'una vaga s'haurien d'haver recuperat les hores perdudes.

També va explicar les traves burocràtiques que havia hagut de superar per venir a l'Estat espanyol, com el fet de demanar-li fotocòpies quan aportava els originals. Va dir que per impedir la unió dels treballadors del món, a uns els aixecaven murs i a altres

tràmits burocràtics. Va acabar insistint en la importància de l'organització del magisteri dins un país i entre països, perquè així els i les docents augmenten la capacitat de fer feina per a la millora de la societat. A partir d'aquí va començar el debat.

Se li va demanar quina havia estat la reacció del magisteri davant el terratrèmol de Perú en unes zones determinades i si hi havia hagut respostes d'altres zones. Va dir que els mestres s'havien organitzat i s'havien posat a la tasca de la reconstrucció d'edificis, i que s'havien negat a continuar l'escola amb rapidesa, ordre que se'ls havia donat des del Govern. A lca, el sindicat va fer feina al costat del poble per reconstruir la ciutat. Varen ajornar l'ensenyament, perquè no hi havia res en condicions perquè l'alumnat pogués assolir un bon aprenentatge, cosa que volia el Govern per aparentar normalitat. I així va acabar la presentació del Seminari, que continuaria passat un mes i deu dies.

"...la UE, l'FMI, el BM, grups de pressió, transnacionals, lobbys i empreses desitgen fer de l'educació un bé de consum i no un dret social."

El dimarts, dia 20 de novembre, a les 17 hores, el Sr. Pere Polo va encetar la segona etapa del Seminari i va explicar quines ponències es desenvoluparien durant els quatre dies que s'hi treballaria aquesta setmana. Va explicar que la línia de l'STEI-i

havia estat durant els darrers anys la de fer seminaris sobre globalització i educació, que un any s'hi havia afegit reformes educatives; un altre, democràcia; un altre, ciutadania, un altre, desigualtats educatives i enguany, sindicalisme. Que l'objectiu final era aconseguir saber quines solucions podem trobar, ja que els nostres problemes són els mateixos que es tenen a tot el món. Va explicar que la UE, l'FMI, el BM, grups de pressió, transnacionals, lobbys i empreses desitgen fer de l'educació un bé de consum i no un dret social. El mateix concurs de redacció de Coca-Cola segueix aquesta línia des de fa molts d'anys.

Pere Polo va exposar que el BM intenta la privatització de l'educació. Aquest banc promet unes línies de crèdit als països en vies de desenvolupament, però els posa unes condicions per obtenir-les:

- reducció de la despesa educativa
- descens de la contractació del professorat
- disminució del salari docent

Va assegurar que es fa córrer la brama que l'escola privada és més eficaç i més barata, que l'educació pública no serveix i d'aquesta manera quedi reduïda als guetos. S'ha de tenir en compte la contradicció que significa el fet que molts de sindicalistes i persones que pensen com nosaltres duen els seus fills a l'escola privada concertada. Una altra de les qüestions que es posa a l'escola pública és la de l'avaluació del professorat. Com es farà i qui farà la mesura per avaluar la capacitat del professorat? Una altra prova de la privatització de l'ensenyament és la Declaració de Bolonya per a les universitats. S'ha d'aconseguir que les titulacions siguin compatibles en tots els països de la UE. S'acurcen les carreres universitàries i se les prestigia a través de màsters que poden costar el sou de més d'un mes d'un mileurista. La universitat deixa de ser pública i gratuïta. Les beques Erasmus no proporcionen suficient ajuda perquè els becaris puguin subsistir, per tant, no tots els universitaris poden utilitzar-les. Va afegir que una altra manera de posar l'ensenyament en l'òrbita del mercat és el fet de deslligar les direccions escolars de la pràctica pedagògica. S'ha fet una agrupació de directors i ja sol·liciten poder fer les contractacions de professorat. El fet de voler convertir l'escola en lliure mercat, que els pares puguin triar escola, també implica que puguin triar el professorat, que hi hagi diversitat d'oferta, que l'estat pagui i no controli. Tot això aconsegueix que hi hagi centres pagats amb doblers públics que fan objecció a l'assignatura "Educació per a la ciutadania i per als drets humans", motiu suficient

per llevar-los la concertació, cosa que no es fa, per ara. Va acabar aquesta part dient que nosaltres ens haurem de plantejar quin model d'escola i quin model de persona volem.

"...cosa que facilita el sorgiment de màfies i de persones desenfeinades en places i carrers africans, i que si això no se soluciona, pot sorgir una revolta."

A partir d'aquest moment es va passar el documental "La estratègia de Simbad", enregistrat de TV2, sobre la temàtica de l'emigració, lluites, alternatives, etc. Després va continuar amb un col·loqui - debat.

En Pere per introduir el debat i comentar la pel·lícula va parlar de les persones que emigren perquè cerquen millors condicions de vida, que gran part d'aquestes perd la vida pel camí i que la solució es troba en una millor redistribució de la riquesa. Que els éssers humans són necessaris per a la supervivència global, que s'aixequen murs vergonyants per impedir el pas lliure, i que ho fan els mateixos que abans criticaven la murada de Berlín. Que es posen massa traves a la immigració, cosa que facilita el sorgiment de màfies i de persones desenfeinades en places i carrers africans, i que si això no se soluciona, pot sorgir una revolta.

Va continuar explicant el tema de les dificultats d'educar que tenen avui la família i l'escola, que gran

part de l'educació es troba en mans de la TV i en programes que deseduquen i que això qüestiona el futur, ja que s'haurà educat en la submissió, els treballs seran més precaris. Que ens fixàssim que el documentari deia que s'havien baixat els salaris, augmentat les hores de feina i suprimit les pagues extres. També va fer referència a les deslocalitzacions i al treball infantil i al fet que avui és un luxe ser un treballador explotat, ja que hi ha moltes persones que no troben feina. A partir d'aquí va començar el debat.

Es va parlar de l'Estratègia de Lisboa que obria el camí a posar tota la societat al servei de les empreses, que hi havia més directives, a part de la Bolkenstein a la UE, i que no se n'havien dit massa coses. També es va explicar que a Salamanca, el batle havia pujat tots els impostos indirectes, que hi havia hagut 7.000 persones que s'havien manifestat en contra i que no havia aparegut a la primera pàgina de cap diari. Una altra persona va intervenir per explicar que Xina és el motor de producció del món, però que si sabéssim com arriben els productes barats aquí, estaríem amb els cabells drets. Un altre assistent va parlar del currículum ocult dels llibres de text i com s'intenta manipular el cervell de l'alumnat. Es va parlar de la necessitat que hi hagués diaris que seguissin la ideologia de les esquerres, de quantes persones estarien disposades a donar part dels seus ingressos per fer arribar a bon port els països pobres. Que els mitjans de comunicació es convertien massa vegades en mitjans d'adoctrinament. Que els moviments socials

han de fomentar molt més la solidaritat entre tots. I així va acabar la primera jornada de la segona etapa del Seminari.

El dimecres, dia 21, a les 17 hores i 30 minuts, la Sra. Neus Santaner es va disposar a presentar els ponents, però abans va recordar que el 16 de desembre de 1977 s'havia fet l'assemblea constituent del que ara és l'STEI-i, i que, per tant, al sindicat li quedaven dies per complir els 30 anys, que la seva vida sindical, positiva i enriquidora li havia permès conèixer gent lluitadora com la Sra. Beatriz Quirós a la qual va qualificar de gran sindicalista en la seva tasca de responsable de la Política Educativa de la confederació d'STEs Intersindical. També va presentar l'altre ponent, el Sr. Tito Nenna, responsable de Relacions Internacionals de la Confederació de Treballadors de l'Educació de la República Argentina i va dir que explicaria els moviments sindicals que hi ha per allà. Va agrair la seva assistència als dos.

"Sembla que es vol aconseguir que l'escola proporcioni mà d'obra barata amb contractes precaris i d'escassa duració."

Beatriz Quirós va començar agraint la invitació a l'STEI-i per participar en aquest Seminari i va explicar que la Confederació Intersindical ha apostat per participar en els fòrums socials, ja que l'estat del benestar trontolla a Europa. Que els països del Sud de la UE es veuen amb la necessitat d'admetre molta immigració i que

el rostre de la globalització són les fosses comunes del mar i els cadàvers que arriben a Andalusia i a altres costes del món. Va contar que en el Fòrum Social d'Atenes els grecs havien afirmat que el sistema educatiu grec sofria un col·lapse a causa de la immigració i que es feien mobilitzacions massives per defensar l'educació pública. Va afirmar que les universitats privades s'han convertit en expenedores de títols, que es poden comprar per uns quants milers d'euros. Que Sarkozy desmantellava l'estat del benestar francès i retornava amb xàrters als seus països alumnat immigrant, que havia d'esser amagat pels mestres. Que si bé França i Holanda no varen admetre la Constitució europea, perquè no hi havia referències a les conquestes socials, ara en el Tractat de Lisboa, s'havia sortejat l'obstacle i s'havien deixat els avanços socials de banda; a partir d'aquest tractat havia sorgit la flexibilitat a l'hora d'accedir a la jubilació, i que s'incentivaria la jubilació als 70 anys; que els lobbys empresarials envolten la Comissió Europea i li fan fer el que volen.

Va exposar que totes aquestes qüestions influïen a l'Estat

espanyol i aquí s'estava intentant posar l'escola al servei de l'economia i que uns dels conceptes nous que es volien incorporar a l'escola era el de competències bàsiques. Sembla que es vol aconseguir que l'escola proporcioni mà d'obra barata amb contractes precaris i d'escassa duració. Va dir que sorgien assignatures noves per fomentar l'esperit emprenedor i que aquest es fomentava posant un quiosc de pipes, va citar com a exemple. Quan tots esperàvem que no es concertaria en els nivells no obligatoris, el que s'ha fet són concertacions massives a infantil, batxillerats, FP i ara comença el tram de 0-3 anys. Va indicar també que els treballs de les escoles d'estiu i dels moviments de renovació pedagògica se'n podien anar en orris, sacrificant-los per obtenir les competències bàsiques. Va explicar que es fomentaran les diferències amb les avaluacions i les primes als que obtenguin millors notes. I que paral·lelament s'estava fent el mateix a la Sanitat, ja que els metges cobraran més si són capaços de treure la gent de l'hospital d'una manera més ràpida. Es vol dividir el professorat i enfonsar el sindicalisme. Va contar una anècdota de com l'havien multada per assistir a una concentració contra una multinacional, però va afirmar que s'ha de lluitar contra tot això que ens volen imposar, que la solidaritat internacional funciona, que s'ha de globalitzar la solidaritat. I així va acabar la seva exposició.

Tito Nenna va dir que parlaria de les polítiques neoliberals a Argentina, la resistència sindical docent i les perspectives actuals.

Que la resistència va ser molt important per defensar l'escola pública quan s'havien creat 24 sistemes educatius diferents per a províncies riques i per a províncies pobres.

"Els successius governs militars varen distribuir un manual per detectar la subversió, i que allà on més se cercava era a les escoles."

Es va passar un vídeo de les manifestacions i la repressió argentina des de 1990 a 2005, on es veia que hi havia hagut una lluita col·lectiva de tothom, però basada en la lluita del professorat. Va fer un poc d'història des dels anys 70 i 80 i de com s'havia intentat que disminuís la participació dels treballadors en la distribució de la riquesa. Els successius governs militars varen distribuir un manual per detectar la subversió, i que allà on més se cercava era a les escoles. Es va intentar despolititzar totalment el debat educatiu. El 1988 hi va haver la marxa blanca de la dignitat (els i les mestres duïen bates blanques) i durant el mes de març, mes d'inici del cicle lectiu es va fer una vaga de 74 dies consecutius. Les millores salarials que s'aconseguien eren absorbides ràpidament per la inflació. Durant la dècada dels 90 es va aprovar una llei d'educació que va suposar més vagues i manifestacions, però també tot això va coincidir amb una gran depressió econòmica, els especuladors varen fer triplicar el deute extern d'Argentina, es varen

privatitzar els canals de televisió i es va passar al pensament únic a través del president Menem.

Menem va guanyar les eleccions fent un discurs diferent al que va fer després quan va governar. La Llei federal d'educació va generar diferents estructures en cada província. Va eliminar el finançament a l'educació artística, va desaparèixer l'educació tècnica. Es va voler posar en marxa un sistema d'avaluació de qualitat tipus empresarial, això va fomentar el desgast dels docents, l'augment de les desercions i va créixer l'analfabetisme.

El 2 d'abril de 1997 es va instal·lar un envelat blanc de la dignitat enfront del Congrés d'Argentina on molts docents es varen posar a dejunar. L'envelat va servir com a caixa de ressonància per estendre la revolta a altres capes de la població. Altres formes de reivindicació varen ser la marxa des de Rosario a Buenos Aires i el 2001 es va entrar en la gran crisi econòmica i els docents varen deixar de ser els protagonistes principals.

El 2005 va continuar la resistència contra el neoliberalisme, es va

aprovar la llei de finançament educatiu, on es millorava el salari docent i s'acordava dedicar el 6% del PIB a l'educació, es va tornar a introduir l'educació tècnica, es va tornar a parlar de la jubilació per a una retirada digna, però s'havia de fer un pagament a entitats privades per obtenir una millor jubilació. De totes maneres, es pot dir que el 2005 va representar una etapa d'avanços. És quan es va fer la cimera de Mar del Plata i on Uruguai, Brasil, Veneçuela, Xile i Bolívia varen desafiar l'imperialisme americà. Tots aquests fets ens han de servir per continuar avançant, s'ha de tenir memòria del que ha passat, encara que sigui en zig-zag cap al futur immediat, ja que qualcú ha dit que avui la línia recta ja no és el camí més curt entre dos punts. I així va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

Es varen fer diferents intervencions sobre la necessitat d'unir-se per poder seguir avançant i d'aquí que s'hagués seguit el camí de les intersindicals. També de la manera com es feia l'Estatut Docent en contra dels treballadors de l'ensenyament, però amb la connivència de sectors sindicals que es diuen de classe. S'ha de tenir en compte que si no es canvia es podria llevar algun sexenni del salari com a càstig a una nota baixa en l'avaluació. Es va parlar sobre el fet que es vulguin llevar hores a la Filosofia, a la Música i a la Plàstica, perquè no són útils per al mercat, i que es vol que les escoles formin consumidors i no ciutadans. Es va indicar que les competències bàsiques s'havien posat perquè es volen fer rànquings dels resultats escolars, com més aprovats, millor carrera docent. Es va manifestar que a les escoles concertades

predomina la gestió sobre la pedagogia i que s'haurà de seguir lluitant per recuperar els drets. També es va dir que hi havia interès a desprestigiar l'escola pública, que algú havia filtrat informació, arxius de la Conselleria d'Educació al Diario de Mallorca, perquè es pogués fer un reportatge sobre el fracàs escolar. També es va afirmar que la millor eina contra el fracàs escolar era l'eliminació de la precarietat laboral. Així va acabar la segona jornada de la segona etapa del Seminari.

"Va parlar de la història robada als milers de desapareguts, i que la dècada dels 80 es va aconseguir anul·lar la participació docent..."

El dijous, 22 de novembre, a les 17 hores i 40 minuts, el Sr. Gabriel Caldentey va presentar els ponents que havien d'intervenir aquell dia. En primer lloc va presentar la Sra. Ana Gaspar, responsable de Relacions Internacionals de FENPROF (Federació Nacional de Professors de Portugal), que tractaria sobre la incidència de la globalització a Europa; en segon lloc, el Sr. Fernando Rodal, secretari general de la Confederació d'Educadors Americans, que agrupa tots els sindicats d'esquerres i progressistes des de Canadà fins a Argentina, menys EUA, que parlaria sobre els darrers 20 anys de reformes i contrareformes a Amèrica.

Fernando Rodal, després d'agrair la invitació a l'STEI-i, va explicar que en els darrers 20 anys el

creixement de l'economia a Amèrica Llatina havia estat molt negatiu, per sota del 0% i que s'havia passat per un sistema de dictadures civicomilitars a democràcia. Va parlar de la història robada als milers de desapareguts, i que la dècada dels 80 es va aconseguir anul·lar la participació docent, que era marginal, i que va ser durant la dècada dels 90 que hi va haver un ressorgiment del magisteri, lleis educatives, currículums nous. Va ser l'època en què es volien posar directors com a gestors i docents capaços de fer productes rendibles. Els i les docents que no s'involucrassin amb aquestes reformes podien perdre el salari o el treball. Va ser un moment en què més del 50% dels docents eren interins, que tenien formació tècnica, però no pedagògica. Es va intentar reformar l'Estatut docent on es perdien un rere l'altre els drets socials i laborals. Aquesta dècada va ser una època de lluites i reivindicacions, es lluitava per temes salarials, però també per millorar la qualitat de l'ensenyament. Es varen fer alguns avanços a partir d'aquest despertar dels sindicats docents.

Aquest és el moment en què l'FMI també parlava de la qualitat de l'ensenyament, però els docents ens preguntàvem si ho feien des del punt de vista empresarial o des del punt de vista social. Es va veure que a través de proves com l'Informe Pisa, l'OCDE i la UNESCO el que feien era privilegiar les àrees instrumentals i pretenien fer desaparèixer altres matèries. Els països que havien destinat més pressupost a l'educació solien ser els que obtenien millors resultats. Va començar el moment de culpar dels mals resultats els docents, quan el problema educatiu és de la societat en conjunt. Va acabar la seva intervenció vaticinant que el 2015 no s'hauran complert els Objectius del Mil·lenni, als quals es varen comprometre a Dakar. Va dir que el debat públic/privat no es podia eludir, que ell era partidari de l'escola pública, però que existia la privada i s'havia de tenir en compte. Que el neoliberalisme, encara que guanyàs a les urnes s'havia de combatre a través de la racionalitat. Que la nostra tasca consistia a impedir que els governs s'adormin i que els sindicats han de pressionar perquè els governs funcionin.

"Que és necessari fer canvis i fer visibles els desposseïts."

Ana Gaspar també va agrair la invitació, i va començar dient que no ens havíem de deixar formatar el cap com si fos un disquet d'ordinador. Va parlar de l'estat-nació com a estructura de poder i que el poder modern era la producció de coneixement. Va afirmar que l'únic bé social de transformació era el mercat. També va explicar que els

ministres de la UE solucionen pocs problemes socials dels corresponents estats, el que fan és solucionar els problemes de les transnacionals. Que a Portugal no tenien un moviment social ampli. Va parlar del Fòrum Social de d'Educació a Londres i va dir que va ser un encontre afectiu on es varen compartir experiències i es va aconseguir poder conèixer polítiques més actives. Que és necessari fer canvis i fer visibles els desposseïts. Va incidir molt en l'afectivitat, que s'havia de tenir en compte a més de les reivindicacions de tipus racional, per això es va acabar cantant una cançó de Sabina. La cançó era "Y nos dieron las diez". I el que es respira a la lletra de la cançó és el que ens volia explicar. I en aquests moments va començar el debat.

Es va dir que a més de la intel·ligència racional hi ha la intel·ligència afectiva i que la lluita i la reivindicació no estan renyides amb la diversió. Acte seguit es va demanar a la ponent si no creia que l'Estat espanyol i el portuguès, dos països tan propers no es trobaven d'espatles respecte de la problemàtica laboral. Va

contestar que creia que es feien petites passes com el Fòrum Ibèric de Portugal o aquest mateix Seminari, per combatre aquest desconeixement i que poc a poc es podria arribar a fer una lluita conjunta. Després es va demanar a la ponent què feien per poder treure al carrer el 50% del professorat. Ella va contestar que sortien al carrer perquè els agrada, que tenen una generació que els agrada anar a les manifestacions i que altres generacions els ha agradat fer les reivindicacions de maneres diferents. També es va dir que a Amèrica Llatina la unitat sindical és més forta que a Europa, perquè les necessitats de lluita són diferents, ja que també ho és l'estat del benestar. Quan millor es troben els professionals, menys reivindicacions i lluita es fa.

També es va dir que els sindicats avui pareixen gestories que solucionen problemes burocràtics. Igual que ja no hi ha governs d'esquerres, que tots actuaven com a governs de centre. Biel Caldentey va dir que era veritat que l'STEI-i en certa manera fa de gestoria, però no solament de gestoria, perquè té ideologia. Davant una pregunta d'un assistent sobre la relació dels sindicats llatinoamericans segons els tipus de govern que tenien, Fernando Rodal va contestar que abans de definir de quins tipus són els governs, s'haurien de definir els drets socials, els preus del menjar, si milloren o no milloren la qualitat de vida del poble. Que no interessava el color polític del govern, i precisament va voler incidir en el fet que quan els sindicats no estan units, el seu treball és molt complex. Que si els governs van concedint millores,

els sindicats han de ser creatius i seguir negociant, per créixer permanentment. Va afirmar que la tasca és infinita. Una altra persona va dir que si a Guatemala són capaços de mobilitzar el 40% del professorat, l'STEI-i hauria d'aportar idees als afiliats, perquè fossin capaços de mobilitzar-se, ja que s'acosten moments delicats en què serà necessari. Biel Caldentey va contestar dient que l'STEI-i amb aquest debat fa una aportació a totes aquestes qüestions. I així va acabar aquesta sessió.

El divendres, 23 de novembre, a les 17 hores i 30 minuts, el Sr. Bartomeu Cantarellas va presentar la Sra. Juçara Dutra, presidenta de la Central Nacional d'Educació de Brasil, diputada i membre de la Comissió Executiva de la Internacional de l'Educació, que parlaria del paper de l'educació i la política educativa del seu país.

"...del fet que les persones que aconseguen una llicenciatura estiguin realment ben preparades, fet que ara es posa en dubte."

Juçara Dutra va agrair les paraules del presentador i va saludar els companys i companyes de lluita, i va dir que parlaria de la situació de l'educació al Brasil. Va començar fent una reflexió general i va dir que en un temps de modernitat tècnica, la major part de la humanitat no coneix el telèfon, no tenen accés a l'energia elèctrica i tot això passa per l'opció que es va fer des de la part

occidental del món, ja que no es tenia la intenció d'estendre-ho a tot el món. N'hi ha massa que tenen les mateixes malalties que durant el segle XVII i XVIII, i també la majoria són analfabets per mor de les polítiques neoliberals del BM i de l'FMI. Aquests organismes fan préstecs a canvi de privatitzacions i retalls dels drets socials. Les polítiques neoliberals suposen la mercantilització. Els acords educatius paradoxalment s'han de fer amb l'OMC en lloc de fer-los amb la UNESCO. A Brasil, a les grans ciutats, a cada cap de cantó hi ha una oficina del Banc de Santander i la telefonia arriba a través de la Telefònica espanyola. Per això va explicar que és molt important debatre el significat del concepte "públic" i també què significa l'educació com a dret, ja que si estam d'acord amb això, s'ha de partir d'augmentar el % del PIB que es dedicarà a l'educació. Va parlar de la revalorització de la carrera docent i dels estudis secundaris, i del fet que les persones que aconseguixen una llicenciatura estiguin realment ben preparades, fet que ara es posa en dubte. També va explicar que existeix un desfasament del que es pretén a l'escola i de la formació que s'aconsegueix a través de la televisió i de la societat, i que la joventut d'avui té unes habilitats diferents, que no aprèn solament escoltant i memoritzant. Va sintetitzar aquest fet amb aquesta frase: Nosaltres estam en el segle XIX, amb mestres formats en el segle XX, per preparar una generació del segle XXI. També va indicar que la majoria dels governs no tenen interès a millorar l'educació i que les escoles s'han de convertir en un lloc de resposta als estats.

A partir d'aquí va passar a comentar la situació educativa al Brasil. A finals dels 80, varen arribar precàriament a poder parlar de conceptes de ciutadania i de drets, de llicències de paternitat i de millores per a la jubilació i es va aconseguir que l'any 1988 aparegués a la Constitució que l'ensenyament bàsic era un dret de ciutadania. Era el moment que s'estava entrant en un procés de lluites socials, ja que s'acabava de sortir de la dictadura, però el 1989 hi va haver un xoc per mor de l'entrada de les polítiques neoliberals. Això ho varen fer possible els tres presidents de la dècada dels 90, Fernando Collor, Itamar Franco i Fernando Henrique Cardoso que en uns tretze anys varen passar l'ensenyament universitari públic del 60 al 30%. L'ensenyament primari i secundari es varen municipalitzar. Per a les jubilacions es mirava el temps de contribució i quan es tenien llicències no comptaven per a la jubilació. Quan Lula da Silva va arribar al poder el 2003, l'ensenyament estava quasi tot privatitzat. Va ser quan va començar a haver-hi

avanços en educació, més professors per a les universitats públiques i beques per a les universitats privades. Es va passar d'una inversió educativa del 3,2 al 4% del PIB. Es va aconseguir posar un salari mínim per al professorat, ja que abans cada municipi pagava el que li venia de gust. Existien molts de funcionaris analfabets i els sindicats varen posar en marxa cursos per formar-los.

"Que un altre problema de l'educació era que el currículum no tenia un enfocament cara a la majoria de la població que és indígena."

Juçara que va afirmar que ella pertanyia al partit de Lula, va parlar d'una sèrie d'avanços aconseguits: sis milions de persones havien pogut sortir de la pobresa, s'havia posat un ministeri de la dona, s'havien fet lleis de protecció contra la violència, el

govern estava més compromès amb els treballadors, i existia una millor relació entre el Govern i els sindicats, encara que existia una gran pressió de la premsa conservadora. Va acabar la seva intervenció dient que era necessari un nou rol per a tots, que els sindicats i el govern havien d'esser a la taula de negociacions i havien d'aconseguir que la dreta no els tragués del carrer i que la nostra esperança havia de ser sempre una esperança militant.

Aquí el moderador va presentar la Sra. Deldda Hidalgo Ramírez, esposa de Carlos Fuentes, professora de la Universitat de San Carlos de Guatemala i va dir que parlaria de la situació de l'educació a Guatemala. **Deldda Hidalgo**, que anava abillada amb roba típica del seu país, va agrair a l'STEI-i que l'haguessin convidada a participar i va començar dient que en matèria educativa, Haití ocupava el darrer lloc de Llatinoamèrica i Guatemala, el segon dels darrers. Que s'invertia el 2,5% del PIB en educació, però que només arribava al Ministeri d'Educació l'1,5%. Que els governs guatemalencs no han prioritzat l'educació i

que el major pressupost s'inverteix en l'exèrcit. Va afirmar que no s'intentava educar els ciutadans, perquè un poble educat és un poble lliure. Que un altre problema de l'educació era que el currículum no tenia un enfocament cara a la majoria de la població que és indígena. Que molts d'infants no entenen els mestres perquè no saben espanyol. Va reclamar una educació bilingüe i intercultural. Que l'educació a Guatemala seguia els paràmetres de l'FMI i del BM, i que l'objectiu era preparar mà d'obra barata. Va explicar que s'havia de fer una reforma educativa i que s'havia format una Comissió consultiva, de la qual en formava part el seu marit Carlos Fuentes, i que el resultat era que només eren consultats, però que no es tenia en compte cap de les seves aportacions. Ells demanden una educació que tengui en compte els indígenes com a majoria que són i no com si fossin una minoria.

Va continuar dient que el Govern de Guatemala s'havia compromès a eliminar el sistema del PRONADE, programa d'autogestió i desenvolupament educatiu a través del qual el professorat és contractat i sobreexplotat pels pares de família, no tenen vacances i cobren salaris de misèria i poden ser acomiadats per la Junta de Pares de Família. Va seguir reivindicant que si la majoria del poble eren indígenes, que l'educació es realitzàs en funció d'aquesta realitat. Així va acabar la seva intervenció.

El moderador, Sr. Bartomeu Cantarellas va presentar el Sr. Carlos Fuentes, que a més de ser el marit de Deldda Hidalgo, és

membre del Grup d'Estudi de Reformes Educatives de Centreamèrica i relator de la Comissió de la Reforma Educativa a Guatemala, està jubilat amb 30 anys de servei i es dedica a la investigació. **Carlos Fuentes** va explicar que des dels emigrants que han estat expulsats dels EUA i retornats a Guatemala, cosa que ha fet augmentar la delinqüència, fins a les diferències de llengua, religió, etc., s'ha de dir que l'esquerra ha sobreviscut de miracle i que Guatemala es troba en mans de cinc famílies poderoses. Va tornar a parlar del neoliberalisme i de les males condicions en què es trobaven les escoles i els hospitals, amb els intents de privatització i que molts de serveis s'haguessin de pagar. Va parlar també de la mala premsa que culpava els mestres dels fracassos de l'educació i que callava el fet que molts de pares apreciassin la tasca del i de les mestres. També que es contractaven persones i empreses per avaluar el professorat i que quan es parlava de descentralització i autonomia escolar, el que se cercava era deixar les escoles en mans dels pares, que impedirien que els i les mestres es poguessin sindicar. També va parlar de la corrupció que hi havia en el Ministeri d'Educació.

"Va afirmar que era necessari que el Magisteri conegués com funciona la mercantilització per poder evitar-la..."

També va coincidir amb els canvis que es volen fer a l'Estat espanyol, prova que tot prové dels mateixos

organismes repetidament citats, quan va afirmar que es volia augmentar els sous dels directors perquè aquests exigissin més al professorat, i va afirmar que encara més es convertirien en una sucursal del Ministeri, com n'hi ha molts que ara ja ho són. Va afirmar que era necessari que el Magisteri conegués com funciona la mercantilització per poder evitar-la, també va dir que hi havia mestres que no complien amb els seus horaris, perquè havien estat col·locats en funció de l'amiguisme i que era molt important la sindicació del professorat i que ser sindicalista significava ser responsable en el treball. Va aprofitar per afirmar que eren necessaris sindicats que tenguessin molta força i que la relació amb l'STEI-i i els STE, els havia reforçat molt. Que era necessària la unitat sindical i d'una manera globalitzada per defensar l'escola pública. I aquí va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

Es va començar fent aportacions en el mateix sentit que havien anat exposant els diferents ponents i en les similituds existents entre els problemes que

tenien a Llatinoamèrica i els que podríem arribar a tenir aquí. Que a vegades a les escoles no existia massa consciència de defensar l'educació com un dret i sí que n'hi havia a l'hora de defensar el propi sou. També es va dir que els grans sindicats havien claudicat. Una persona va trobar estrany que a Guatemala hi hagués tanta manca de drets, però una persona que tenia 52 anys, com era el cas del ponent, s'hagués pogut jubilar. Trobava aquest fet molt estrany. Se va seguir parlant sobre aquest tema i Carlos va explicar que ell tenia una jubilació de 520 euros, però els militars la tenien de 1.500. També es va dir que el 75% dels que estudiaven la carrera de magisteri no feien comptes dedicar-se a l'ensenyament, però que estudiaven aquesta carrera perquè era de la universitat pública i la majoria eren d'universitats privades i s'havien de pagar. Es va demanar a Juçara Dutra com s'ho feia Lula da Silva per governar si no tenia la majoria, i ella va contestar que se cercaven aliances al centre i al centre esquerre i va explicar que els sindicats tenien una experiència curta i que a vegades no sabien si s'havien de posar a favor o en contra del govern. Una persona va intervenir per afirmar que a Brasil un diputat guanyava 50 vegades més que el salari mínim, i que això significava que eren una casta privilegiada. Després algú va qüestionar el fet que de Guatemala haguessin vingut indígenes, però de Brasil no i algú va dir a veure si això significava que els de Brasil havien estat assimilats i els de Guatemala no, perquè encara reclamaven els seus drets. Es va acabar aquesta jornada i així va acabar la segona etapa del Seminari.

El dilluns, 25 de febrer de 2008, a les 17.30 hores va començar la tercera i darrera etapa del Seminari. El Sr. Pere Polo va presentar el ponent Sr. Antoni Verger, investigador de l'AMIDST de la Universitat d'Amsterdam i de la Universitat Politècnica de Catalunya, i va explicar que sempre estava a la disposició de l'STEI-i per explicar els problemes de la globalització neoliberal i per aconseguir un món més just i solidari. Després va presentar el Sr. Gabriel Caldentey, mestre i pedagog, secretari de Comunicació de l'STEI-i i membre de la Comissió Executiva i que ha participat en diferents Fòrums Socials Mundials i d'Educació. Va dir que parlarien dels factors que intervenen en la lluita sindical i de les campanyes de defensa de l'educació pública, que Antoni, parlaria del marc teòric, i Gabriel ho faria des de l'experiència i la pràctica.

"Que per augmentar la competitivitat dels països s'havia de millorar l'educació."

Antoni Verger va explicar que parlaria de com la globalització econòmica afectava l'educació. En primer lloc va dir que l'expansió del capitalisme havia començat a partir de la desaparició de la murada de Berlín. Que l'educació estava desmercantilitzada i, poc a poc, va passar a ser considerada dins un gran mercat com a matèria primera, i que podia moure dos bilions de dòlars, una vintena part del PIB mundial. Que per augmentar la competitivitat dels països s'havia de millorar l'educació. Quan hi ha un increment de la demanda

d'educació, els estats tenen dificultats per proveir-la, i, per tant, és quan comencen els intents de privatització. Aquí ha començat per l'educació superior i anirà baixant cap a la secundària. Quan l'Estat no pot abastar a proveir tot l'estat del benestar demandat, intenta reduir la despesa pública encara que se li exigeixi eficiència. L'Estat passa de ser el principal regulador de l'educació a ser el coordinador de molts d'actors que participen o influeixen en l'educació en l'àmbit estatal. El BM imposa polítiques mitjançant els Plans d'Ajuts Estructurals (PAE) que tenen les característiques següents: reducció de la despesa pública, privatització d'empreses públiques, descentralització de l'Administració, cobertura comercial, lliure entrada de capital estranger, etc. Quant al sector de l'educació, es proposa baixar els salaris del professorat i augmentar la ràtio de l'alumnat per cada professor. També va explicar que l'OCDE amb l'Informe Pisa fa una avaluació de les escoles com si fossin empreses, perquè només s'avaluen els resultats. Es polititza la qüestió i els diaris

escriuen titulars que no són correctes. El Pisa fa dir que els centres privats són millors que els públics. Aquesta és la finalitat. Va exposar que l'OMC era una entitat molt efectiva, que sense tenir gent experta en educació, prenia determinacions que l'afectaven. Que havia anat substituint el paper primer que tenia la UNESCO que pretenia que l'educació fos una eina d'emancipació, i que ara l'havien arraconada i degradada. I així va acabar la seva intervenció.

Biel Caldentey va començar dient que la seva missió era comprovar si l'escenari que havia explicat n'Antoni afectava la nostra escola. Va afirmar que sí que tenia repercussió d'una manera camuflada, però que la majoria de lleis educatives espanyoles no anaven acompanyades del corresponent finançament, i que per això havia fracassat la LOGSE i la LOPEGCE, que ja posava en qüestió l'elecció democràtica dels equips directius. Els centres ja podien cercar recursos per autofinançar-se. Era la primera vegada que s'insinuaven els rànquings de centres per poder classificar-los. Va dir que s'havia amagat el fet que en l'Informe Pisa, quan es feia una comparació dels alumnes d'una mateixa extracció social de centres públics i privats, no existien diferències. Que el que s'ha pretès és demostrar que tot el que és públic és ineficient i que les empreses privades ho farien millor. En canvi, el que s'hauria de fer és augmentar el tant per cent del PIB dedicat a política social i inversió educativa si es volia treballar la igualtat d'oportunitats. Va afirmar també que la LOE era una llei bona perquè havia dit no a la LOCE, però no ho era tant quan permetia concertar les

etapes no obligatòries. Que si la concertada solia ser més barata, era perquè es feia damunt l'esquena del professorat, amb pitjors condicions salarials. Va contar que el PP, a les Illes Balears, havia concertat les classes existents d'algun col·legi i les que tenien projectades i encara s'havien de construir. També va explicar que la universitat es privatitzava quan posava en marxa llicenciatures de quatre anys, que adquiririen valor a través de màsters, que s'haurien de pagar. I aquí va començar el debat sobre les dues intervencions.

"...que es devaluaven els títols universitaris, perquè la gent es dedicàs a fer màsters pagant."

Es va afirmar que en alguns centres i a partir dels mòduls concertats de conservació i manteniment del centre, s'havien destinats doblers a construcció dins el mateix edifici. Es va demanar quin hauria de ser el

missatge per desmitificar l'Informe Pisa. Es va contestar que s'hauria d'explicar que l'OCDE no té res a veure amb el tema de l'educació, sinó amb el d'economia i que empara sistemes educatius que no tenen res a veure uns amb els altres i que les mostres de cada país són molt petites. Que els resultats no eren tan dolents i que els titulars de premsa estaven manipulats. Es varen anar explicant detalls de l'Informe com la manca de rigor científic o que països com Corea del Sud obtenien bons resultats perquè tenen pocs alumnes, ja que molts que traïen males notes han estat expulsats. Que el PP i el PSOE han intervingut en l'elaboració dels currículums perquè volen que siguin mecanismes de control. Que el coneixement es deixava en mans d'unes elits i que la majoria de la societat tenia feines precàries, que les masses crítiques són perilloses i que es devaluaven els títols universitaris, perquè la gent es dedicava a fer màsters pagant. Com a darrera aportació d'aquest debat, la que va afirmar que els al·lots de les barraques del Brasil creuen que la màxima aspiració que han de tenir és poder ser ciutadans que puguin anar a comprar a un supermercat.

A les 19, 30 hores el Sr. Antoni Verger va presentar el Sr. Mario Novelli, professor de Desenvolupament Internacional de l'AMIDST de la Universitat d'Amsterdam, que havia d'exposar el tema *Eliminant educadors. Violència política contra els educadors a Colòmbia 1991-2006*. També va explicar que treballava en el procés de lluita contra la privatització i com a investigador d'educació de qualitat dels països del Sud.

Mario Novelli va explicar que el curs passat va visitar Colòmbia durant dos mesos per estudiar la situació de l'educació en aquell país on es té l'objectiu següent: aconseguir educació per a tots. Després de fer unes pinzellades sobre la violència que afecta l'educació, va voler que reflexionàssem sobre si els mestres eren persones al servei de l'Estat o si havien d'actuar com a alliberadors. Va dir que a Colòmbia, una vaga era un enfrontament amb l'Estat i això significava violència. Que entre 1990 i 2006 havien estat assassinats més de 1.000 sindicalistes, 814, a Colòmbia, dels quals 400 eren mestres. Va explicar que els EUA contribuïen amb dòlars a aquesta violència. Va explicar els antecedents històrics del conflicte colombià que tant ha trasbalsat el país, que els grups paramilitars i l'exèrcit eren els principals causants dels assassinats, i que hi havia 800.000 persones afiliades a sindicats, de les quals 300.000 pertanyien al sector educatiu.

**"...a Colòmbia
procuraven no matar
estrangers per no
causar un impacte
més gran i per evitar
les mobilitzacions
d'àmbit mundial."**

Va continuar afirmant que l'educació ha resultat molt afectada pel conflicte armat. Existeixen bases militars construïdes devora les escoles, mestres que han hagut de deixar el seu treball i escoles abandonades, i milers de nins fent de soldats. Les escoles s'han

convertit en objectius militars o bé per fer-hi reunions, o bé per instal·lar-s'hi paramilitars o bé per assassinar mestres. Va contar que existia un programa que es diu "Soldado por un día", a través del qual es fa jugar els infants a fer d'exèrcit, ja que més endavant podran ser reclutats.

Va continuar comentant que el moviment sindical, per sobreviure a la violència, ha desenvolupat estratègies com la creació de departaments en defensa dels drets humans, protecció del professorat amenaçat, espais per poder estar a l'exili durant un temps determinat, etc. Que entre les normes cautelars per a educadors amenaçats, els havien posat guardaespalles, vidres polaritzats, cotxes blindats, mòbils preparats, armilles antibales, etc. Que també cercaven solidaritat internacional, que era difícil aconseguir-la perquè aquí, a Europa, el moviment sindical reivindicatiu es troba dividit i no s'ha tengut la capacitat adequada per poder pressionar. I així va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

Es va començar demanant per què les organitzacions sindicals s'havien torbat tant a intervenir-hi

i s'havia deixat que hi hagués tants de morts. Va contestar que s'havia intentat ajudar, però que hi havia molts de problemes per organitzar-se. També va dir que a Colòmbia procuraven no matar estrangers per no causar un impacte més gran i per evitar les mobilitzacions d'àmbit mundial.

Una altra persona assistent va dir que els diaris presenten el president colombià com un campió de la democràcia i que s'acusa Veneçuela, on es treballa molt i bé per a l'educació, de tenir un govern dictatorial. Es va seguir parlant de la manipulació dels mitjans de comunicació i de la informació adulterada que reben els votants. Que aquesta mala informació entra dins les cases i que la vertadera informació s'ha d'anar a cercar. El ponent va posar com a exemple el fet que una mestra assassinada a Afganistan fos aprofitat pels EUA per dir que els talibans són assassins, i que 800 mestres morts a Llatinoamèrica no fossin motiu per dir ni una sola paraula. I així va acabar la primera jornada de la darrera etapa del Seminari.

El dimarts, 26 de febrer de 2008, a les 17 hores i 30 minuts va començar la darrera jornada del Seminari. El Sr. Paulí Aguiló va presentar el Sr. Antoni Verger, persona que ja ha intervingut en una altra ponència i la Sra. Rosa Cañadell, portaveu del Sindicat de Treballadors i Treballadores de Catalunya (USTEC), membre del comitè de suport al moviment Sense Terra de Brasil i de la Secretaria Tècnica del Fòrum Social de l'Educació a Catalunya.

Antoni Verger va explicar com des del moviment sindical es pot

respondre als reptes que es van plantejant. Va comentar el tema de l'entrevista tendenciosa que havia fet el Sr. Josep Cuní en els Matins de TV3 a Rosa Cañadell, en la qual li demanava per què no havien discutit el document base per a la nova Llei d'Educació a Catalunya. Va dir el ponent que Steven Luke deia que més important que prendre la decisió final era marcar l'agenda. Que si s'haguessin assegut i acceptat el document per debatre'l, tot ja estava fet i no hi hagués hagut remei.

"Va continuar afirmant que la concertació era una manera de privatitzar l'ensenyament o la gestió escolar..."

A continuació va explicar des del punt de vista teòric quina era l'estructura d'oportunitats polítiques per dur endavant una mobilització i quin era l'impacte polític que es volia aconseguir. També va incidir

en quina era la responsabilitat dels sindicats de cara a tenir èxit i va dir que els teòrics d'EUA pensaven que, a més dels recursos econòmics, tenia molta importància el discurs que tenien.

Després va passar a explicar la privatització de l'educació pública, va retornar a l'entrevista del Sr. Cuní, que afirmava que el document en qüestió no hi feia cap referència. El ponent va explicar que primerament es privatitza el finançament i va posar com a exemple les quotes que s'exigeixen a les concertades o el fet que CAPRABO regalàs ordinadors a escoles, si molts dels pares dels infants que hi acudien, compraven al supermercat. Va continuar afirmant que la concertació era una manera de privatitzar l'ensenyament o la gestió escolar, és a dir, intentar que el sector públic funcioni com el sector privat. També ho és el fet de poder elegir escola i arribar a aconseguir que les escoles no elegides haguessin de tancar, quan el fet de l'elecció provoca la segregació escolar. O el fet de

professionalitzar la direcció escolar i que les escoles arribin a ser dirigides com si fossin empreses. Així va acabar la seva intervenció.

Rosa Cañadell va començar enunciant dos principis bàsics: l'educació és un dret universal de tota la ciutadania i és obligació de l'Estat proporcionar-la. Va explicar que la USTEC s'oposa a la privatització per impedir que amb diners públics no s'estimuli el benefici privat. A l'escola, la privatització implica control ideològic i polític. Això ho sap el professorat que ha estat acomiadat d'alguna escola privada concertada. D'aquestes escoles desapareix la participació, la pluralitat i existeixen pitjors condicions laborals dels treballadors i de les treballadores. Va dir que hi havia diferents tipus de privatització: els concerts educatius, l'externalització dels serveis i el traspàs de competències als municipis, que adjudiquen els serveis a empreses privades, el servei resulta molt pitjor i els treballadors cobren la meitat. Després va insistir que abans de

sortir el document s'havia preparat el terreny amb l'Informe Pisa i el de la Fundació Bofill. Les recomanacions que es fan al darrer estudi no tenen res a veure amb el que s'ha investigat. Quan es varen presentar les bases de la nova Llei no s'havien consultat a ningú ni es volien negociar. Per això es va fer la vaga i la manifestació amb gran èxit de participació. Que el document no parla de més inversió del PIB, deixa entreveure que la culpa del fracàs escolar és del professorat i fa una proposta de canvi de gestió dels centres públics, perquè funcionin com a privats, que es pugui seleccionar el professorat, atorgar poder sancionador a les direccions, possibilitats d'autofinançament, avaluació del professorat, que pot acabar modificant el sou, etc.

Va seguir explicant les causes per les quals no estaven d'acord amb el document de bases, l'oposició de periodistes, intel·lectuals, tertulians, federacions de pares i mares, etc., i que en canvi havien tengut el suport de tots els sindicats, Rosa Sensat, moltes

associacions de pares i mares dels centres i va treure com a conclusió que no sabia si podrien aturar la Llei, perquè la unitat sindical estava a punt de trencar-se per part de CCOO i UGT, però que el debat social que hi havia hagut havia estat molt interessant, ja que s'havia denunciat el perill de privatització. I així va acabar la seva intervenció i va començar el debat.

"...tot això era producte de les receptes neoliberals i que també existeix l'intent de privatitzar la Sanitat..."

Hi va haver intervencions per reafirmar el que havia denunciat la ponent en el sentit del control per part de les escoles concertades. També es va insinuar el perill que les escoles es quedin sense currículum i que s'acabi preparant l'alumnat perquè superi les proves de l'Informe Pisa. Es va demanar què havien fet els partits polítics i es va contestar que la majoria estaven d'acord a culpar el professorat. També es va dir que hi havia una intenció d'avaluar, de posar complements de productivitat, increments en funció d'objectius de rendiment, com ja es va fent a diferents comunitats autònomes. Es va dir que tot això era producte de les receptes neoliberals i que també existeix l'intent de privatitzar la Sanitat, que el desenvolupament de la Llei de la dependència quedarà en mans d'empreses privades. I així es va acabar el debat.

A les 19.30 hores va ser presentat el Sr. **Hermes Augusto Costa**, professor de la Universitat de Coïmbra que va tractar el tema "Desafiaments Globals per a l'Acció Sindical". Com que el professor portuguès va desenvolupar 10 punts, que seria molt extens explicar, només apareixerà a aquesta crònica l'enunciat dels

temes que va tractar: les ambicions d'emancipació, d'homogeneïtzació i d'internacionalització històriques del sindicalisme; els obstacles nacionals i transnacionals del sindicalisme; l'estructura del moviment sindical internacional (confederacions sindicals internacionals, organitzacions sindicals regionals, internacionalismes sectorials, organitzacions laborals en les multinacionals, etc.); les organitzacions sindicals transnacionals; els temes/debats transnacionals (globalització/treball, labor estàndard, debat del mil·lenni); mobilitzacions d'àmbit transnacional (vaga de Renault, mobilitzacions contra ALCA, contra la Directiva Bolkenstein, deslocalització de General Motors, etc.); els tipus de campanyes sindicals internacionals (en defensa dels drets sindicals, contra les empreses i les seves pràctiques, de sindicalització, d'àmbit general; tesis per al futur de l'in-

ternacionalisme obrer i desafiaments futurs (organització, democratització i reorientació). I així va acabar el ponent la seva dissertació i va començar el debat.

"...tots els governs intenten flexibilitzar les lleis per acomiadar les persones treballadores..."

Es va manifestar al ponent que existien organitzacions poderoses que podien anul·lar el moviment sindical, que si no hi havia governs democràtics s'impedia que els treballadors tenguessin força i que també era molt necessària l'afiliació. A veure com es podia resoldre tot això. El ponent va contestar que en la teoria hi podia haver utopia, que creia que l'acció sindical havia de servir per poder entendre la globalització des de moltes facetes, que aquesta no s'havia de veure com una força

imbatible. També va manifestar que existia una lluita desigual, que quan es varen acomiadar 1.100 treballadors portuguesos de la General Motors, aquests només cobraven com 200 alemanys. Va explicar una sèrie de possibilitats que ell havia investigat per facilitar les lluites sindicals. També va dir que les pròpies organitzacions sindicals internacionals havien despertat tard, perquè podien quedar absorbides per les organitzacions comercials. Davant la insistència d'un assistent a afirmar que quan els ajuntaments s'assabenten de les directives de la UE, tot ja està fet i no es pot canviar res, el ponent va dir que li semblava que la verdadera Internacional sindical era internet i que la lluita s'havia de dur a terme als locals de treball i a internet, ja que tots els governs intenten flexibilitzar les lleis per acomiadar les persones treballadores, i que no hi havia massa diferències entre el sector d'educació i els altres sectors. I així va acabar el Seminari. □

30 ANYS CREANT FUTUR

Bartomeu Cantarellas

Quan de tants de fets i circumstàncies comencen a complir-se'n 30 anys, vol dir que el temps els ha anat consolidant.

Si parlem de 30 anys enrere, ho fem de la transició a la democràcia, del lent desmantellament de la dictadura franquista, de les necessitats de guanyar espais per a la llibertat de pensament, d'expressió, d'acció, d'associació... Parlem, en definitiva, d'anar edificant, mica a mica, un espai propici i adequat per a la realització de l'individu i la col·lectivitat.

I d'això es tracta en aquests 30 anys -i busques- des de la creació de l' STEI-i, de l'empenta amb què un grup de persones, lligades a l'ensenyament, varen impulsar una força col·lectiva que volia obrir espais de participació. Eren, potser, temps en els quals es creia que l'educació era l'eina de la transformació, eren temps d'utopies? Era un altre temps i aquest imposa les seves regles i obliga a adaptar-nos-hi o a defallir i desaparèixer.

Avui, 30 anys -i busques- després del seu origen, l' STEI-i és una realitat que ha

anat creixent, consolidant-se i deixant petjada de la seva manera de fer i d'actuar, de la seva voluntat de construir país.

Els orígens del sindicat es troben en els moviments de mestres de pública (que es deien estatals i de concertada (que es deien de privada) quan el darrer trimestre de l'any 1977 decidiren unir les seves forces i crear una plataforma conjunta que aglutinàs tot el sector de l'ensenyament. D'aleshores ençà ha plogut molt -aquest maig ho certifica- i comencen a ser nombroses les collites que han fruitat fent créixer aquelles llavors.

Recentment s'ha volgut mostrar la trajectòria del sindicat des dels inicis, quan era STEI, fins al present amb el nou impuls intersindical, STEI-i, i s'ha fet una exposició a Can Bordils, espai cedit per l'Ajuntament de Palma. Amb el lema **30 anys creant futur** ha romàs oberta entre els dies 8 i 29 de maig.

L'exposició mostrava en 12 panells, que s'instal·laren al pati, la història, trajectòria i relacions del sindicat durant la seva intensa vida. Aquests panells tractaven els següents temes i aspectes:

- 1.- *La història s'escriu passa a passa* que en dues parts contava molt succintament l'evolució des de 1977 fins a 2008.
- 2.- *Intersindical*, per referir la darrera etapa.

- 3.- *Demandar per tenir, donar per obtenir* enumerava les més importants lluites, mobilitzacions i negociacions professionals i laborals en què l'STEI-i s'ha mostrat capdavanter i ha participat.
- 4.- *El poble que no es mou és un poble que es mor* es feia ressò de la participació a manifestacions, reivindicacions, diades, plataformes... de caràcter cívic i moviments socials amb l'objectiu de defensar la consciència de poble i la seva identitat, patrimoni, territori, medi ambient...
- 5.- *Veure, entendre, concebre el món i relacionar-s'hi*, lligat a l'anterior pel que fa a la nostra llengua i a la nostra cultura.
- 6.- *La teva confiança és la nostra força* va servir per mostra la progressió en els diferents processos electorals en els diferents sectors.
- 7.- *Renovació Pedagògica* mostrava la participació i suport a tots els moviments que s'han ocupat de la innovació i actualització docents, a més de donar una breu pinzellada sobre la tasca feta i la producció de material de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics.
- 8.- *Cal ser iguals, tot i les diferències* insistia en la lluita que s'ha mantengut contra qualsevol discriminació i desigualtat, especialment les que afecten la dona.
- 9.- *La UIB i l'STEI-i* servia per mostrar uns inicis molt propers en el temps i una trajectòria de participació i col·laboració.

10.- *Caminant per molts d'indrets* abastava les relacions internacionals del nostre sindicat, tant des de l'àmbit educatiu com dels moviments socials.

11.- *Compartir enriqueix* era la pantalla en què es podia veure la tasca feta en el camp de la solidaritat i la cooperació per al desenvolupament.

En una sala del primer pis de Can Bordils es podien veure, penjats a les parets, els cartells dels diferents congressos celebrats o premis i reconeixements obtinguts en aquests 30 anys. D'altra banda, en unes vitrines s'hi havien dipositat actes fundacionals i altres documents i diverses mostres -no sempre exhaustives- del material divulgatiu, didàctic i audiovisual que el sindicat ha generat durant el seu

trajecte. També es projectava un vídeo realitzat per La Rulot, en el qual 24 persones -de la casa i externes- parlaven del passat, present i futur de l'STEI-i. Es completava tota aquesta visió de conjunt amb una projecció d'imatges -de selecció forçadament limitada per a no excedir el que és recomanable quant a temps de durada- de persones i situacions que han anat participant i fent la història i la tasca d'aquesta empresa col·lectiva.

Finalment, cal indicar que tota la feina de disseny de l'exposició dels panells i la projecció d'imatges ha estat obra de na Clara Catalan la qual ha comptat amb la col·laboració de n'Amàlia Bernabé, que tantes vegades ha signat portades de PISSARRA.

Passa a passa s'haurà de seguir fent història, però història viva, de la que deixa petjada i així d'aquí a 20 anys es veurà que, gairebé sense adonar-nos-en, s'ha cobert una altra fita. Qui tem el temps? □

Un intent d'establir les bases de la cultura de pau a l'IES S'Arenal: *la mediació de conflictes*

Cándida Enciso Figueroa, orientadora de l'Institut
Antònia Lladonet i Riera, professora de Llengua Catalana i Literatura

Les persones que ens dedicam a l'ensenyament, sabem que la nostra feina quedaria coixa si només ens interessàs impartir coneixements a l'alumnat. Una tasca molt important que hi camina paral·lela és la d'educar aquest alumnat en valors i en ser millors persones. Una de les dificultats que ens trobam els educands en un institut de secundària és l'elevat grau de violència que s'hi respira. Això afecta les classes, les entorpeix, dificulta i en disminueix el ritme. Si anam més enllà de l'aula, l'ambient que es respira als passadissos i al pati pot arribar a ser un poc desagradable.

Per tot això, una de les iniciatives que ajuden molt a millorar el clima escolar i que es reflecteix en el comportament de l'alumnat és el Projecte de Mediació de Conflictes. La mediació és una manera d'afrontar els conflictes a través del diàleg i de la cooperació. Pot arribar a ser la filosofia del centre. És voluntària i totalment confidencial. Els tipus de conflictes que poden tractar-se són els rumors maliciosos, els insults, els malnoms, les amistats deteriorades, les amenaces, l'assetjament escolar, situacions que desagraden o resulten injustes, etc. Té com a principal objectiu educar en la convivència, ja que es basa en el diàleg, en la cooperació i en la responsabilitat, valors molt importants que cal transmetre a l'alumnat. Ajuda a acceptar les diferències, a la vegada que contribueix a evitar enfrontaments inútils. També ajuda a enfortir o reparar les relacions.

"Les mediacions es duen a terme durant el temps de pati i s'ha de dir que això no ha estat cap problema, tenint en compte que és el temps lliure de l'alumnat..."

Els mediadors i les mediadores, que en el nostre cas són alumnes (sempre ajudats per les persones encarregades de la iniciativa), acullen les persones en conflicte i en promouen la comprensió mútua. També escolten activament i centren el procés en la transformació del litigi. L'important és que no jutgen, no sancionen, no aconsellen i tampoc no ofereixen solucions. Tot això ensenya tant els mediadors i les mediadores, com les persones que hi han acudit.

Les mediacions es duen a terme durant el temps de pati i s'ha de dir que això no ha estat cap problema, tenint en compte que és el temps lliure de l'alumnat, perquè el programa hagi pogut seguir endavant. En cada mediació, hi ha una de les persones encarregades de la iniciativa que intervindrà el mínim possible i simplement es dedicarà a observar que la cosa vagi bé i es faci com toca.

A l'IES s'Arenal el projecte de mediació va sorgir a partir de la creació del Pla de Convivència. Durant el curs 2006-2007 i amb la necessitat d'elaborar

aquest Pla, ens plantejàrem tota una sèrie de qüestions en l'àmbit del centre. La nostra intenció a l'hora d'elaborar el document corresponent era la necessitat de crear un clima escolar adequat que afavorís el bon funcionament del centre i contribuís a l'èxit acadèmic de l'alumnat. Ens plantejàrem fer un projecte que fos realment pràctic i funcional i no quedàs en una recopilació de normes i bones intencions, dins un calaix.

Des del primer moment coincidírem en el fet de la importància que tenia la implicació de tota la comunitat educativa. Es va formar una Comissió de Convivència que tenia com a objectiu a curt termini, l'elaboració del Pla.

Aquesta Comissió està formada pel director, el cap d'estudis, l'orientadora del centre, dos representants del claustre de professors i professores, dos representants dels pares i mares del centre i dos representants de l'alumnat.

Paral·lelament a les tasques que duia a terme la Comissió, els caps de departament, a través de la Comissió de Coordinació Pedagògica, aportaven setmanalment les propostes que consideraven més interessants per integrar-les dins el Pla. Una vegada feta la recopilació de les noves propostes, es discutien posteriorment en cadascun dels departaments didàctics del centre. D'aquesta manera es garantia la participació de tot el professorat en la seva redacció.

"La formació de mediadors i de mediadores es va dur a terme durant l'hora setmanal d'activitat d'estudi."

Dues de les novetats més importants que sorgiren varen ser: el Projecte de Mediació de Conflictes i el Carnet de Convivència. Es tractava d'introduir estratègies per tal de prevenir, ensenyar, reeducar i, en determinats moments, sancionar les conductes que impedièren el bon funcionament de la dinàmica de l'institut.

El Projecte de Mediació de Conflictes contemplava, per una banda, la formació dels i de les alumnes, que serien futurs mediadors/es, i per l'altra, l'aplicació, dins el Pla d'Acció Tutorial, d'activitats que fomentassin el principi del diàleg com a mitjà per resoldre els conflictes.

La formació de mediadors i de mediadores es va dur a terme durant l'hora setmanal d'activitat d'estudi. Així, es va contemplar dins l'horari general del centre, de tal manera que els cursos de 1r i els de 2n d'ESO coincidissin en la mateixa hora perquè es poguessin agrupar i, l'orientadora, que és la que es va encarregar de la formació, pogués impartir aquest taller.

En principi, considerarem que era millor la mediació entre iguals, és a dir, els i les alumnes s'encarregaven de fer la mediació amb els companys i companyes del centre. La selecció de l'alumnat mediador es va fer seguint determinats criteris. El professorat, en general, i especialment els tutors i tutores del centre, eren els qui juntament amb les professores res-

ponsables del projecte, proposaven els candidats i les candidates que reunien els requisits inicials i que seguirien la formació indicada:

- Bona disposició per a escoltar els altres.
- Bon autocontrol.
- Saber ajudar a fer mantenir la calma en situacions conflictives.

També es va proposar a l'alumnat que no reunia les característiques anteriors, sinó que precisament eren alumnes que presentaven continus problemes de conducta i de desbordament emocional davant dels conflictes que també assistissin al curs de formació.

L'objectiu era que durant el programa de formació de mediadors, s'adonassin de les seves mancances i a partir d'aquest fet poguessin millorar-les.

Una vegada confeccionada la llista del possible alumnat mediador, se li proposava, prèvia explicació del programa, el fet de formar part de l'equip de mediació. També sortiren alumnes voluntaris.

"...hem de manifestar que el servei de mediació està funcionant molt bé i, de moment, està responnent a les expectatives previstes..."

La major part de l'alumnat va estar interessat, des del primer moment, a formar part de la xarxa de mediadors i de mediadores del centre. Hem de destacar que l'alumnat que ha

demonstrat més ganes i implicació, han estat aquells i aquelles alumnes que presentaven problemes conductuals. S'han vist valorats per part del professorat i per part dels companys i de les companyes i ha servit perquè milloràs el seu comportament.

Per acabar, hem de manifestar que el servei de mediació està funcionant molt bé i, de moment, està responnent a les expectatives previstes: fins ara ja s'han fet més de catorze mediacions amb bons resultats. L'alumnat que presentà conflictes, aconsellat pel professorat en alguns casos, o pels seus propis companys i companyes en altres, han fet ús d'aquest servei i ha servit perquè arribassin a solucionar els seus problemes de forma pacífica i dialogant. Després d'un temps, que ha oscil·lat entre quinze dies i tres setmanes, s'han fet les corresponents revisions, que han servit per comprovar que realment s'han complert els acords que s'havien establert prèviament.

La nostra sorpresa ha estat el fet que no només s'han donat casos de mediació entre iguals, sinó que també hi ha hagut alumnat que ha sol·licitat fer la mediació amb el professorat. Aquest tipus de mediació també s'ha duit a terme en un parell d'ocasions i els resultats han estat també molt satisfactoris. En aquestes mediacions, ha estat una de les professores coordinadores la que ha fet de mediadora.

Per tot això, ens sentim molt satisfetes de la tasca que hem iniciat aquest curs, tot i saber que només és el principi d'un camí llarg a recórrer, però que val la pena perquè ajuda a establir les bases de la cultura de pau i la resolució pacífica dels conflictes entre els membres de la comunitat escolar. □

Llibres

Jaume Alzamora Bisbal (2008)

Espigolant dins l'antigor: refranys i dites de la nostra terra

Palma. Editorial Moll (Els treballs i els dies, 53)

El 1988 Jaume Alzamora fundà la revista S'Unió de s'Arenal i en la qual ha publicat des del 1955 i amb el títol *Espigolant dins l'antigor*, una pàgina composta per frases fetes, una teranga de refranys, i altre tant de cançons de l'avior. En el present llibre ens ofereix, partint dels materials emprats en la seva pàgina, una extensa recopilació de 9.727 refranys i dites de la nostra terra, acompanyats d'una explicació o d'una reflexió. Estructurats en grans blocs temàtics (animals; arts i oficis; astres i temps; camperoles; casa i vestit; llocs; marina i pesca; religioses; i vida humana), es completen amb un índex de mots clau que permet localitzar tots els refranys que contenen la paraula cercada. En l'estructuració i la indexació, ha comptat amb la col·laboració eficient i constant de Susanna Moll Kammerich.

Antoni M. Alcover (2008)

L'amor de les tres taronges

Adaptació de Rosa Maria Colom

Palma. Editorial Moll

(Premis Punta del Llapis d'Il·lustració, 1)

L'amor de les tres taronges és una de les rondalles més conegudes de **Mn. Antoni M.**

Alcover, i l'adaptació que ara n'ofereix enceta una col·lecció que aplegarà els treballs guanyadors del Premi Punta del Llapis d'Il·lustració, concedit en la darrera edició a **Nívola Uyá** pel component fantàstic, la plàstica personal i el tractament del color presents als seus dibuixos. Aquest premi, convocat per l'IEB, distingirà cada any la millor proposta d'il·lustració d'una determinada rondalla mallorquina.

Pere Rosselló Bover (2007)

Les aventures d'en Tres i mig

Palma. Editorial Moll (Sol Alt, 14)

Aquesta és la 1a edició que ha fet l'Editorial Moll, però aquest llibre va guanyar el premi Guillem Cifre de Colonya de 1988 i va ser editat per Editorial Proa. El doctor Robert Pi i el seu equip de científics han aconseguit descobrir les línies generals del codi comunicatiu d'un ca, en Tres i mig. Gràcies a aquest descobriment han pogut transcriure, en el present llibre, la història d'en Tres i mig segons ell mateix. Les dosis de realitat i d'imaginació, de veritat i de somni del relat són, per tant, responsabilitat del ca.

Thomas Simon Gueullette (2008)

Els mil i un quarts d'hora. Contes tàrtars

Traducció d'Encarna Sant-Celoni i Verger

Palma. Editorial Moll

El gran èxit que obtingué a França, a començaments del segle XVIII, la traducció d'**Antoine Galland** de *Les mil i una nits*, contes àrabs, inicià tot un corrent orientalista dins la literatura francesa que ràpidament s'estengué arreu d'Europa. Amb l'acurada traducció a càrrec de l'escriptora **Encarna Sant-Celoni** que presentem en aquest volum, s'ofereix per primera vegada el text íntegre en llengua catalana d'*Els mil i un quarts d'hora, contes tàrtars*, de Thomas Simon Gueullette, una de les obres més importants i significatives d'aquest corrent orientalista francès, que fou publicada per primer cop l'any 1715.

Antoni Mus (2008)

Vida i Miracles de n'Aineta dels Matalassos

Palma. Consell de Mallorca.

Departament de Cultura i Patrimoni (L'In6, 1)

Aquest recull de relats varen ser -i són encara- una onada d'aire fresc en el panorama literari català de la dècada dels setanta. Una onada d'aire fresc que ens convida a entrar en la realitat de la Mallorca d'aquella època i ens acostava, de vegades de forma directa i crua, a uns personatges tan plens d'humanitat que ens duen a pensar que, en qualsevol moment, els podríem trobar pel carrer."

Miquel Duran (2008)

Noms i descripcions dels peixos de la mar catalana

Tom I: Àgnats, Condrictis, Osteïctis (1a part)

Palma. Editorial Moll

(Monografies científiques, 8)

En paraules del Dr. Joan Veny, autor del pròleg, ens trobam davant un llibre "que fa una revisió dels noms científics i vulgars dels nostres peixos, en ressegueix la seva transmissió amb labor detectivesca i en traça descripcions acurades i assequibles al lector mitjà, sense renunciar a les exigències científiques; un llibre fet per un rar centaure ictiòleg i lingüista, que farà les delícies dels que se senten atrets per les espècies marines i els seus significants, un doble tresor, etnogràfic i lingüístic, que hem de maldar per protegir i salvaguardar com la part més preuada del nostre patrimoni". L'interès de l'obra es completa amb les seves magnífiques il·lustracions, fetes pel mateix autor, que destaquen els trets característics de cada espècie i en permeten la identificació, amb claus d'identificació d'espècies per a cada família.

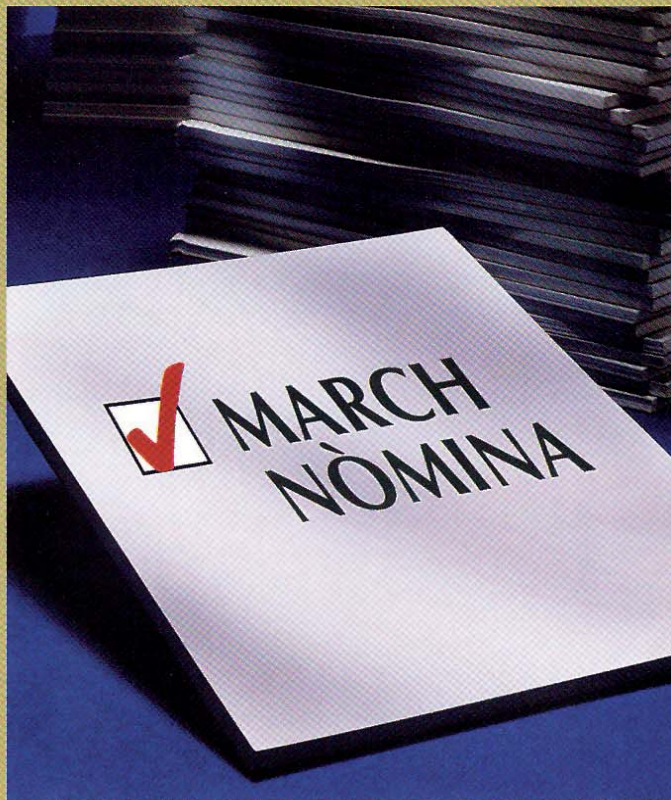

SERVEI NÒMINA

Oferta especial per a personal docent

Has examinat la teva nòmina?

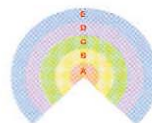
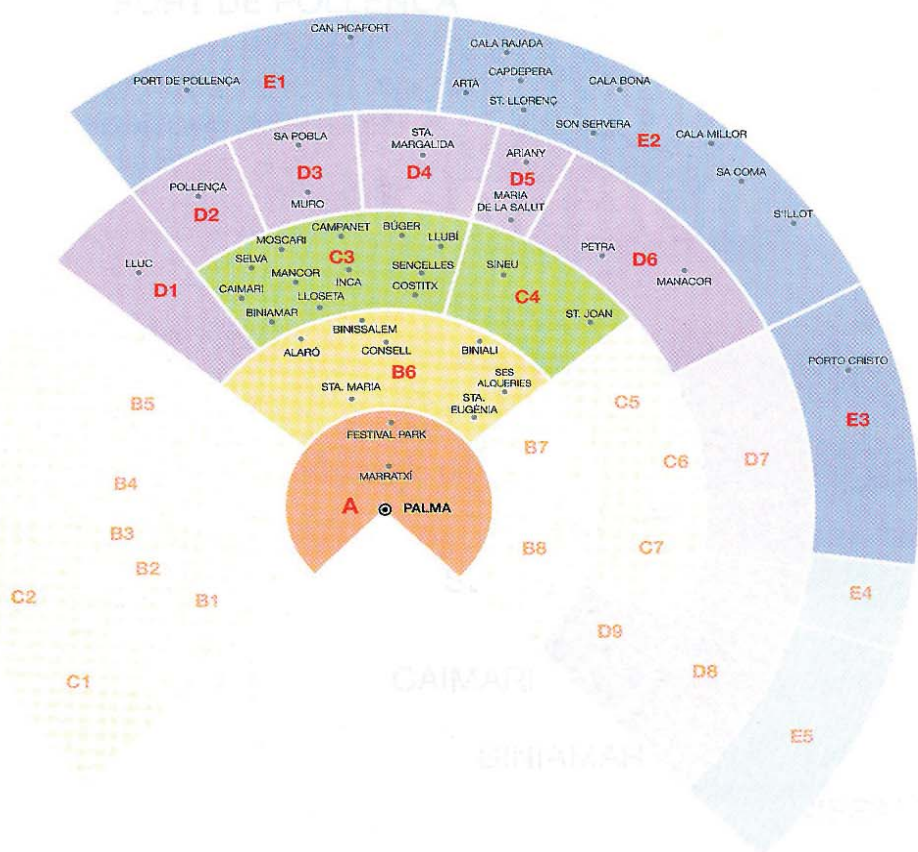
Afegeix punts a la teva
qualitat de vida:

- Assegurança d'accidents sense cost.
- Assegurança multiassistència sense cost.
- Condicions especials a préstecs personals i hipotecaris, avançaments de nòmina, dipòsits a termini, plans de pensions i fons d'inversió.
- Servei de banca a distància.
- Targetes VISA i 4B-MasterCard.

Informi-se'n a les nostres oficines o telefonant al **901 111 000**

Entra en vigor el nou Sistema Tarifari Integrat en el servei de Tren i Bus + Tren

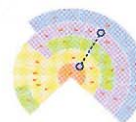
Corones
5 corones (colors)
concèntriques respecte a Palma

Zones tarifàries
Divisió dins de cada corona

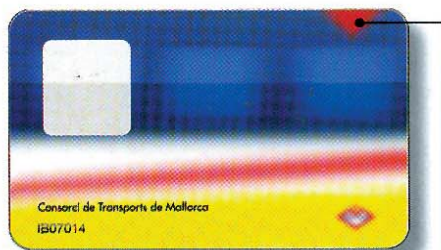

Poblacions

Salt
Desplaçament entre zones

Amb la Targeta Intermodal... Hi sortiràs guanyant!!!

- ▼ Targeta genèrica: entre 26 i 64 anys
- ▼ Targeta jove: fins a 25 anys
- ▽ Tercera edat i pensionistes: a partir del 65 anys i pensionistes
- ▼ Targeta família nombrosa

On es pot aconseguir? A l'Estació Intermodal de Palma (Punt d'Informació) i als punts d'informació de les estacions del tren d'Inca i de Manacor, de forma gratuïta.

On es pot utilitzar? Ara la Targeta Intermodal es pot utilitzar en la xarxa de TREN de serveis ferroviaris de Mallorca i a les línies d'autobús amb servei de BUS + TREN.

On es recarrega? En les màquines automàtiques de recàrrega de les estacions de Jacint Verdaguer, Marratxí, Inca, Son Costa - Son Fortesa, Manacor, sa Pobla i la Intermodal de Palma i a les taquilles de les principals estacions. També pot recarregar-la el conductor de l'autobús amb servei de BUS + TREN.

		0 Salts	1 Salt	2 Salts	3 Salts	4 Salts
T20	Caduca als 120 dies	12€ 0,80 €/un.	16€ 0,80 €/un.	27€ 1,35 €/un.	36€ 1,80 €/un.	45€ 2,25 €/un.
T40	Caduca als 45 dies	19,20€ 0,48 €/un.	25,20€ 0,63 €/un.	36€ 0,90 €/un.	48€ 1,20 €/un.	60€ 1,50 €/un.

Des del dia 14 de gener de 2008 no es venen més títols de transport Tren-5, Tren-10, Tren Mes, Targeta Blava, etc. Per recuperar l'abonament dels viatges no realitzats heu de dirigir-vos a les taquilles abans del dia 15 de març de 2008.

Per a més informació: Tel. 971 177 777 · <http://tib.caib.es>

